Doktor Smirnos dagbok. Detektivroman. Privatdetektiven Leo Carrings märkvärdiga upplevelser IV

Bokutgåva

Hugo Gebers förlag, Stockholm 1917.

KAP. I.

Ett uppslag.

Leo Carring var inte riktigt vid sitt vanliga humör denna afton. Han såg trött och nedstämd ut och stirrade frånvarande in i den öppna spiseln, där en brasa i det närmaste brunnit ut. Förgäves hade jag försökt att få en konversation i gång. Och det förargade mig mycket.

Jag skulle nämligen dagen därpå börja en sex veckors semester uppe i Jämtland på ett ställe, där jag var fullkomligt ostörd. Och där skulle jag i lugn och ro kunna skriva om något av den berömde privatdetektivens många underbara äventyr – om han nu bara velat berätta något. Men han var, som sagt, tyst och sluten denna afton.

Sådan hade jag inte sett honom sedan han tröttade ut sig på det ohyggliga Grimsbo-mysteriet, som upptog honom nästan ett halvt år, under vilken tid han flera gånger var nära att sätta livet till i striden mot ett internationellt förbrytareband. När saken var utagerad erkände han själv att den enerverat honom åtskilligt och framför allt tröttat ut honom, och att han var utledsen på alltsammans.

Ungefär på samma sätt såg han nu ut.

»Hur är det egentligen med dig, gamle vän?» frågade jag efter en lång tystnad. »Har det hänt dig något ledsamt?»

»Nej, för all del», svarade han kort. »Varför frågar du det?»

»Du är dig inte lik», svarade jag. »Kanske du är sjuk?»

»Nej, jag är fullkomligt frisk.»

»Då är du utarbetad. Du ser ut som om du skulle behöva vila ut ordentligt och slänga alla svårlösta och tilltrasslade problem för en tid.

»Du kan ha rätt», medgav han. »Ibland blir verkligen detektivens spännande och äventyrsfyllda liv ganska enerverande. Emellanåt, då jag har det som mest jäktigt, ångrar jag nästan att jag lämnade min lugna verksamhet som advokat och ägnade mig åt lösandet av kriminella gåtor.»

»Än din äventyrslust då, gamla gosse», sade jag. »Du skulle aldrig kunna trivas med ett liv som en vanlig stillsam medborgare. Enformigheten skulle döda dig.»

Han slog avvärjande ut med handen.

»Det kan bli för mycket av äventyr också», sade han. »För en vecka sedan kom jag hem från Köpenhamn, där jag haft att utreda en invecklad spioneriaffär. Och det var en tröttsam och svår historia. De hemliga

agenterna äro inte lätta att handskas med. De ha outtömliga resurser och sky inga medel.»

»Du har erfarenheter om sådana där skurkar från vårt eget land», sade jag.

Han nickade.

»När jag kom hem från Danmark», fortsatte han, »hade jag fyra nya affärer, som väntade på mig här hemma. Tämligen invecklade kriminella gåtor, som inte voro utan sitt intresse, men som i alla fall voro – tråkiga.

Två av dem har jag redan löst. Du har sett det av tidningarna. Det ena var mordet på professor Gertner med användande av stelkrampsbaciller – märkvärdigt att bakteriologien så sällan tas i förbrytelsens tjänst. Det andra var problemet med konsul Ratzlings försvunne betjänt, bakom vilket låg en ganska tragisk kärlekshistoria.

Ännu äro emellertid två av de där affärerna outredda. Och i stället för att vila, som jag så väl behöver, får jag nu ett ganska intensivt arbete en lång tid framåt. Jag är rädd att äventyrslusten, som du kallar den, kommer att få sitt lystmäte.»

»Berätta något om de problem du nu håller på med», bad jag.

»Nej, det vill jag icke. Du vet, att jag inte ens för min bäste vän blottar något rörande en affär, som ännu icke fått sin lösning.»

»Men du har ju en hel mängd gamla upplevelser, spännande historier om trassliga härvor och svårlösta gåtor, som för länge sedan äro bragta ur tiden. Ge mig en sådan till livs nu. Jag har gott om tid för närvarande och skulle vilja föreviga något av dina många äventyr.»

»Jag har däremot inte tid att berätta något», svarade Leo Carring bestämt. »Och jag skulle nu bli en mycket dålig berättare. En annan gång, då mitt huvud inte är så fullt av ett problems alla trådar, skall jag gärna göra det.»

»Skada», sade jag, motvilligt fogande mig i det oundvikliga. »Jag skall resa upp till fjällen, i Jämtland i morgon och vila mig minst en månad. Och då skulle det passa så bra att skriva ned en berättelse om någon av dina detektivbragder.»

»Jag känner mig mycket smickrad.»

»Om du åtminstone hade någon brevsamling, en dagbok eller dylikt.»

»Dagbok», sade Leo Carring dröjande. »Ja, det skulle jag ju kunna stå till tjänst med. Jag har några stycken ganska intressanta att välja på.»

Han öppnade en låda i sitt stora dokumentskåp och sökte bland luntor av handlingar och anteckningsböcker. Efter en stund tog han fram en bok med svarta vaxdukspärmar.

»Här har du en ganska egendomlig redogörelse för de olika faserna i ett brottmål. Jag blev tillkallad nästan genast och jag utförde mina undersökningar jämsides med de officiella detektiverna.

Det egendomliga i fallet var att polisen hade mördaren inom räckhåll hela tiden utan att inse det. I det fallet kan man säga att det var ett motstycke till rånmordet i Arbetareringens bank. Man höll på att stupa omkull på mördaren, men man förstod det icke.

Nåväl, efter bara några timmars undersökningar hade jag fullkomligt klart för mig vem som utfört brottet.

Men jag behöll min åsikt för mig själv. Ty indiciebevisningen var inte fullt bindande, och jag förstod att enda sättet att få brottslingen fast var att framtvinga en bekännelse. Jag lyckades också komma därhän, men det var icke lätt. Jag tvingades att använda medel som jag i vanliga fall inte brukar tillgripa.

Men jag vill inte gå historien i förväg. I denna dagbok får du läsa allt. Den är skriven av doktor Valter Smirno, som nu är död, så att det är ingenting som hindrar att den publiceras.»

»Smirno», sade jag. »Den bekante bakteriologen?»

»Ja. Och du kan tillägga en av de mest framstående rättsmedicinska auktoriteter vi haft. Han var ett ovanligt skarpt huvud, en rent av genial man, men som inte kom till sin fulla rätt på den bana han valt, fastän han där skaffade sig ett känt namn.

Genom en tillfällighet kom doktor Smirno att på nära håll från början till slut studera gången av de detektiva spaningarna i denna till synes mycket invecklade härva.

Han har i sin dagbok redogjort för sina intryck och iakttagelser från första stunden – han anlitades av kommissarien Sanderson att utföra en likbesiktning – och till dess gåtan var löst. Vi kommo varandra därunder litet närmare, han och jag, han fungerade till och med som min medhjälpare för en kort tid.

Det kan därför vara av intresse för dig att se, hur han bedömer min enkla person. Omdömet är inte vidare smickrande. Du, som känner mig bättre än de flesta, kommer att skratta åt hans skarpa kritik. Ända tills problemet var löst och jag spelat ut min trumf, ansåg han mig nämligen vara en stor bluff. Sedan blev det en annan ton.

Ja, allt det där får du läsa i doktor Smirnos dagbok. Och du får gärna publicera historien. Jag såg dock helst att du inte romantiserade det hela, utan framställde det lika enkelt och naturligt som det gjorts i dagboken. Håll dig så exakt du kan till hans egna ord.

Som du ser utspelades det morddrama, som skildras här, i början av förra året. Det var detta drama, som gjorde att doktor Smirno återupptog sina dagboksanteckningar efter ett års vila.

Och flera sidor från de föregående åren ha som synes varit hopklistrade, därför att författaren i och med sin förlovning ville dra ett streck över det förflutna. Texten här är delvis oläsbar, fastän jag öppnat sidorna så försiktigt jag kunnat.

Det jag strukit under på dessa sidor berör emellertid de personer, som sedan blevo inblandade i mordaffären, och är även så pass belysande för författarens person och karaktär att du bör ta med det viktigaste.»

Jag tackade, tog dagboken och började studera den så snart jag kommit i ro.

På de följande sidorna har jag återgivit doktor Smirnos anteckningar nästan utan någon omarbetning. Den enda egentliga förändring jag vidtagit är att jag infört kapitelrubriker och gjort några strykningar här och var.

I slutet av dagboken hade Leo Carring nedskrivit några rader, som ytterligare belysa detta ur flera synpunkter ganska enastående fall. Och dessa den berömde privatdetektivens anteckningar har jag tagit mig friheten att också återge.

KAP. II.

De hopklistrade sidorna.

1912. Den 26 januari.

— — — — — — — — — — — — — — —

Fabian Bolls är en skurk!

Min vän har han kallat sig under alla dessa år. Och jag har trott på hans vänskap – ända tills nu.

Men nu är han demaskerad. Vänskapen han alltid haft på tungan har varit bara förställning och lögn.

— — — — — — — — — — — — — — —

Smygande lömskt har han trängt sig emellan Asta Dur och mig. Och när jag ertappade dem båda, visade han inte ett spår av blygsel. Han var tvärtom cynisk och fräck. Då jag sade honom, vilken lumpen man han var, vilken falsk usling, skrattade han mig mitt upp i ansiktet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Men jag glömmer ingenting, Fabian Bolls! Vi träffas väl än en gång, och då – – – .

1914. Den 9 juli.

— — — — — — — — — — — — — — —

Det jag sist av allt kommer att bli klok på är mig själv. Jag är ju dock en mogen man och en mycket framstående man efter vad andra säga. Som läkare en av våra skickligaste.

Och inför en kvinna är jag blyg och bortkommen som en skolpojke.

I dag hade vi en härlig vandring i skogen, Nina Felsen och jag. Fågelkvitter och glittrande sol – – –

Jag hade beslutit mig för att det i dag skulle ske. Men det blev aldrig talat ett allvarligt ord mellan oss. Min bekännelse om hur varmt jag älskar henne, min fråga om hon vill bli min hustru brände hela tiden på min tunga. Men ingenting av det jag ämnat säga blev sagt.

Vi talade om tusen olika saker, Nina och jag. Vi skämtade och skrattade som vanligt, ja nästan ännu mera uppsluppet. Och jag märkte att det blev mer och mer omöjligt för mig att komma fram med vad jag hade på hjärtat.

Kanske var det dagsljuset, solen, som hindrade mig –

Jag har förr mer än en gång märkt att jag mitt på dagen i bländande solsken känt mig förunderligt skygg, nästan blyg i en ung kvinnas närvaro. Solljuset verkar nyktert dämpande på mina känslor och sinnen och tar bort min tilltagsenhet och djärvhet.

Annat är det på kvällen, i skymningen, i månskenet eller i konstgjord aftonbelysning. Då är jag mig själv, då har jag kvar hela min dristighet gent emot kvinnan och talar fritt ur mitt innersta. Då kan jag, utan att vara blyg eller tafatt, behandla en ung varmblodig kvinna så som hon vill bli behandlad.

Men det hade varit omöjligt att få en kvällsstund ensam med Nina. Det enda hon velat bevilja mig var denna skogspromenad – i strålande sol.

Först då vi stodo vid hennes port i begrepp att skiljas, gjorde jag ett klumpigt försök.

»Du är förtjusande, Nina!» sade jag. Och jag kände att jag rodnade som en skolpojke.

Hennes svar blev så avkylande det kunde vara.

»Prata inga dumheter», sade hon. »Och så, en sak till: kalla mig inte för du.»

»Inte det?» sade jag förvånad. »Det ha vi ju gjort i många herrans år.»

»Jag vet det. Men nu måste det bli slut. Om några dagar kommer jag att – förlova mig – och då –»

»Förlova dig!» utbrast jag häpen.

»Ja visst. Tycker inte doktorn att det kan vara på tiden?»

»Joo – jo då», stammade jag. »Men det kommer så plötsligt – så överraskande. Jag – jag hade inte väntat det.»

»Nu är det emellertid så», fortsatte hon glättigt. »Och hur gamla goda vänner vi två än varit, så är det nog ändå bäst att vi övergå till titlarna. Min fästman vill ha det så –»

»Men det är ju fånigt!» utbrast jag.

»Ja, det förefaller er kanske så», sade hon med ett oemotståndligt leende. »Och, uppriktigt sagt, tycker jag också att det är litet – hm – dumt. Men jag vill ju göra min fästman till viljes. Och han tycker inte om att jag kallar andra herrar för du än mina närmaste släktingar.»

»Men vi två äro ju barndomsvänner», invände jag.

Hon ryckte på axlarna, som om hon inte kunde göra något åt saken.

»Vem är din – er – fästman?» frågade jag.

»Det är ingenjör Bolls.»

»Fabian Bolls!» utbrast jag. »Det är inte möjligt!»

»Och varför inte, om jag får fråga?» sade hon på sitt flickaktigt skälmska sätt. »Vi hålla mycket av varandra. I övermorgon eklateras det.»

»Det får icke ske!» sade jag bestämt. »Gör det inte, Nina! Tag inte Fabian. Jag varnar dig.»

»Är – är ni – tokig?»

»Nej. Jag är klok nog att varna en ung förtjusande flicka för att kasta bort sig till en sådan man som Fabian Bolls», sade jag. »Det blir bara olyckor. Gör det inte!»

»Bäste doktor Smirno», sade hon högdraget, »jag vet inte vad ni har för rättighet att kritisera mitt val, och jag vill inte lyssna till era ord. Fabian är en god och präktig man. Och han älskar mig av hela sitt hjärta.»

»Fabian Bolls är en skurk!» sade jag dystert. »Du måste höra på vad jag har att säga dig. Jag –»

Men Nina Felsen hade utan vidare vänt mig ryggen. I nästa ögonblick smällde porten igen efter henne.

— — — — — — — — — — — — — — —

Jag är utom mig – uppriven – feberhet – i stånd till vad som helst. – – – All min levnadslust är borta. Nu förstår jag dem, som kunna taga sitt eget liv.

— — — — — — — — — — — — — — —

Detta är andra gången Fabian Bolls korsar min väg och kullkastar allt för mig. Må han akta sig!

— — — — — — — — — — — — — — —

1914. Den 5 december.

Jag kommer nu från Ninas och Fabians bröllop.

Hur jag kunnat betvinga min antipati mot honom ända därhän att jag gick dit är mig i denna stund ofattligt. Och inte heller förstår jag nu hur jag under hela bröllopsfesten kunnat behålla jämvikten, åtminstone till det yttre. Ty hela mitt inre var i uppror – – –

Brudgummen var skroderande och bullersam som vanligt. Översittaretonen går aldrig ur honom. Bruden däremot föreföll att vara ovanligt tyst och försagd. Jag såg inte ett leende på hennes läppar under hela tiden. Och hon var ohyggligt blek. Jag har aldrig sett Nina så blek och tyst.

Kanske hon redan börjat ångra sig.

— — — — — — — — — — — — — — —

Det var Nina som övertalade mig att komma på bröllopet. Vad skulle inte hon kunna övertala mig till. Jag har ju till och med lovat henne – för vår gamla vänskaps skull, som hon säger – att låta allt groll mot Fabian fara och umgås i deras hem.

Nina har inte en aning om att jag fortfarande älskar henne, och att jag alltid kommer att göra det. Ingen mer än jag själv vet det, och ingen kommer heller att få veta det. Det är och förblir min egen hemlighet.

Och jag är lycklig i medvetandet att vara *ensam,* och att ingen nyfiken blick trängt in i djupet av mitt inre. Ingen mer än jag vet vad som finnes där, på vilka minnen jag lever, vilka tankar och förhoppningar jag när, vilka framtidsdrömmar jag drömmer, på vilka problem jag grubblar.

Jag tycker om att vara ensam med mitt eget jag, att studera mig själv – pröva mina nervers styrka, spänstigheten i mina muskler och kraften i min skarpa, klara tankegång.

— — — — — — — — — — — — — — —

Min tärna på bröllopet var en vacker flicka och olik alla andra unga damer jag träffat. Helena Sundhagen heter hon och lär vara stormrik.

Efter middagen viskade fru Bolls – jag måste ju kalla henne så nu – till mig: »Helena är en flicka, som skulle passa er, doktor Smirno. Lägg an på henne –.»

— — — — — — — — — — — — — — —

1915. Den 18 januari.

Jag är ruinerad!

Detta fördömda krig har bragt mig därhän. I somras köpte jag på spekulation stora partier grängesbergare

och andra papper, köpte för dubbelt så mycket som jag verkligen äger, och belånade alltsammans.

Nu har jag måst sälja – till halva värdet. Jag är fullständigt renskrapad – – –

1915. Den 20 februari.

Jag har förlovat mig – med Helena Sundhagen.

Men jag har inte gjort det bara därför att hon är rik. Jag är säker på att hon kommer att passa mig, och det roar mig att försöka tämja denna vildkatt.

Helena är inte som andra. Kanske det är detta, som gjorde att jag först fäste mig vid henne. Full av excentriska idéer är hon. Jag har aldrig träffat en ung dam med så bestämda åsikter och så fasta principer som Helena.

Hennes hjärta har jag vunnit genom att jag låtsat ta henne på allvar – – –

Nu vill jag låta allt gammalt vara glömt. Och för att jag inte i onödan skall bli påmind om det, klistrar jag ihop dessa sidor i dagboken.

Kanske kommer någon annan att öppna dem en gång och då fälla domen över mig, som älskar en kvinna som aldrig kan bli min – älskar henne så att jag utan minsta tvekan skulle ge mitt liv för henne – och dock förlovar mig med en annan.

Jag förstår mig inte själv – – – – – – –

Men en sak förstår jag: i fattigdom kan jag inte leva. Pengar måste jag ha, och mycket pengar! Därför låter jag alla skrupler fara.

Kanske jag för resten kan göra Helena lycklig – Vem vet?

KAP. III.

Konstapeln n:r 317.

***1916. Den 13 februari* (söndag morgon).**

En genomvakad natt. Och fortfarande omöjligt att somna –

Jag är dödstrött, inte bara till kroppen. Min hjärna är överansträngd av grubbel på den sällsamma gåta, inför vilken jag helt plötsligt blivit ställd. Och i mina irrande tankar genomlever jag åter och åter de spännande äventyr jag varit med om denna natt.

För att bli kvitt de hetsande, oroliga tankarna, de sorgliga bilderna ur den livstragedi jag fått bevittna har jag nu på morgonen tillgripit min gamla dagbok igen. Och nu anförtror jag åt papperet allt vad jag upplevat.

Den gamla dagboken har legat bortglömd nästan ett helt år. Jag slutade ju att skriva i den samma dag jag förlovade mig. Sedan har jag inte anförtrott den något.

De hopklistrade bladen, som finnas här och var, tala till mig sitt stumma språk om det som varit. Minnena dyka åter upp, fastän jag nu icke kan erinra mig allt vad jag skrivit på de sidor, som nu inte kunna läsas.

Det gällde *honom,* som två gånger våldsamt störande ingripit i mitt liv. Så mycket minnes jag. Det gällde också en kvinna – eller kanske det var flera –

Hur sällsamt är det icke att de följande sidorna i denna dagbok komma att handla om just de kvinnor, som en gång spelade en sådan roll i mitt liv att jag sökt glömma alltsammans. Nu måste det rivas upp igen, det gamla. – Brutalt och hänsynslöst skall det fram i dagsljuset. Ungdomliga dårskaper, inbillade och verkliga sorger – –

Det verkar stimulerande på mina nerver att nu åter ha den gamla dagboken framför mig. Den är som en förtrogen vän, som jag kan delge mina innersta tankar utan att dölja något.

Det jag nu skall skriva ned – det som hänt mig i natt och på morgonen – har så många egendomliga sidor, att jag knappast vet, hur jag skall börja. Ett pojkaktigt, farsartat upptåg, som helt plötsligt förflyttar mig mitt in i en blodig tragedi.

Emellanåt frestas jag tro, att det jag upplevat denna natt varit bara en dröm. Det är sannerligen inte så ofta något dylikt händer i vårt lugna Stockholm, där de verkligt svårlösta kriminella problemen äro ganska få. Man är här inte bortskämd med uppskakande brott av den sort, som fordrar en genial detektivs hela energi och skarpsinne för att utredas, och som ändå kanske förblir en olöst gåta.

Men jag vill börja från början.

Äventyret med konstapeln n:r 317 började egentligen som ett skämt från min sida, visserligen barnsligt och dumt, men utan ond avsikt.

Jag vet inte om alla poliser äro lika obehagliga att råka ut för en natt, då man är litet uppspelt och glad, som konstapeln n:r 317. Jag har inga erfarenheter.

Men jag kan konstatera att konstapeln det här gäller inte hade ett uns av humor, åtminstone sett från den synpunkt man kan ha, då maskeradstämningen ännu sitter i en.

Vad som egentligen framkallade hans missnöje har jag inte riktigt klart för mig. Kanske var det den svarta sidenmasken jag satte på mig strax innan jag gick fram till honom, där han stod som en Hindenburgstaty i hörnet av Kungsgatan och Drottninggatan. Eller också berodde det kanske på att jag utan vidare ceremoni bad om eld till min slocknade cigarr.

Jag är i varje fall rädd att jag i hans ögon bar mig litet egendomligt åt. Jag hade inte en aning om att en patrullerande poliskonstapel var så ömtålig om sin värdighet. Kanske hör det till hans yrke – om nätterna. Eller kanske hans känslighet berodde på att det var en ovanligt kall och blåsig februarinatt.

Med en gest, som om han utdelat första klassen av järnkorset, räckte han mig en smutsig och trasig tändsticksask. Jag kan svära på att det inte fanns mer än några få tändstickor i den, fastän konstapeln behagade svära på att den var full. Men han svor ju också på att *jag* var full, så det är ju egentligen ingenting att fästa sig vid.

Han kunde för resten ha låtit bli att låna mig tändsticksasken, för jag fick ändå inte eld på min cigarr den natten. Hur jag bar mig åt i min fumlighet så tappade jag de få tändstickorna, och den hårda blåsten drog försorg om att skingra dem.

Jag bad om ursäkt. Det gör jag alltid, då jag ofrivilligt ställer till obehag för någon annan. Men det gjorde inte det minsta intryck på konstapeln n:r 317. Han tog sig till någonting, som jag förmodar inte är föreskrivet i hans instruktion. Han svor. Inte över blåsten, som ju kunde ha varit berättigat, utan över mig.

För att blidka honom ville jag bjuda honom en cigarr, men knappt hade jag räckt fram mitt cigarretui, förr än det träffades av konstapelns kraftiga hand och gjorde tändstickorna sällskap utefter gatan.

Detta ansåg jag opassande. Visserligen hade jag i samma ögonblick etuiet försvann märkt att det var tomt, men det var i alla fall *mitt*. Aldrig har jag varit så nära en överilad handling som i detta ögonblick. Jag var i själva verket så nära, att handlingen följde strax därpå:

»Tag upp etuiet!» sade jag så bestämt jag förmådde.

Han låtsades inte höra.

»Gå hem och lägg er,» sade han. »Ni är onykter.»

»Tag upp cigarrfodralet!» sade jag hårdnackat och utan att inlåta mig på detta spörsmål.

»Nej!» svarade han hånfullt. »Det kan ni hämta själv. Man försöker inte driva med polisen på det där sättet.»

Kanske det bara var min mening att skicka konstapelns pälsmössa att göra cigarretuiet sällskap. Jag tror knappt att jag tänkte slå mannen i huvudet. Men jag var litet osäker på hand, och jag lade in all min kraft – jag är mycket stark – i slaget. Det blev en sjungande örfil, som kom ordningens väktare att helt hastigt visa sina skosulor.

Vad som nu följde gick så fort att jag knappast minns det. Jag hörde en skarp vissling, varpå två nya konstaplar döko upp som på en teater, där de bara väntat på repliken för sin entré. En bil kom också framrusande som en illustration till polispipans förunderliga makt. Och jag blev trots allt mitt motstånd instuvad i bilen och forslad till polisvaktkontoret.

Konstapeln n:r 317 avlade här en rapport, som framkallade min odelade beundran. I målande färger och med en fantasiens frodighet, som kunde framkalla en romanförfattares avund, beskrev han det brutala nattliga överfall, för vilket han varit utsatt.

Mina tricks med tändstickorna och det tomma cigarrfodralet voro bara listiga medel till att komma konstapeln in på livet för att utdela dråpslaget. Och masken jag hade på mig bevisade att attentatet var planlagt.

Ju längre konstapeln n:r 317 kom i sin rapport, som hade en avsevärd episk bredd, desto tydligare blev det för mig, att jag uppträtt som en maskerad lönnmördare, som bara genom en lycklig slump – ankomsten av de två andra poliserna – hindrats från att utföra sitt lömska dåd. Rapporten var så överväldigande, att det inte kunde falla mig in att protestera. Hade jag på detta talangfulla sätt blivit beskylld för att ha mördat ett dussin människor, så skulle jag inte kunnat opponera mig det minsta.

Och då konstapeln n:r 317 slutade sin målande skildring, kunde jag inte låta bli att ge uttryck åt min beundran.

»Bravo!» sade jag. »Det där var det styvaste jag hört på länge. Skulle ni inte vilja vara vänlig och dra hela historien en gång till. Jag har sällan hört någonting så skämtsamt.»

Denna min hövliga anmodan blev inte alls upptagen som en applåd till konstapelns vältalighet, utan som en förolämpning. Konstapeln n:r 317 morrade som en retad hund, och överkonstapeln sade med en ton av sublimt förakt: »Karlen är full!»

»Min vördnad för ert höga ämbete hindrar mig att bestrida ert påstående», sade jag med en bugning.

»Ert namn!» utbrast överkonstapeln röd av harm.

»Valter Smirno», sade jag. »Jag är medicine doktor, född i Stockholm den 1 oktober 1883, ogift, är i besittning av medborgerligt förtroende och har aldrig varit åtalad eller straffad.»

»Det här blir således första gången», sade överkonstapeln hånfullt.

»Jag böjer mig för er vishet», svarade jag ödmjukt.

»Nu är det nog med fräckheter!» skrek mannen och slog näven i bordet. »Erkänner ni rapportens riktighet?»

»Är mitt erkännande av någon betydelse?» frågade jag.

»Inte det minsta», svarade han. »Ni blir fast ändå.»

»Då föredrager jag att ge konstapeln n:r 317 min komplimang för hans fantasirikedom och berättartalang», svarade jag. »Detta må vara mitt erkännande.»

»Vill ni därmed säga, att ni bestrider rapporten?»

»Det vare fjärran från mig.»

»Ni erkänner alltså att ni överfallit konstapeln n:r 317 och slagit honom i gatan?»

»Det var enda sättet att få honom att böja sig ned för att söka efter mitt cigarrfodral, som han –»

»Nog nu med krumbukter!» skrek överkonstapeln utom sig. »Ni har således misshandlat en patrullerande poliskonstapel?»

»Nej. Det bestrider jag bestämt. Han patrullerade inte alls, utan stod fullkomligt stilla invid väggen. Jag trodde först att det var en reklamskylt för Paul U. Bergström.»

Det är märkvärdigt hur svårt somliga människor ha att behärska sig. Överkonstapeln kunde det inte alls och inte heller konstapeln n:r 317. Under de närmaste minuterna fick jag av dem båda veta så mycket om mitt pöbelaktiga uppträdande, min nattsvarta karaktär och alla andra en yrkesförbrytares vackra egenskaper, att jag kände mig riktigt enkel. De båda herrarna sekunderade varandra i all sämja, till dess överkonstapeln sansat sig så pass mycket, att han upptäckte att han inte talade ensam. Då slog han näven i bordet och befallde den andre att vara tyst.

»Här är det *jag,* som håller förhöret», sade han i en ton, som bevisade, att han var fullt medveten om sin befälsställning. Därpå vände han sig åter till mig.

»Erkänner ni att ni överfallit konstapeln?» röt han.

»Det har jag ju aldrig förnekat,» svarade jag. Jag gav honom en ordentlig örfil. Men det förtjänade han. Mitt cigarrfodral –»

Jag fick inte fortsätta. Det där fördömda cigarrfodralet, som på sätt och vis var orsaken till att jag var här, och som kanske nu hamnat i en lycklig upphittares ficka, framkallade tydligen polisens speciella motvilja. Så fort jag nämnde ett ord om det, blev jag genast nedtystad. Man ville inte höra talas om denna i mina ögon ganska viktiga sak.

I stället koncentrerade man sig på en mängd detaljer, som inte hade det minsta med den här historien att göra. Jag anmodades att redogöra för hur jag tillbringat aftonen och natten intill sammanträffandet med

konstapeln n:r 317.

Överkonstapeln blev rent av närgången i sina frågor. Han ville nödvändigt veta varför jag uppträtt maskerad på gatan, och han gjorde några klumpiga anspelningar på att jag kommit från någon »maskis». Jag tror att han var nyfiken på maskeradinteriörer.

Men den nyfikenheten blev då inte stillad av mig. Det fattades bara att jag skulle anförtro honom att jag varit på National. Det fick ju ingen veta. Som förlovad karl var jag tvungen att hemlighålla en sådan där liten utflykt.

Jag hade för resten uppträtt inkognito på maskeraden. Och jag var nästan uteslutande åskådare. Åtminstone höll jag mig så mycket som möjligt undan, sedan jag helt oförmodat stött på den kvinna jag sist av alla velat träffa, nämligen Asta Dur, dansösen, som en gång var nära att bli mitt öde. Tack vare min mask kände Asta inte igen mig. För övrigt hade hon inte tid att se åt någon annan än sin kavaljer, som var ingen mer och ingen mindre än – *Fabian Bolls*.

Asta och Fabian!

Det är inte mycket mer än ett år sedan han gifte sig. Och han har redan hunnit börja sitt gamla lättsinniga ungkarlsliv igen.

Nå, det förvånade mig då inte så mycket. Jag har väntat något dylikt av den mannen. Och jag varnade ju Nina för honom. Men hon ville inte lyssna till mig. Hon kommer nog att få ångra sig. »Som man bäddar får man ligga» –

Fabian tycktes vara alldeles betagen i Asta Dur. Den kvinnan måste fortfarande ha en förunderlig tjusningskraft. Tur att jag sluppit helskinnad ur hennes klor. Fabian gör det nog inte utan att bli ordentligt klöst.

Och det unnar jag honom av hela mitt hjärta. Att bedra en sådan kvinna som Nina är en skändlighet.

Men det här hör egentligen inte hit. Åtminstone kom ingenting av vad jag sett på National fram i polisförhöret, trots alla snärjande frågor. Jag förnekade bestämt att jag varit på någon maskerad.

Så småningom tycktes överkonstapeln tröttna på det onyttiga förhöret. Han gick i stället tyst igenom protokollet och läste slutligen med hög röst upp det sista:

»Efter åtskilliga försök att slingra sig undan, erkände den anhållne, att han i berusat tillstånd överfallit och misshandlat konstapeln n:r 317 Johansson under dennes tjänsteutövning.»

Här höll han upp, som om han väntat en ny protest från min sida. Men den uteblev. Jag var nu trött på alltsammans och ville bara komma därifrån.

»Hur mycket kostar det?» frågade jag fogligt och tog efter plånboken.

»Å nej, så lätt skall ni inte komma ifrån det», försäkrade överkonstapeln mig förtröstansfullt, och den andre skrattade hånfullt.

»Jaså», sade jag. »Ja, det kvittar mig lika hur det blir med den saken. Men klockan är nu en kvart över tre ser jag, och jag tycker det kan vara på tiden att jag kommer hem.»

Överkonstapeln ryckte på axlarna och min antagonist från gatan slog till ett nytt flatskratt.

»Jaså, ni har först nu upptäckt att det är sent», sade den förre. »Vad var egentligen klockan, när ni ställde till uppträdet på gatan?»

Jag hade hoppats att förhöret skulle vara slut nu, och denna nya fråga föreföll mig särdeles onödig. Klockslaget då jag stötte på den där ohövliga poliskonstapeln, vad kunde det egentligen vara av för intresse? Jag teg.

»Uppfattar ni inte min fråga?» röt mannen slutligen. »Hur dags skedde det?»

»Det överlämnar jag åt konstapeln att avgöra», svarade jag försiktigt. Jag har nämligen i tidningarna sett hur lätt det är att inför polisen låta beslå sig med tvetalan.

Konstapeln funderade ett ögonblick och försäkrade sedan, att jag hållit på att bråka med honom minst en kvarts timme innan jag blev anhållen. Till polisstationen hade vi kommit kl. 2,40 f. m., och färden dit hade väl tagit omkring 5 minuter.

Enligt konstapelns uppgift skulle jag alltså ha kommit fram till honom på gatan kl. 2,20 f. m.

Jag nämnde nyss att konstapeln n:r 317 hade en sällsynt förmåga att breda ut sig i sin rapport. Detta tycktes ha smittat överkonstapeln, ty nu förenade sig de båda herrarna i att ånyo genomgå rapporten från början, kommenterande och kompletterande den samt då och då givande mig en ny fråga.

Mina upprepade gäspningar ignorerade man fullständigt, och först då klockan var över halv fyra på morgonen tillät man mig att gå.

Med en suck av lättnad befann jag mig åter på gatan. Ett ögonblick hade jag verkligen befarat att polisen skulle driva sitt tjänstenit så långt att låta mig tillbringa återstoden av natten i finkan. Därför njöt jag i ännu högre grad av min frihet.

Den långa vistelsen på polisstationen hade för resten gjort mig en erfarenhet rikare, nämligen att ett skämt aldrig får drivas så långt, att man riskerar att det blir tröttsamt. Och jag ångrade verkligen nu, att jag någonsin givit mig i delo med polisen. Det var den maskeradstämning av uppsluppen glädje jag förde med mig från National, som förlett mig att i pojkaktigt övermod börja det där skämtet.

Nu föreföll det mig inte alls skämtsamt.

Hur lätt kunde inte något om det nattliga uppträdet sippra ut och komma till min fästmös öron. Människor äro så välvilliga, när det gäller en skandal.

Om några dagar skulle jag kanske få en stämning till polisdomstolen. Historien skulle naturligtvis komma att ståta i Fäderneslandet, kanske också i andra tidningar –

I detta ögonblick ångrade jag mig verkligen så pass, att jag beslöt gå in igen till konstaplarna och söka få saken nedtystad. En ursäkt och ett lämpligt skadestånd vore kanske tillräckligt.

Men ödet ville att jag i stället för att komma in till min förra antagonist från gatan och den stränga överkonstapeln, skulle hamna i detektiva avdelningen och där få bevittna början till utredningen av ett invecklat och ohyggligt morddrama.

I detsamma jag skulle gå tillbaka över gatan körde en bil fram och stannade. En poliskonstapel och en nattvakt stego ur och släpade med sig en kvinna, som tycktes utom sig av förtvivlan. Hon förmådde knappast stödja på sina ben, och hennes snyftningar och stönande voro hjärtslitande.

»Släpp mig!» kved hon. »För Guds barmhärtighets skull låt mig gå! Jag har inte gjort det. *Jag har inte gjort det!»*

Den rösten kände jag igen. Hastigt gick jag närmare. Och i belysningen från gatlyktan såg jag ett ögonblick kvinnans ansikte.

Det var *Nina Bolls*.

Jag stod stel av bestörtning vid denna upptäckt. Ögonblicket därpå var det emellertid klart för mig att jag måste ingripa. Jag sträckte hejdande ut händerna mot de båda männen.

»Det här måste vara något misstag», sade jag. »Denna dam –»

»Var god och gå ur vägen!» sade konstapeln befallande. »Ni hindrar polisen.»

Nina kände genast igen mig, och en stråle av hopp lyste för ett ögonblick upp hennes tårdränkta ansikte. Hon försökte slita sig lös från de båda männen och komma fram till mig. Men de höllo henne obarmhärtigt fast.

»Vad skall det här betyda?» frågade jag.

»Å, doktor! Det är ett misstag, ett ohyggligt misstag!» utbrast hon. »Hjälp mig! Rädda mig!»

Därpå förlorade hon medvetandet.

»Jag är läkare», sade jag ivrigt. »Det är inte alls min mening att hindra polisen. Men jag känner denna dam och kan kanske vara till hjälp.»

Konstapeln nickade.

»Det är bra», sade han. Vill då doktorn följa med. Vi ska in på detektiva avdelningen.»

»Detektiva avdelningen!» utbrast jag. »Vad har då hänt?»

»Det är mord», sade konstapeln. »Och jag tror vi ha mörderskan här.»

»Omöjligt!» utbrast jag. »Ingenjör Bolls hustru skulle vara mörderska? Det är vansinnigt! Vem är då mördad?»

»En dansös, som heter Asta Dur. Hon har blivit skjuten i natt i sitt hem.»

———

KAP. IV.

Slumpen.

Asta Dur mördad!

Jag hade ju sett henne samma kväll på National. Levnadsfrisk och sprittande glad, mera förförisk än någonsin hade hon där gjort sitt bästa för att förvrida huvudet på Fabian Bolls. Jag, som kände till hennes förförelsekonster bättre än kanske någon, hade genast förstått varthän hon syftade. Att förleda en gift man till otrohet var en av Asta Durs största triumfer. Och hon misslyckades sällan.

Nu var denna farliga fresterska död, mördad mitt i natten i sitt eget hem. Och Fabians unga hustru var här, anhållen av polisen som misstänkt för mordet.

Detta var ju ohyggligt.

Men var kunde då hennes man vara? Var höll han hus, den där Fabian, som varit Asta Durs maskeradkavaljer i natt? Kunde han ha blivit överraskad av hustrun, och hon i sin svartsjuka –?

Nej, och tusen gånger nej. Nina Bolls är inte av den sorten. Fin och mild och vek är hon, temperamentsfull visserligen och säkert ganska varmblodig, men ett sådant utbrott av hämnd eller svartsjuka, det är otänkbart för henne.

En tragedi hade emellertid utspelats, och i den hade fru Bolls på något sätt blivit invecklad. Det tjänade ingenting till att grubbla på den saken. De frågor jag ställde till konstapeln blevo obesvarade, och jag måste ge mig till tåls.

Vi hade kommit in med den avsvimmade i kommissariens rum och lagt henne på en soffa. Jag började genast upplivningsförsöken.

Under tiden hörde jag, hur man samtalade i det yttre rummet. Det gällde mordet. Av vad man sade kunde jag förstå, att detektiver för närvarande höllo på med undersökningar på mordplatsen, och att kommissarien Sanderson kunde väntas hit vilket ögonblick som helst. Han skulle förhöra den anhållna.

Det var tur att Sanderson skulle ta hand om saken. Jag kände honom rätt väl och hade för en tid sedan hjälpt honom med ett ganska invecklat rättsmedicinskt problem. Han skulle säkert låta mig vara närvarande vid förhöret. Och fru Bolls behövde för resten ett stöd.

Det dröjde en god stund innan hon återkom till medvetande. Jag skall aldrig glömma när hon slog upp sina stora, mörka ögon och såg sig omkring, först med förvirring och sedan då hon erinrade sig vad som hänt, med ett uttryck av förtvivlan, som nästan lockade tårar i mina ögon.

»Se så, fru Bolls, försök att lugna er», viskade jag. »Och tala nu om för mig vad som hänt. Det är inte omöjligt att jag kan hjälpa er på något sätt.»

Till en början fick jag icke något annat svar än hysteriska snyftningar. Hon tycktes vara fullkomligt uppriven.

Jag är inte den, som i onödan lägger mig i andras affärer. Men här hade slumpen bokstavligen fört Nina Bolls i min väg. Här gällde det således en av mina närmaste vänner och en kvinna, som tydligen var i stort behov av hjälp. Jag måste göra min plikt både som läkare och som människa.

»Tala om för mig vad som hänt er», upprepade jag. »Hur kommer det sig att ni är här? Man har talat om ett mord, men med det kan väl inte ni ha det minsta att skaffa?»

Hon ryste.

»Det är förfärligt!» viskade hon. »Jag – jag sökte Fabian hos henne, den där – människan.» Detta ord uttalade hon med ett obeskrivligt förakt. »Jag – telefonerade först och kände genast igen hans röst i telefonen.»

»Vems röst? Fabians?»

»Ja, just Fabians.»

»Ni telefonerade till variétédamen, som nu är mördad?» utbrast jag förundrad. »Och detta mitt i natten?»

»Ja», svarade hon knappast hörbart.

»Och er egen man svarade i telefonen. Är ni säker på det?»

»Fullkomligt. Han svarade först, men sedan blev det alldeles tyst. Han hade nog också känt igen min röst.»

»En sån usling!» mumlade jag för mig själv. Men hon hörde mina ord och nickade.

»Jag hade inte väntat det av Fabian», sade hon. »Vi ha ju varit gifta så kort tid –»

»Jag varnade er», inföll jag.

»Och jag trodde er inte. Jag har aldrig velat tro att männen äro så dåliga, som många påstå. Särskilt om Fabian har jag bara trott gott och vackert. Och nu –»

Hon begravde ansiktet i händerna.

»Det kanske inte är så farligt, som det ser ut», tröstade jag. »Det kan ju möjligen finnas något allvarligt skäl varför en gift karl besöker en demimondedam. Något skäl, som vi inte känna.»

Hon skakade på huvudet.

»De superade tillsammans», sade hon tonlöst.

»Hur vet ni det?»

»Jag – jag gick dit.»

»Mitt i natten?»

»Ja. Jag gick dit, till henne, den där – damen. Och när jag kom dit, var Fabian borta. Han hade givit sig i väg. Och hon – hon låg i sitt blod – mördad – ute i köket!»

»Jag förstår ingenting», stammade jag.

»Då bar jag mig så dumt åt», fortsatte hon. »Jag blev skrämd från vettet och rusade hals över huvud ut igen och ned för trapporna. Jag tror jag skrek högt av förskräckelse när jag kom ut på gatan. Då fick en nattvakt tag i mig, och en poliskonstapel kom till. Och nu – nu påstår man, att det är – *jag,* som mördat henne.»

De sista orden voro knappt hörbara.

»Det finns då inte något förnuft i ett sådant antagande», sade jag tröstande. »Var och en som känner er, fru Bolls, kan gå ed på att ni aldrig skulle kunna göra en mask för när. Lita på mig. Jag skall hjälpa er till det yttersta.»

I detsamma hörde jag genom dörröppningen kommissarien Sandersons röst.

»Tag genast en bil», sade han, »och kör till denna adress. Jag har inte lyckats få svar i telefonen. Finns emellertid vederbörande hemma och ni får liv i honom, anmodas han att omedelbart följa med hit. Han får inte lämnas ensam ett ögonblick och inte heller underrättas om vad det gäller. Gör han motstånd, anhåller ni honom.»

»För vad?» hördes en röst fråga.

»För delaktighet i mordet på fröken Dur», sade han allvarligt. »Vem är egentligen kvinnan ni fört hit?» tillade han därpå.

»Hon har inte sagt sitt namn. Det har varit omöjligt att få ett förnuftigt ord ur henne. Men här utanför porten stötte vi på en herre – han är visst läkare – som tycktes vara bekant med henne. Han kallade henne fru Bolls.»

Kommissarien kom nu in, och jag gick honom till mötes.

»Jaså, är det ni, doktor», sade han och räckte mig handen. »Nå det var då bra att det är en bekant. Ni har väl ingenting att göra med den här bedrövliga affären?»

»Nej för all del, inte det minsta», svarade jag litet förläget. »Jag var här i närheten av en helt annan orsak. Och jag råkade av en slump bli vittne till hur fru Bolls fördes ur bilen här utanför. Som jag känner henne mycket väl och såg, att hon var nära att svimma, erbjöd jag min hjälp. Och den var väl behövlig. Hon har alldeles nyss återkommit till medvetande efter en lång svimning.»

»Jaså», sade kommissarien viskande och förde mig bort till ett hörn av rummet. »Ja jag anade att det var fru Bolls. Det är en ful historia, det här. Sannolikt en hämndeakt av en svartsjuk kvinna. Känner ni fru Bolls närmare?»

»Ja, mycket väl. Med mitt huvud går jag i pant för att hon är ur stånd till någon slags brottslig handling. Att misstänka henne för mord vore rena vansinnet.»

»Säger ni det? Men även den älskligaste och mildaste kvinna kan bli som en furie, då svartsjukan får henne i sitt våld. I min praktik har jag åtskilliga exempel på den saken.»

»Skall hon förhöras genast?» frågade jag.

»Ja. Jag har för princip att smida medan järnet är varmt. Hon står väl ut med det?»

»Jag tror det. Om hon får sitta.»

»Ja visst. Stannar ni kvar, doktor?»

»Jag hade tänkt be om det. Denna affär intresserar mig naturligtvis alldeles speciellt, då det ju gäller en av mina närmaste bekanta.»

Varje invecklat brottmål intresserar mig för övrigt och har gjort det ända sedan jag var pojke. Min far sade många gånger att jag tagit fel på levnadsbana och bort bli detektiv i stället för läkare. Men jag ångrar mig icke. I mitt yrke kan jag komma förbrytarna och brottslingarna lika nära in på livet som någonsin en detektiv.

Som rättskemist har jag flera gånger blivit anlitad. Och jag tror att jag utan skryt kan säga, att mina undersökningar väckt ett visst uppseende.

Vad denna ohyggliga mordaffär beträffar, så berörde den mig djupare än jag kan säga. Icke bara som ett brottmål, där det fanns en gåta att lösa, och där jag sannolikt skulle få tillfälle att följa detektivernas undersökningar, utan som en tragedi ur levande livet, där icke blott den misstänkta brottslingen var en bekant till mig, utan där också offret var en kvinna, som jag känt mer än väl.

Asta Dur hade – som jag ju redan antytt – en gång spelat en roll i mitt liv. Hon hade fängslat och bedårat mig, helt och hållet haft mig i sitt våld och varit nära att förstöra hela min framtid. För att tala rent ut, hade

jag varit hennes *älskare*. I två hela år.

Jag var oerfaren, när jag träffade henne. Gott om pengar hade jag, mina studier gingo utmärkt, och hela livet log emot mig. Hon var vacker, Asta Dur, och frestande som synden. Jag trodde – jag dåre – att det med henne var kärleken, som kommit in i mitt liv. Jag trodde, att jag hos henne skulle finna det mått av lycka jag drömt om.

Först allt för sent upptäckte jag vem hon egentligen var. Jag upptäckte, att jag bara varit en leksak, ett tidsfördriv som hon redan tröttnat på. Det var mina pengar hon ville åt. Jag själv var en bisak.

En vacker dag fann jag, att jag delade hennes gunst med en annan man. Det blev ett stormigt uppträde mellan henne och mig, som slutade med fullkomlig brytning. Och med en krossad illusion och ett betydligt reducerat kapital lämnade jag henne.

Det är längesedan nu. Mer än fyra år har förflutit sedan dess.

Vart hade inte nu hennes njutningslystnad, hennes penninghunger och falska intrigspel fört henne? Nu låg hon där kall och död, brutalt mördad. Det heta blodet skulle inte längre forsa i hennes ådror. Aldrig mer skulle hon fresta och förleda någon.

Man talar så välvist om en försyn, som styr människornas steg och länkar deras öden. En mäktig och rättvis försyn, som inte lämnar just någonting åt slumpen.

Jag har aldrig kunnat förstå det talet, och jag har inte riktigt velat tro på den där försynen, som skulle få ett förskräckligt göra med att styra och ställa för varenda liten obetydlig människa. Visserligen skulle jag kunna vara med om att det som hänt Asta Dur kunde se ut som verk av en rättvis försyn. Hon har fått sitt välförtjänta straff, varken mer eller mindre. Och Fabian Bolls kommer nog också att få för sina synder. Jag misstänker att han har mera att göra med det här mordet än som är nyttigt för honom. I varje fall kommer det att dröja tills han nästa gång gästar en demimondedam mitt i natten. Den skandal, som nu är under uppsegling, kommer nog att beröva honom lusten för vidare snedsprång till en tid.

Fabian Bolls behöver för resten en riktig grundstukning för att det skall bli människa av honom. Felet är att han har haft för stor framgång i sina affärsjobberier. Penningen har blivit hans gud. De få moraliska begrepp han förut ägde ha försvunnit i samma mån som hans rikedom ökats.

Lika rättvist som det alltså är att Bolls genom försynens ingripande får sig en ordentlig näsbränna, lika orättvist är det att en nyckfull slump skall dra hans unga, vackra hustru in i eländet. En egendomlig ödets nyck för henne till mordplatsen, sannolikt strax efter det brottet blivit begånget och lagom för att hon skall bli anhållen.

Hade indicierna i stället pekat på hennes man, så att han blivit häktad, skulle det inte ha förvånat mig det minsta. Han är säkert i stånd att med kallt blod döda en människa. Uppriktigt sagt anser jag Fabian Bolls vara i stånd till vad som helst. Ingen vet för resten vad den mannen redan har på sitt samvete.

Jag är av naturen varken hämndlysten eller ondskefull, men skall jag vara riktigt sanningsenlig – och det är jag i allt vad jag här nedskriver – så gläder det mig uppriktigt att Fabians galanta nattäventyr tog en ända med förskräckelse. Att i en sådan situation som hans bli överraskad av sin egen hustru, om också bara per telefon, det måtte inte vara det angenämaste.

Och så det gåtfulla mordet, epilogen på det hela –

Jag råkade ju, som jag redan nämnt, på maskeraden bli vittne till äventyrets början, Fabians och Astas

sammanträffande. Bolls var omaskerad och stod i ett hörn, med affekterad likgiltighet granskande de olika maskerna. Han tycktes vara ensam.

En dam i ljusblå domino kom gående tvärs över golvet. När hon fick se Bolls gav hon till ett lätt utrop av igenkännande. Men just som hon skulle skynda fram till honom, hejdades hon av en lång maskerad herre. Jag stod så nära dem att jag hörde varje ord de växlade.

»God afton, Asta», sade mannen med utpräglad finsk dialekt. »Varför har du så brått?»

»Jaså, är det du», svarade hon nonchalant och litet retligt. Jag kände igen Asta Durs röst. »Vad vill du?»

»Det vet du mycket väl.»

»Jag har inte tid nu. Det är en bekant därborta, som jag måste träffa.»

»Du glömmer att vi ha en sak ouppgjord oss emellan», sade han med ett egendomligt tonfall. Jag tyckte det låg något hotande i rösten. »Du har lovat.»

»Låt mig vara i fred nu för den där tråkiga historien. I kväll skall jag ha roligt.»

»Jag kan inte ha roligt förr än jag fått igen papperet», sade han. »Du har redan skjutit upp det alldeles för länge.»

»Skall du förstöra hela kvällen för mig? Gå. Jag ber dig. Sedan skall jag gärna –.»

»Sedan är en skälm», avbröt han. »Du kommer alltid med svepskäl.»

Då blev hon ond. Jag såg hur hennes mörka ögon blixtrade under masken.

»Inte kommer du långt på det här sättet!» utbrast hon och stampade med foten i golvet. »Låter du mig inte vara i fred nu, så blir det inte något av med utbytet. Kom i håg det!»

Med en halvkvävd svordom vände han henne ryggen och höll i detsamma på att törna ihop med mig. Jag hörde hur han mumlade för sig själv: »Det här skall hon få ångra!»

Jag har antecknat denna händelse därför att den i belysning av vad som några timmar senare uppdagades i mordaffären fick en helt annan betydelse.

Under maskeradkvällens lopp kom jag sedan ett par gånger ofrivilligt i närheten av Fabian Bolls och Asta Dur. Han hade nu försiktigtvis skaffat sig en mask, men jag kände igen honom ändå. De glammade och skämtade och hade påtagligen ytterst angenämt tillsammans. Ingen av dem kunde ju då ana, vad slutet skulle bli på deras fest.

Men vad hade egentligen Fabian haft för roll i tragedien? Att allt vad hans hustru berättat för mig var sant, därpå tvivlade jag inte ett ögonblick. Asta Dur var mördad redan *innan* fru Bolls kom inom hennes dörrar.

Detta borde bli utgångspunkten för detektivernas forskningar. Men skulle det bli så?

Kommissarien Sanderson hade ju redan konstruerat fram ett motiv till brottet. Och tyvärr ett mycket naturligt och nära till hands varande motiv, nämligen svartsjukan. Att en svartsjuk hustru kan gå så långt, att hon tar livet av mannens älskarinna, det hade hänt mer än en gång.

För fru Bolls kunde man alltså tänka sig ett *motiv* till brottet. Men kunde man icke det också för hennes man?

Vad gör han, då han överraskas av hustruns telefonering? Så snart han märker att hans egen röst blivit igenkänd av henne, finner han för gott att ta sin Mats ur skolan och försvinna. Som den fega stackare han verkligen är, ur stånd att manligt stå för sina gärningar och möta stormen, tar han helt enkelt till flykten.

Men gör han det utan protester från f. d. älskarinnans sida? Säkerligen inte. Och varför kunna icke dessa protester leda till ett våldsamt uppträde mellan dem? Ett uppträde, som slutar med att han i ett utbrott av ursinne tar hennes liv.

Jag stördes i mina funderingar av att överkonstapeln, som nyss förhört mig, kom in. Han stannade överraskad, då han fick se mig.

»Jaså», sade han i en ganska impertinent ton. »Ni har kommit över på den här sidan nu.»

Kommissarien såg förvånad på honom. »Vad menar ni med det?» frågade han.

»Å, det betyder bara att jag för en liten stund sedan haft nöjet göra överkonstapeln en visit», inföll jag skrattande. »En ren tillfällighet var orsaken.» Sanderson såg ut som ett frågetecken, och jag märkte att överkonstapeln gjorde sig beredd att ge en målande skildring av mina synder. Därför skyndade jag mig att förekomma honom.

»Egentligen var det en ren bagatell», sade jag. »Jag bad en patrullerande konstapel om en tändsticka och råkade tappa asken. Det ena ordet gav det andra, och rätt som det var befann jag mig inför denne överkonstapel anklagad för – ja vad var det nu?»

»För våld mot polis och –» Här tystnade överkonstapeln och såg ganska generad ut.

»Och vad mer?» sade jag. »Ni har det ju nedskrivet inne hos er.»

»Han – han tycks ha nyktrat till nu», sade mannen, vänd mot kommissarien, och med en ton som om han velat urskulda sig.

»Det är inte så många minuter sedan vi skildes», sade jag leende, »och överkonstapeln förklarade mig då vara berusad. Kanske kommissarien vill vara vänlig att intyga att jag åtminstone nu är fullt nykter.»

Sanderson nickade.

»Det blir nog bra med den saken», sade han. Med synbar otålighet lät han därpå överkonstapeln framföra sitt ärende.

Fru Bolls hade hört vad vi talat om. Och därför passade jag nu på att berätta om mitt pojkaktiga uppträdande mot konstapeln n:r 317, och att detta var orsaken till att jag nu befann mig här.

»Vad ni karlar ändå äro för några odjur!» suckade fru Bolls. »Sådana dumheter ni hitta på. Vad skulle Helena säga om hon fick veta att hennes fästman roade sig med att misshandla polisen?»

»Det vore förskräckligt!» utbrast jag. »Hon skulle aldrig förlåta mig. Ni talar väl inte om det, säg?»

»På mig kan ni lita. Men tidningarna –»

»Å, jag kan nog hindra att det kommer i tidningarna. »

»Jag hade brev från Helena i går», sade fru Bolls. »Hon skrev att hon tänkte komma och hälsa på mig. Att tänka sig att hon kan komma när som helst mitt i detta elände!»

Helena Sundhagens mor dog, då hon var helt liten, och fadern omkom genom en bilolycka för bara ett par månader sedan. Det är detta som gjort att vårt bröllop blivit uppskjutet, tills sorgetiden är slut.

Helena uppfostrades på en av Sundhagens största egendomar, där flickan fick utveckla sig utan en mors kärleksfulla ledning. Därför blev hon också tidigt van att sköta sig själv. En viss brådmogen säkerhet fanns i hela hennes uppträdande och finns där ännu. Somliga påstå att hon är emanciperad.

Hon är full av motsatser. Jag har nog inte kommit under fund med dem alla, men det är väl näppeligen förlovningstiden avsedd till. Sådana upptäckter komma sedan.

Helena är emellertid, som jag nyss sade, en ovanligt självständig och säker ung dam i hela sitt uppträdande. Kanske gör härvidlag medvetandet att vara millionärska sitt till. Och hon har ett ganska obändigt och svårt humör.

Egentligen är hon skygg för män och hyser inte någon hög tanke om det manliga släktet. Detta därför att hon haft en farbror vars resa utför, tack vare dryckenskap och spel, hon fått bevittna i alla dess faser.

Detta tror jag är grundorsaken till hennes överdrivna fordringar på en man. Den som en gång skulle få henne måste i hennes ögon vara *sedligt ren*. Hon påstår själv att detta är en grundprincip, från vilken hon aldrig kommer att vika.

Nå, jag har ju inte tagit detta på allvar, fastän jag låtsats göra det. Kan man över huvud ta någon kvinna på allvar? Då jag friade till Helena och hon gav mig sitt ja, det vill säga under förutsättning att jag uppfyllde denna fordran, ansåg jag det bara vara en barnslig nyck av henne. Och jag gav henne utan tvekan en högtidlig försäkran, att hon var den första kvinnan för mig.

Skulle Helena komma hit innan den här mordaffären var utredd, och fick hon på grund av den veta att jag haft en älskarinna, så skulle hon ögonblickligen vända mig ryggen. Jag känner henne.

»Jag skall skriva till Helena att hon dröjer litet», sade jag. »Det här missförståndet med er, fru Bolls, blir snart uppklarat. Det är bara en olycklig slump, som låtit er bli inblandad i den här ruskiga historien.»

Jag menade vad jag sade. Slumpen tycktes verkligen ha roat sig med att arrangera åtskilligt i denna härva – även för min del. Hade jag inte givit mig i delo med konstapeln n:r 317, så hade jag heller inte varit här nu och säkerligen inte fått det minsta att göra med mordaffären. En nyckfull slump har fört mig hit.

Samma slump lät mig ju också vara närvarande i kväll vid första akten av dramat, maskeradbalen, då de båda »funno varandra». Och för några år sedan spelade jag ju med i prologen till denna tragedi, alltjämt med Asta Dur som huvudfigur.

Ridån har nu gått ned efter andra akten, som varit utan åskådare och slutat med ett mord.

Ännu har icke sista akten börjat. Rollerna äro kanske icke ens utdelade. Skall samma nyckfulla slump också styra om det?

KAP. V.

Förhöret.

Sedan överkonstapeln gått, vände sig kommissarien Sanderson till fru Bolls.

»Vill ni vara god och besvara de frågor jag nu ställer till er», sade han. »Ni kan förbli sittande.»

Därpå slog han sig ned vid bordet.

»Ert namn?»

»Nina Bolls.»

»Hustru till ingenjör Fabian Bolls?»

»Ja.»

»Er ålder?»

»Jag är född den 3 maj 1892.»

»Vill ni nu höra på de rapporter, som här avläggas.»

Kommissarien gav därpå en vink åt nattvakten, som redogjorde för vad han visste. Han hade långsamt gått Regeringsgatan fram mot Gustaf Adolfs torg, då han helt plötsligt ur porten till ett av hörnhusen vid Lästmakaregatan fick se en kvinna komma utrusande. Hon föreföll till det yttersta upprörd och uppgav höga rop av förskräckelse.

Först trodde han att hon var förföljd av någon, och i avsikt att skydda henne sprang han fram. I sin upphetsning rusade kvinnan nästan rakt i armarna på honom, och han hörde henne rysande mumla orden »blod!» och »mördad!»

Då i detsamma en patrullerande poliskonstapel kom om hörnet, ropade han till denne att här var något på tok. De försökte nu båda utfråga kvinnan om vad som hänt, men de kunde inte få annat än virriga och obegripliga svar av henne. Hon kunde inte ens förmås uppge från vem hon kommit eller vem hon var.

Då förde de åter in henne i porten. Konstapeln väntade med henne där, under det nattvakten gjorde en titt upp i huset.

Han fann då tamburdörren till Asta Durs våning tre trappor upp halvöppen. Ingen människa syntes till, och på hans upprepade ringningar kom ingen.

Då gick han in.

I våningen brann överallt den elektriska belysningen. I matsalen stod kvar resterna av en supé, dukad för två. I rummet bredvid, salongen, var på ett rökbord framställt en kaffebricka med två koppar samt likörglas och en flaska chartreuse.

Såväl koppar som glas voro orörda. Däremot hade man nyligen rökt cigarretter här inne. Det kändes på lukten och syntes på askan i cigarrkopparna.

I sängkammarn var det mörkt, och där fanns heller ingen människa. En ljusblå sidendomino och en mask i samma färg lågo kastade på sängen.

Nattvakten gick då åter genom matsalen och ut i serveringsrummet. Dörren till köket stod öppen, och till sin häpnad såg han på köksgolvet en kvinna ligga utsträckt. Hon var iklädd en baldräkt av ungefär samma färg som dominon, mycket dekolleterad och med en bukett mörkröda nejlikor vid barmen.

När han gick närmare såg han att det runnit blod från vänstra delen av bröstet ned på golvet, där en blodpöl

hade bildats. Det såg ut som om hon blivit stucken genom hjärtat. På klädningslivet fanns nämligen ett fint hål.

Så fort han kunde, skyndade nu nattvakten ned till konstapeln och talade om, vad han sett. Kvinnan i farstun började därvid storgråta och tiggde och bad att få komma därifrån. Men de tvingade henne att följa dem upp i våningen.

Här greps hon emellertid av en fruktansvärd skräck, kunde inte få fram ett ljud, darrade i hela kroppen och svimmade slutligen i armarna på konstapeln.

Med tillhjälp av kallt vatten fick man så småningom åter liv i henne, men då hon fortfarande inte kunde ge ett redigt svar på deras frågor, beslöt man att föra henne till detektiva polisen.

Poliskonstapeln vitsordade i allt nattvaktens berättelse. Omedelbart sedan kvinnan blivit införd i den mördades våning hade konstapeln gjort en visitation av trapporna ända upp till vinden utan att träffa någon människa eller finna något märkvärdigt.

Så snart han konstaterat att ett mord ägt rum, hade han på den mördades telefon ringt upp detektiven och relaterat saken, och en liten stund därefter hade Grimmer och Roland kommit till platsen och börjat undersökningen.

Konstapeln hade då använt deras bil för att med nattvaktens hjälp föra den mystiska kvinnan till detektivstationen.

När konstapeln slutat, vände sig kommissarien till fru Bolls.

»Ni har hört rapporterna», sade han. »Förhåller det sig så?»

»Ja, jag tror det», svarade hon med skälvande röst. »Jag – jag vet inte. Det är som en ohygglig dröm alltsammans.» Därpå tillade hon lidelsefullt: *»Jag* har inte gjort det! Ni tror väl inte att jag har gjort det, säg?»

»Ännu tror jag ingenting», svarade kommissarien. »Men ni inser, fru Bolls, att under de egendomliga omständigheter ni uppträtt, måste ni anses misstänkt.»

Vid detta ord ryckte hon till.

»Misstänkt», fortsatte kommissarien, »för att, om ni också inte skulle vara brottslig, dock på något sätt ha med saken att göra.»

Därpå vände han sig till nattvakten.

»Vad var klockan, då denna dam kom ut genom fröken Durs port?»

»Det vet jag inte. Men i det ögonblick hon av konstapeln och mig fördes in i porten igen såg jag på klockan. Hon var då sexton minuter över tre.»

»Vad är orsaken till ert besök vid denna tid på dygnet hos en dam av fröken Durs klass?» frågade kommissarien skarpt och fäste en genomträngande blick på fru Bolls. »Kände ni henne förut?»

»Nej, jag hade inte en aning om att hon existerade förr än i natt.»

»Förklara er.»

»Min man var i går afton ute med några affärsvänner. Han ligger ju, som ni kanske vet, i stora affärer. Visserligen hade han sagt att han skulle komma sent hem, men jag satt i alla fall uppe och väntade på honom. Jag kände mig inte det minsta sömnig och läste en intressant roman.

När klockan var nära två, och Fabian ännu inte kommit, beslöt jag att gå och lägga mig. Just då jag var i begrepp att gå till sängs ringde det i telefonen. I den tron att det var Fabian svarade jag.

En fullkomligt främmande röst sade då: »Är det fru Bolls?» Jag svarade ja. »Jag vill då bara meddela er», fortfor rösten, »att er man för närvarande på det tarvligaste sätt bedrar er med en ovärdig kvinna. Han har i afton på karnevalen på National uppträtt som kavaljer åt en beryktad demimondedam och befinner sig nu i hennes hem. En liten kärlekssupè på tu man hand, det är snyggt, eller hur?»

Jag var som lamslagen, kunde inte få fram ett ljud till svar. Och jag skälvde i hela kroppen, så jag förstår inte att jag kunde hålla kvar telefonluren.

»Hallå!» fortsatte rösten. »Tror ni mig inte, så finns det många möjligheter att förvissa sig om saken. Damen ifråga heter Asta Dur. Hon bor Regeringsgatan 67 och hon har telefon.»

Och så ringde det av i örat på mig.

I första ögonblicket blev jag ond. En sådan fräckhet, tänkte jag, att vilja misstänkliggöra Fabian i mina ögon. Det skall då inte lyckas.

Men ni vet hur det är. Hur mycket man än tror och litar på sin man, är dock en sådan anklagelse, direkt framslungad och noggrant preciserad, något fruktansvärt. Och hur gärna man än vill, går det inte att helt och hållet kasta bort alltsammans som ett fegt och lömskt förtal.

Till en början gjorde jag det. Jag sade till mig själv: »Det är omöjligt detta, absolut omöjligt! Något sådant skulle Fabian aldrig kunna göra. Vi ha ju varit gifta bara i två år, och jag *vet* att han älskar mig. Nej, det här är bara en usel, infam lögn, en försåtlig hämnd av någon fiende till honom.»

Och jag beslöt att inte tänka på saken vidare, utan gå och lägga mig. Men hur det var började tvivlen komma. En gnagande misstro smög sig över mig. Om det vore sant? Tänk, om det ändå vore sant!

Och jag erinrade mig de sista orden i telefonen: »Tror ni mig inte, så finns det många möjligheter att förvissa sig om saken. Damen ifråga heter Asta Dur. Hon bor Regeringsgatan 67, och hon har telefon.»

Asta Dur. Jag hade aldrig hört det namnet förr. Hon hade telefon, den där damen. Om jag skulle –. Hon behövde ju aldrig få veta vem som ringde på.

I nästa ögonblick hade jag telefonkatalogen i min hand och hade slagit upp henne. Mycket riktigt, där stod hon. Och adressen stämde. Den uppgiften var då åtminstone sann.

Och om jag ringde upp, vad skulle jag då säga? Bara fråga efter ingenjör Bolls, be att få tala med honom. Fanns han där, skulle han kanske låta överrumpla sig och komma till telefonen. I varje fall skulle jag få veta om fröken Dur ännu var uppe, och jag skulle då kanske kunna märka, om min fråga efter Fabian åstadkom någon förvirring hos henne.

Om ni visste, hur jag stred med mig själv. Ena ögonblicket var jag färdig att telefonera, andra ögonblicket hade jag beslutit att gå till sängs och försöka somna ifrån alltsammans. Till slut kunde jag inte stå emot längre, utan ringde verkligen upp henne.»

Här tystnade fru Bolls och dolde ansiktet i händerna.

»Nå», sade kommissarien. »Fick ni något svar?»

»Ja», viskade hon utan att se upp. »Det fick jag.»

»Berätta allt utan omsvep. Det är det bästa ni kan göra, fru Bolls», sade Sanderson vänligt.

Jag hade under hela tiden icke sagt ett ord, fastän jag såg hur fru Bolls pinades under detta förhör. Så medtagen hon var efter vad hon måtte ha upplevat och efter två svimningsanfall, var det rent av förunderligt att hon kunde stå ut med att relatera vad som hänt henne.

»Jag hörde en röst i telefonen», fortsatte hon, »en röst, som kom mig att spritta till. »Hallå», sade den. »Vem är det?»

Den rösten var *min mans*. Jag kände tydligt igen den. Och jag blev så överraskad, så häpen – fastän jag ju nästan bort vara beredd på detta – att jag helt oöverlagt utbrast: »Min Gud! Är det du, Fabian?»

Här tystnade fru Bolls igen.

»Nå, vidare», sade kommissarien. »Vad svarade han på det?»

»Ingenting. Det blev alldeles tyst, fastän jag många gånger sade hallå. Och på ytterligare två uppringningar till samma nummer fick jag inte ett ljud till svar.»

»Är ni fullt säker på att det var er mans röst ni hörde?»

»Ja, fullkomligt. Fabians röst tar jag inte miste på.»

»Vad hände sedan?»

»Ni fattar väl», sade fru Bolls, »att jag efter detta var som bedövad. Det gick runt i mitt arma huvud.

Fabian var således verkligen hos den där damen mitt i natten. Den anonyme angivaren hade inte ljugit. Min man bedrog mig således med en skamlös kvinna, en demimondedam.»

»Hon har nu fått sitt straff», sade kommissarien allvarligt. »Kanske för övrigt hennes fel inte var så stort.»

»Ack ja, förlåt», svarade fru Bolls. »Jag återger bara mina tankar i det ögonblick, då jag fått klart för mig att jag var en bedragen hustru. Jag kan inte beskriva vad jag kände. Som i yrsel gick jag fram och tillbaka i våningen, fram och tillbaka. Hur länge vet jag inte.

Så började jag hastigt klä på mig. Jag tänkte inte längre, reflekterade inte. Jag gjorde mig inte det minsta reda för vad jag skulle ta mig till. Helt mekaniskt klädde jag mig, tog på mig även hatt och kappa. Och jag kom inte till besinning förrän jag befann mig ute på gatan.

Vad ämnade jag göra?

En enda tanke behärskade mig: Jag måste ha full visshet. Jag måste ertappa Fabian hos den där kvinnan. *Bevis* skulle jag skaffa mig, bevis på hans otrohet.»

Hon suckade djupt och tillade därpå sakta: »Kanske det också var nyfikenhet. Jag ville se den kvinna, som förmått slita Fabian ifrån mig.»

»Ni gick då direkt till hennes bostad?» frågade kommissarien, som under tiden fru Bolls berättat gjort en del anteckningar.

»Ja. Jag skyndade mig så mycket jag kunde. Och jag gick bakgator. I hastigheten hade jag glömt min portmonnä, så jag kunde inte ta en bil.»

»Hur dags kom ni dit?»

»Jag vet inte. Tror ni jag tänkte på något sådant som vad klockan var? Jag hade bara en enda tanke, att hinna dit i tid för att kunna överraska dem.»

»Vad var klockan när ni fick det anonyma telefonbudet?»

»Det kan jag säga», svarade hon livligt, »för jag såg just då på klockan och undrade att Fabian ville ringa upp mig så sent. Hon fattades fem minuter i två.»

Kommissarien antecknade detta.

»Hur länge dröjde det, tills ni själv ringde upp fröken Dur?»

»Det kan jag också säga. Klockan var då en kvart över två.»

»Gott», sade kommissarien. »Här ha vi alltså några exakta hållpunkter beträffande tiden. Men sedan? Ni tvekade länge innan ni beslöt att ge er ut mitt i natten. Ni såg inte på klockan när ni gick?»

»Nej, det gjorde jag inte. Men det var så sant: Jag har ett svagt minne av att jag hörde en kyrkklocka slå något, när jag kom ut på gatan. Det måste ha varit tre.»

»Ni bor ju Strandvägen 7?»

»Ja.»

»Och ni gick bakgator, sade ni?»

»Ja, Riddaregatan och sedan Lästmakaregatan.

»Vad hände sedan?»

»Porten till huset, där hon bodde, var inte låst, och när jag kom upp, fann jag till min förvåning att fröken Durs tamburdörr stod litet på glänt. »Vilken tur!» tänkte jag.

Ljudlöst smög jag mig in. Jag skulle ju överraska dem. Ni kan nog förstå hur upphetsad och nervös jag var. Jag tror jag skälvde i hela kroppen. Nu skulle det ske –

Men – inte en människa träffade jag, Fabian var försvunnen. Jag såg den avslutade supén, jag såg också kaffebrickan med dess orörda koppar och glas. I samma rum stod telefonen. Då förstod jag, att jag med mitt telefonerande skrämt min man på flykten. Han hade naturligtvis känt igen min röst.

Men jag ville åtminstone sammanträffa med den skändliga kvinnan, jag ville stå ansikte mot ansikte med henne, som velat beröva mig min mans kärlek. Jag skulle tala med henne, föreställa henne vad hon stod i begrepp att göra, vad hon kanske redan gjort. Säga henne, att det var ett hems lycka hon skövlade, att vi också hade ett litet barn.»

»Och ni träffade henne?»

»Ja – som död. Jag fann henne i köket, liggande på golvet i sitt blod, mördad.»

En rysning skakade fru Bolls, och strida tårar runno utför hennes kinder. Jag såg på kommissarien. Han

föreföll alldeles oberörd.

»Å, det är förfärligt, förfärligt!» mumlade hon. »Aldrig kommer jag att bli kvitt den synen.»

»Och då blev ni rädd och sprang ut igen?»

»Ja visst. En vild fasa grep mig. Som en galning sprang jag min väg och blev nere på gatan nästan genast tagen av nattvakten och konstapeln.»

»Jag ber att få tacka er för er tydliga och klara berättelse, fru Bolls», sade kommissarien. »Jag tror inte jag skall behöva besvära er vidare nu. Ni behöver för resten vila.»

Han gav därpå order till en konstapel att telefonera efter en bil. Sedan vände han sig åter till fru Bolls som under tiden med låg röst samtalat med mig.

»Äger er man någon revolver eller browning- pistol?» frågade han.

»Ja», sade hon förvånad. »Fabian har både pistol och revolver. Han är en mycket skicklig skytt.»

»Jaså, hm. Brukar han ha sina vapen framme, tillgängliga för vem som helst?»

»Revolvern hänger på väggen, men pistolen, som brukar vara laddad, har han inlåst i en skrivbordslåda.»

Och till den lådan har han ensam nyckeln?»

»Ja, naturligtvis. Varför frågar ni det?»

»Å, det intresserade mig bara att höra.»

Han gjorde några anteckningar. Därpå tog han ur sin kavajficka upp ett cigarrettetui av guld.

»Känner ni igen det här?» frågade han.

Hon behövde bara kasta en blick på det.

»Ja visst. Det är ju Fabians», sade hon livligt. »Var har ni fått tag i det?»

»På golvet i fröken Durs kök, nära dörren till serveringsrummet.»

»I – köket!» stammade hon. »I samma rum som – den mördade!»

»Ja, i samma rum som den mördade. Och etuiet innehåller samma cigarretter, »Westminster», varav jag fann några nyrökta stumpar på kaffebrickan i salongen. Etuiet har ju er mans hela namn ingraverat. Och detta gav mig anledning att – innan jag började förhöret med er – skicka ett bud efter honom.»

»Min Gud!» flämtade hon. »Ni tror väl inte –? Fabian må vara hur dåraktig och lättledd som helst, men något sådant! Nej, det är omöjligt!»

»Jag tror fortfarande ingenting», svarade kommissarien med orubbligt lugn. »Jag har hittills bara hört er relation av saken. Det återstår för mig att också höra er mans. Och kanske även andra personer besökt fröken Dur under mordnatten. Vi få väl se. Jag bildar mig aldrig ett omdöme för tidigt.»

Därpå vinkade kommissarien mig till sig.

»Jag väntar bara på ingenjör Bolls», sade han, »för att göra ett besök på mordplatsen. Har ni lust att följa med och göra en första undersökning av liket?»

Jag tvekade ett ögonblick inte så mycket för att jag kände mig ganska trött, utan därför att uppdraget var allt annat än lockande. *Jag* göra likbesiktningen på *Asta Dur*. Vem kunde ha drömt om det för några år sedan.

Men varför icke? Ödet hade nu fogat det så att jag var till hands. Och ur åtskilliga synpunkter tycktes den här mordaffären verkligen bli intressant.

»Det gör jag gärna,» svarade jag. »Natten är ändå förstörd för mig.»

»Herr kommissarie», inföll nu fru Bolls med skälvande röst. »Ni tror väl att det är sant vad jag berättat?

»Hm», sade kommissarien. »Det är inte jag, som skall svara på frågor här. För ögonblicket ha ännu inga sådana fakta framkommit, att jag har direkta skäl att tvivla på era uppgifter, om också ett och annat låter litet – hur skall jag säga – fantastiskt.»

»Vad då? Vad syftar ni på?»

»Den där anonyma telefoneringen till exempel, mitt i natten. Ni har inte en aning om vem det var, som ringde upp er?»

»Nej. Rösten var alldeles främmande. Den hade för resten en egendomlig brytning, en sjungande finsk brytning. Ingen av de herrar jag känner talar så.»

»Det var intressant», sade han. »Vet ni om er man känner någon finne?»

»Nej.»

»Nu tror jag inte jag behöver besvära er mera för tillfället, fru Bolls», sade kommissarien. »Jag har styrt om en bil åt er och ni kan fara hem. Men det är på det uttryckliga villkor, att ni tills vidare stannar hemma och är till hands så snart jag behöver er för vidare utredning.»

»Jag förstår», svarade hon sorgset. »Säg mig nu uppriktigt, herr kommissarie, om ni anser mig eller min man så komprometterade i denna rysliga historia, att någon av oss på allvar kan bli misstänkt för – för – mordet.»

»Det kan jag inte svara på.»

»Jag känner det som om en förfärlig fara hotade oss», klagade hon. »Och jag är säker på att Fabian lika litet som jag har med mordet att skaffa. Men – hur skola vi kunna bevisa det? En skicklig privatdetektiv – är det tillåtet att anlita någon!»

»Det kan jag naturligtvis inte hindra er», svarade kommissarien. »Men sanningen skall nog komma fram ändå.»

»Jag känner den berömde privatdetektiven Leo Carring», svarade hon dröjande. »Och jag tror nog att han vill åtaga sig saken, om jag kan övertyga honom om att vi äro oskyldiga.»

»Ni får mer än gärna anlita advokaten Carring», sade kommissarien, som förgäves sökte dölja ett uttryck av missbelåtenhet vid privatdetektivens namn. »Han är onekligen ett skarpt huvud, och han har löst många kinkiga gåtor. Men kanske det här mordet inte alls är någon gåta, när vi kommit litet mera under fund med det. Det är för tidigt att nu konstruera fram ett svårlöst problem.»

I detta ögonblick kom en konstapel in och meddelade viskande, att ingenjör Bolls anlänt och var i yttre rummet.

Kommissarien lät fru Bolls gå ut genom en sidodörr, så att man och hustru inte skulle träffas. En detektiv fick order att följa henne hem och tills vidare bevaka huset.

Därpå infördes ingenjör Bolls.

KAP. VI.

»Er egen hustru!»

Jag har redan antytt att Fabian Bolls inte är någon sympatisk människa. Och detta inte bara i mitt tycke. Hans närmare bekanta äro överens om att det torde vara svårt att få tag i en mera hänsynslöst egoistisk människa.

I sina egna ögon är han helt säkert universums medelpunkt. Allt rör sig omkring honom, alla äro till för att befrämja hans syften. Snål och girig ända till abnormitet, när det gäller andra – hustrun icke undantagen – är han en slösare beträffande sig själv, det vill säga då det gäller hans trevnad och nöjen.

Ingenjörstiteln är bara en etikett. Ingen vet varifrån han fått den eller vilken examen, som berättigar honom att bära den. Och någon verksamhet som ingenjör har han mig veterligt aldrig haft.

Hans yrke är helt enkelt *jobbarens* utan hjärta och samvete. Han jobbar med allt som finnes mellan himmel och jord, med hus och egendomar, med aktier och andra värdepapper, med spannmål och mjöl, med import och export av otaliga varor. Och alltid är förtjänsten oskäligt hög. Det påstods att han i början af världskriget lade grunden till sin rikedom genom att till uppskruvat pris sälja stora partier tvivelaktigt vetemjöl, som han före krigsutbrottet köpt in som sjöskadat och låtit ligga. Han lär på detta under en veckas tid ha förtjänat mellan femtio och sextio tusen kronor om dagen.

Sådana affärer, där det gäller att i grund lura köparen, är regel för honom. Därför kallas han också för skojare av dem, som riktigt känna honom. Har man inte skriftlig uppgörelse med Fabian Bolls blir man bet. Hal som en ål slingrar han sig undan ett givet löfte, om inga vittnen finnas. Ja det har till och med hänt, att han förnekat sin namnteckning på en revers. Risken var inte så stor då båda vittnena hade dött. Han förelades edgång, och han gick eden utan att blinka.

Man och man emellan berättas det rätt fula saker om honom. Smutsiga och tvetydiga affärer har han givit sig in på utan tvekan. Men alltid har han hållit sig utanför de råmärken dit lagens straffande hand kan nå.

Skulle någon händelsevis få läsa dessa rader, som ju endast äro skrivna för min egen del, skulle kanske uppfattningen bli att jag gjorde en svartmålning av Bolls' karaktär. Men det är ett stort misstag. Skulle jag här berätta allt vad jag *vet* om honom, så skulle vem som helst dela min åsikt.

Vid ett par tillfällen har jag kommit åt att utan vittnen säga Fabian sanningen. Första gången gjorde jag det i samband med den kvinna, som nu är mördad. Och andra gången, då han lurat Nina Felsen att ge honom sitt ja.

När jag nu hörde att Fabian Bolls var i yttre rummet, och att han i nästa ögonblick skulle stå till ansvar för – kanske inte bara nattliga utsvävningar, utan ett verkligt brott, kände jag att det måste finnas en rättvis försyn.

När Bolls kommit in gick han, utan att märka mig, rakt fram till kommissarien Sanderson.

»Vad berättigar er att skicka efter mig på det här sättet mitt i natten?» frågade han högljutt och myndigt. »Jag skall –»

»Ni skall vara god och sänka rösten», avbröt kommissarien skarpt. »Här är det *jag* som frågar.»

I detsamma fick Bolls syn på mig.

»Valter Smirno!» utbrast han häpen. »Du här! Vad skall det betyda?»

Jag gav en knapphändig nick till svar.

»Doktor Smirno är här som rättsmedicinsk auktoritet för utredandet av en mordaffär», sade kommissarien. Och i det han skarpt iakttog Bolls, räckte han fram cigarrettetuiet.

»Är det här ert?» frågade han.

»Ja», svarade Bolls, som jag tyckte litet osäkert. »Det är mitt etui.»

»När och var använde ni det sist?»

Vid denna fråga blev Bolls blodröd i ansiktet.

»Varför vill ni veta det?» frågade han hastigt.

»Det skall jag tala om sedan. Var god och svara först på min fråga, när var detta etui senast i er hand?»

»Det – det minns jag inte.»

Den gode Fabian hade nu märkvärdigt nog förlorat hela sin säkerhet. Omedvetet hade han sänkt rösten och tycktes nästan barnsligt förvirrad. Jag, som skarpt iakttagit honom, märkte att han ljög. Kommissarien måste ha kommit till samma slutsats.

»Försök att dra er till minnes, ingenjör Bolls», sade han. »När rökte ni senast av de här westminstercigarretterna? Det är ännu tre stycken kvar.»

Bolls teg hårdnackat. Det såg ut som om han förgäves forskade i sitt minne.

»Det är väl inte så länge sedan, att ni glömt det?» fortsatte kommissarien litet hånfullt. »Skulle det möjligen varit i natt?»

»I natt?»

Fabian Bolls såg ut som ett stort frågetecken.

»Jag ser att ni förställer er, och att ni försöker undvika att svara på mina frågor», sade kommissarien strängt. »Men på det sättet kommer ni inte långt. Som jag emellertid har bråttom vill jag förkorta saken genom att friska upp ert minne litet grand.

Ni besökte i går karnevalen på National. Där träffade ni en viss Asta Dur, som fångade ert intresse till den grad, att ni följde med henne hem.»

»Ett sådant påhitt!» utbrast Bolls, synbarligen mycket indignerad.

»Var god och var tyst tills jag slutat», sade kommissarien. »I fröken Durs hem superade ni sedan på tu man hand, en liten trevlig supé, där det inte sparades på champagnen. Vid kaffet eller rättare sagt vid cigarretten,

strax innan kaffet skulle serveras, överraskades ni av en ringning i telefonen. I hastigheten tog ni luren och frågade vem det var. Till er bestörtning kände ni då igen er – hustrus röst.

Och hon hade också känt igen er röst. ’Min gud, är det du, Fabian?’ sade hon.»

Här tystnade kommissarien ett ögonblick och såg forskande på Bolls. Denne tycktes emellertid ha återfått något av sin säkerhet och försökte komma med ett nonchalant leende. Men det lyckades inte riktigt. Leendet blev till ett grin.

»Så långt, som jag nu berättat, *vet* jag att det överensstämmer med verkliga förhållandet», fortfor kommissarien, »vilket ni väl heller inte torde kunna förneka.»

»Jo, det gör jag visst», svarade Bolls fräckt. »Det är lögn vartenda ord. Varifrån har ni fått den där fantastiska historien?»

»Det skall ni nog så småningom få veta. Jag frågar er emellertid ännu en gång, förhåller det sig icke så som jag beskrivit det?»

»Nej», svarade Bolls häftigt. »Jag har ju sagt er, att det är fantasier och påhitt alltsammans.»

»Jaså», sade Sanderson lugnt. »Ja, då ge vi oss iväg till ort och ställe. Och ni följer med.»

»Jag! Vart då?»

»Till platsen för era nattliga orgier, herr ingenjör. Till fröken Durs våning.»

»Aldrig i livet!» utbrast Bolls. »Det kan inte falla mig in. Vad har jag där att göra?»

»Det må falla er in eller icke», sade kommissarien, som var nära att förlora tålamodet, »så gör ni klokast i att följa med utan motstånd. Eljest –»

»Eljest?» avbröt Fabian Bolls högdraget.

»Eljest ser jag mig nödsakad att anhålla er», svarade kommissarien lugnt.

»Anhålla mig? Jo, det vore snyggt! Och för vad då, om jag får lov att fråga?»

»Som misstänkt för mord på Asta Dur.»

»Är ni galen?» utbrast Bolls och försökte skratta, men skrattet stockade sig i halsen på honom.

»Sedan ni, ingenjör Bolls, lämnade fröken Dur i natt», fortsatte kommissarien obevekligt, »anträffades denna dam i sitt eget hem, mördad, skjuten genom hjärtat. Och i närheten av den döda fann man ert cigarrettetui.»

Fabian Bolls blev vid dessa ord fruktansvärt blek. Med ett uttryck av hjälplös skräck såg han ömsom på mig och ömsom på kommissarien.

»Är – är det – sant?» stammade han. »Smirno, är det – så?»

»Jag fruktar det», svarade jag. »Det är en ruskig historia.»

»Kanske ni nu ändrar ton litet grand, bäste herr Bolls», fortsatte kommissarien. »Det blir en lätt sak för mig att skaffa bevis på att ni var i fröken Durs sällskap på karnevalen. Hennes ljusblå domino är lätt igenkänd, och er har man nog lagt märke till.

Jag kan säkerligen också leda i bevis att ni följde henne hem. Och vad cigarrettetuiet beträffar, så torde det inte vara någon svårighet att konstatera, att ni hade det på er, när ni gick ut i går afton.

Vill ni nu erkänna att ni superade hemma hos den där damen i natt och blev överraskad genom er hustrus oväntade telefonering?»

»Ja», svarade Bolls efter ett ögonblicks tvekan. »Det är så. Jag vill inte förneka det nu. Att jag nyss ville blanda bort korten var uteslutande för min stackars hustrus skull. Det skulle bli ett hårt slag för henne, om hon fick verkligt bevis på att jag mitt i natten varit hemma hos Asta – fröken Dur menar jag. Hon skulle naturligtvis ge besöket en helt annan innebörd, än det verkligen hade. Det hela var i själva verket så oskyldigt, en bekantskap sedan gammalt –»

»Tills vidare skola vi inte beröra arten av er bekantskap eller ert – hm – förhållande till fröken Dur. Det blir en fråga sedan. Ert hårdnackade nekande nyss skulle alltså bero uteslutande på hänsyn för er hustru? Ni ville hemlighålla er nattliga visit för henne och hoppades kunna övertyga henne att hon misstagit sig, och att det icke var er röst hon hört i telefonen. Är det så?»

»Ja visst», svarade Bolls ivrigt. »Visserligen har jag i obetänksamhet gjort en dumhet, men inte alls något sådant, som hon skulle tro, om hon fick veta det.»

»Det ni kallar en dumhet får ett helt annat utseende nu, då ett ohyggligt brott föreligger, och vi ännu icke veta vem som är gärningsmannen. Fröken Dur har vid tretiden i natt funnits mördad. Och det faktum kvarstår, att ni tillbringat en del av natten hos henne. Efter vad jag nu kunnat utreda, ser det ut som om ni är den siste, som såg henne i livet.»

»Den siste!» utbrast Bolls förskräckt. »Det vore ju det samma som att *jag* är mördaren! Något sådant kan väl inte falla er in?»

På denna fråga gav kommissarien icke något svar, utan vände sig till telefonen och ringde upp. Det klack till i mig, när jag hörde vilket nummer han begärde. Det var Asta Durs. Hur många gånger hade inte jag ringt upp det numret – för länge sedan.

»Ja, jag är klar nu», sade Sanderson. »Vi komma strax. Läkare har jag med mig. – Ja, det är bra.»

»Se så, mina herrar», vände han sig därpå till oss. »Nu ge vi oss av. Det är ingen tid att förlora. Bilen väntar.»

»Skall – skall jag följa med?» frågade Fabian Bolls och såg mäkta förskräckt ut.

»Naturligtvis. Ni är orienterad på platsen, och det är säkerligen åtskilligt jag behöver fråga er om. Och doktor Smirno följer också med. Han skall göra likbesiktningen.»

Bolls gav mig en snabb blick.

Den blicken var vältaligare än ord. Ty Fabian Bolls visste ju bättre än någon annan, vilket förhållande, som en gång funnits mellan Asta och mig – ända tills *han* uppträdde på skådeplatsen och förstörde alltsammans.

Det var ju *han,* som lömskt och svekfullt trängde sig emellan henne och mig, och stal hennes gunst bakom min rygg. Då förbannade jag honom, som jag trodde hade stulit hela mitt livs lycka. Man är så snar att förbanna vid sådana tillfällen. Men sedan, när jag hunnit sansa mig, förstod jag att Bolls i stället hade räddat mig ur den där kvinnans klor, och att jag borde vara honom tacksam.

Det dröjde länge innan vi åter närmade oss varandra, Fabian och jag. Klyftan mellan oss blev nära nog

oöverstiglig sedan jag upptäckte att han lurat Nina Felsen att ge honom sitt ja.

Då förbannade jag också Fabian Bolls. Men det var på ett annat sätt –

Tack vare Ninas förunderliga makt över mig började jag så småningom att närma mig Bolls igen. Det vill säga närmandet kom från honom, men jag sade inte nej. De gamla historierna voro som begravna – men icke glömda. Asta Durs namn nämndes aldrig vare sig av Fabian eller av mig, ochoch vad Nina beträffar hade hon säkerligen inte en aning om att jag en gång tänkt be henne bli min hustru.

Jag umgicks i deras hem, till det yttre som en intim vän. Men mitt hat till honom jäste ständigt inom mig. Det släppte mig aldrig.

Jag visade det icke. Men han kände det nog, det märkte jag på hela hans sätt. Det var uteslutande för Ninas skull, som vi båda till det yttre fördrogo varandra.

Han visste ju att Nina och jag voro barndomsvänner, och han ville väl inte såra henne genom att visa mig på dörren. Och *jag* – ja, för mig var det ju enda möjligheten för att någon gång komma i Ninas närhet att fördraga hennes osympatiske man. Och så voro ju min fästmö och Nina väninnor sedan gammalt –.

Då jag denna kväll fick se Fabian och Asta tillsammans på maskeraden, blev jag verkligen överraskad. Jag trodde att han hade slutat upp med alla galanta äventyr. Aldrig kunde jag ana att han skulle låta det gå så långt, att han följde den kvinnan hem.

Men det kanske är ganska mänskligt att man vill uppträda på skådeplatsen för sina förra triumfer. De gamla minnena locka, och kanske är det någon liten uppgörelse man har kvar med den sköna. Man ser det som varit med andra ögon. Frågorna: Minns du? Minns du? tränga sig på en. Och så är man mitt uppe i leken igen utan att riktigt ha fått klart för sig, hur det gått till.

Om människorna förstodo att låta det vara slut, när det skall vara det, att låta ridån vara nerdragen efter sista akten, skulle mycket elände undvikas. Men hur är det? I stället vill man ha fortsättning, ännu ett kapitel i romanen. I synnerhet kvinnorna pocka på det. Ridån skall upp igen och det gamla dras fram till en ny akt, som av lustspelet gör en tragedi eller åtminstone blir fruktansvärt tråkig.

Det ohyggliga drama jag nu skriver om skulle aldrig ha inträffat, om inte Fabian Bolls hade låtit förleda sig att lägga en epilog till sin redan avslutade kärleksroman. Pompös och självbelåten som alltid, stolt över att förnya den erövring han för länge sedan så gentlemannalikt gjort, hade han än en gång trätt inom den skönas dörrar.

Och vad blev följden?

En lömsk angivelse av någon för tillfället åsidosatt rival, hustruns konstaterande av mannens ovärdiga tilltag, ett förhastadt steg av den förorättade kvinnan i hennes första upphetsning och slutligen upptäckten av ett mord, som kastade misstankens skugga på båda dessa, vars familjelycka sannolikt nu var för alltid grusad.

Jag väcktes ur mina funderingar av kommissariens röst.

»Se så, kom nu, doktor», sade han. »Vi ha dröjt alldeles för länge.»

En detektiv tog plats bredvid chauffören, och vi andra stego in i bilen. Kommissarien satte sig mitt emot ingenjör Bolls, och under färden fortsatte han det påbörjade förhöret.

»Var fröken Dur närvarande, då er hustru telefonerade?» frågade han.

»Nej. Jag var ensam i salongen. Asta – hm – fröken Dur hade nyss gått ut i serveringsrummet tror jag. Hon skulle brygga kaffet.»

»Kaffet, det borde väl en tjänare kunna laga i ordning.»

»Hennes jungfru var bortrest. Fröken Dur var alldeles ensam.»

»Då ni märkte att er hustru kände igen er röst, förmodar jag att ni började ångra att ni givit er in på det där nattliga äventyret.»

»Ja visst. I första häpenheten var det som om någon hade hällt ett ämbar kallt vatten över mig. 'Hur i all världen har Nina fått reda på att du är här?' tänkte jag. 'Det blir en snygg historia!'

Min hustru hade inte en aning om att jag kände Asta Dur sedan gammalt.» Här gav Bolls mig åter en snabb blick. Det låg en skymt av förlägenhet i den. »Mitt besök hos en dansös mitt i natten skulle i Ninas ögon naturligtvis få bara *en* tolkning. Äktenskapsbrott, varken mer eller mindre.

Därför *måste* min hustru övertygas om att hon misstagit sig, och att det var en annan röst än min hon hört. Men hur? Jag tappade totalt huvudet. I stället för att svara på nästa påringning och förställa min röst eller be fröken Dur svara, rusade jag utan vidare ut i tamburen, nappade åt mig rock och hatt, och så bar det av nedför trapporna och ut på gatan.»

»Vad sade er tillfälliga värdinna om denna hastiga och oväntade sortie?»

»Henne hade jag totalt glömt bort. Hon höll väl fortfarande på med sitt kaffe. Jag sade inte ens adjö åt henne.»

»Det var högst besynnerligt. *Så* brått hade ni väl i alla fall inte, att ni inte kunde förklara varför ni gav er i väg. Och om det verkligen varit er mening att inbilla er hustru, att ni aldrig varit där, så borde naturligtvis fröken Dur invigas i detta, eller hur? Försiktigheten skulle i så fall ha bjudit er att först komma överens med fröken Dur, så att hon, om så skulle behövas, kunde intyga att ni inte varit inom hennes dörrar.»

Fabian Bolls vred på sig. Han såg orolig och förvirrad ut.

»Jag har ju sagt er att jag helt och hållet tappade huvudet, då jag hörde min hustrus röst. Jag tänkte bara på att komma därifrån.»

»Varför det? Var ni rädd för att er hustru möjligen skulle försöka överraska er, att hon mitt i natten skulle göra ett besök hos Asta Dur för att förvissa sig om verkliga förhållandet?»

»Min hustru ge sig ut mitt i natten och till en okänd demimondedam! Nej, det vore då för galet! Något sådant tänkte jag mig inte ett ögonblick.»

»Då förefaller mig er hastiga flykt absolut oförklarlig.»

Fabian Bolls tvekade ett ögonblick.

»Sanningen att säga», svarade han därpå, »så slog mig mitt samvete, då jag hörde Ninas röst i telefonen. I ett ögonblick stod det klart för mig, att jag genom min dåraktiga handling riskerade hela vår lycka, vår framtida lycka. Jag insåg att jag gjort en ohjälplig dumhet, som tagit emot fröken Durs inbjudan, och jag hade bara en känsla att jag så fort som möjligt måste bort därifrån.»

»Var ni icke ute i köket, innan ni gick?»

»Nej. Jag har ju sagt att jag rusade direkt ut genom tamburen. Jag ville inte möta Asta. Hon skulle bara ha försökt övertala mig att stanna kvar, det visste jag.»

»Var ni inte heller förut vid något tillfälle ute i köket?»

»Nej, varför skulle jag det?»

»Ert cigarrettetui låg ju på köksgolvet – bredvid den mördade.»

Ett uttryck av rädsla visade sig i Fabians ansikte.

»På köksgolvet», sade han. »Det är obegripligt. Skulle möjligen Asta ha kunnat ta etuiet med sig –. Nej. Jag hade det bredvid mig inne i salongen. Jag hade ju nyss tagit en cigarrett ur det, när det ringde i telefonen.»

»Är ni fullt säker på det?»

»Ja, absolut. Det måste ha varit någon annan hos Asta sedan jag gått. Någon, som lagt mitt cigarrettetui ute i köket för att göra mig misstänkt», sade Bolls livligt. »Ja, naturligtvis. Det är *mördaren,* helt enkelt. Det är ju klart att han skall försöka skjuta skulden på en annan.»

»Mycket möjligt», medgav kommissarien.

»Ni måste försöka ta reda på, vem det var, som kom till fröken Dur sedan jag gått. Gör det! Där har ni säkert lösningen på gåtan», fortsatte han övertygande.

»Vi ha gjort det», svarade kommissarien kort.

»Och det har ni inte talat om! Vem är det då? Vem är det?»

»Er egen hustru!»

KAP. VII.

Klockslaget.

När jag nu sitter här i min ensamhet och skriver dessa rader i dagboken tycker jag mig ännu se uttrycket i Fabians ansikte vid kommissariens ord: »Er egen hustru!» De träffade honom som piskrapp. Han formligen sjönk ihop.

»Visste ni inte det?» fortsatte kommissarien skoningslöst. »Visste ni inte att er hustru var utgången när ni kom hem? Att hon givit sig av för att söka rätt på er?»

»Nej. Vi ha skilda sängkammare, och –»

»Och ni brydde er inte om att se efter hur er hustru hade det efter den sinnesrörelse hon måste ha varit utsatt för. Ni tittade inte in till henne för att se, om hon fortfarande var vaken, och i så fall förklara er?»

»Nej. Jag lyssnade vid dörren. Och när jag hörde att det var alldeles tyst, trodde jag att hon sov.»

»Ett ganska lättvindigt sätt att ta saken förefaller det mig», fortsatte kommissarien Sanderson med skärpa. Ni måste dock ha insett att er hustru, då hon får klart för sig att hennes man mitt i natten är ute på sådana äventyr, utan tvivel blir fruktansvärt upprörd. Och detta i ännu högre grad, när hon märker att mannen – då

han finner sig upptäckt – genom att hålla tyst söker lura henne. Tror ni verkligen att någon kvinna efter sådana upptäckter lugnt går till sängs och somnar?»

Bolls hostade förläget. Han kände sig synbarligen inte riktigt väl till mods. Och han såg verkligen minst sagt grundstukad ut, där han kröp in i sitt hörn av bilen.

Nu stannade vi och stego ur.

Det var med ganska egendomliga känslor jag i denna gryende morgon gick upp för de välbekanta trapporna. Här hade Asta Dur bott i samma lägenhet under hela den tid jag kände henne.

Men det var ju så länge sen –. Och dock kunde jag inte låta bli att minnas. Alla de gamla minnena från denna tid av dårskap och fröjd döko nu i en hast upp igen och trängde sig oemotståndligt på mig. Min fantasi var uppjagad. Icke en blund hade jag sovit denna natt, som för mig börjat med skämt, och som nu slutade med det tryckande allvar, som endast döden kan framtvinga.

Slumpen hade fört mig hit. Objuden hade jag denna gång, den sista, kommit till hennes dörr. Och nu skulle hon inte ta emot mig med sin leende välkomsthälsning och inte heller med avsky, som då vi sista gången sågo varandra.

Nu låg hon där inne, kall och död –.

Med en rysning försökte jag skaka av mig de underliga tankarna. Det här dög inte. Jag var ju sentimental som en gammal ungmö inför sina förbleknade minnen.

Bort med all nervositet! Nu var jag läkaren, den rättsmedicinska auktoriteten, som skulle hjälpa till att reda ut frågan om ett mord. Att det en gång i tiden funnits ett band mellan den döda och mig måste jag i denna stund helt och hållet glömma.

Vi möttes av överkonstapel Grimmer, som öppnade dörren.

»Nå», sade kommissarien, »har ni upptäckt något nytt?»

»Ja», svarade den tilltalade. »En hel del.»

Vi stego in i matsalen, och Grimmer började sin redogörelse.

»Jag har talat med två hyresgäster, som blivit störda av allt spring i trapporna», sade han. »De tittade in, som de sade, för att höra vad som stod på så här tidigt på morgonen. Och jag passade genast på att fråga ut dem om fröken Durs förhållanden i det ena och andra avseendet.

En del upplysningar lyckades jag inhämta – jag aktade mig naturligtvis att tala om att hon var död, sade bara att hon råkat ut för ett olycksfall. Hon påstods leva ett ganska vilt liv, hade för närvarande ingen anställning och uppträdde sista gången för ett halvt år sedan på Novilla, där hon hade ett par månaders engagement.

Man trodde att hon varit gift, men att mannen förlupit henne. En liten söt flicka hade hon, men barnet var bortackorderat på landet, och hon visade just inte någon översvallande moderskärlek. Den lilla, som heter Vera, är nu nära fyra år gammal. Någon gång gjorde fröken Dur en påhälsning hos sin lilla dotter, men vanligen överlämnades den saken åt hennes tjänarinna, som var mycket förtjust i barnet. Tjänarinnan, den gamla Charlotta, reste i går till flickan och skall stanna hos henne över söndagen. Jag har adressen här. Det kanske är bäst att telegrafera efter gumman?»

»Ja», svarade kommissarien och läste adressen. »Det skola vi göra klockan åtta. Förr är inte telegrafen

öppen där borta. Nå, fick ni veta något mera?»

»Ja. De voro pratsamma, de där grannfruarna, och tycktes ha ansträngt sig för att skaffa sig upplysningar om den intressanta dansösen. På min fråga om hennes närmare umgänge, svarade de att den, som sedan några månader tycktes vara hennes speciella favorit, var en ung odåga från Finland, vid namn Gotthard Runestam. Han rände här bittida och sent och det såg ut som om han hade gott om pengar, åtminstone att döma av alla blommor och andra presenter till den sköna.»

»Det där är gott och väl», avbröt kommissarien, som jag tyckte, litet otåligt. »Alla de där upplysningarna kunna vi skaffa oss sedan. Är det ingenting ni fått veta, som har direkt sammanhang med mordet? De ha väl hört skottet?»

»Nej. Ingen av dem har sitt sovrum åt samma sida som köket här, och de ha inte hört det minsta.»

Kommissarien vände sig nu till mig.

»Vi övergå då till en undersökning av liket. Vill ni, doktor, nu ta hand om den döda och se vad ni där kan göra för upptäckter. Under tiden kanske ingenjör Bolls vill följa mig in i salongen, så få vi där resonera litet om vad som hänt.»

Kommissarien gav en vink åt överkonstapel Grimmer att följa med, och de gingo in i matsalen.

Då konstapeln nämnde vad grannarna sagt om den finska odågan, som under sista tiden varit Asta Durs utkorade, kom jag ofrivilligt att tänka på två saker.

Det första var vad jag själv på maskeraden hört yttras mellan Asta Dur och den maskerade mannen. Han hade ju till henne talat med tydlig *finsk brytning*.

Det andra var att den, som mitt i natten telefonerade till fru Bolls, också hade ett finskt uttal. Detta kunde knappast vara en tillfällighet. Här hade vi säkerligen inte att göra med *två* finsktalande individer, utan med *en och samma man*. Asta Dur hade vänt honom ryggen på maskeraden och ägnat sig åt Fabian Bolls. Och mannen hade hämnats genom att per telefon alarmera Fabians hustru.

Och här hade vi nu fått den upplysningen, att Asta Durs uppvaktande kavaljer var *en finne,* vars namn man till och med kände! Vad behövdes mer? Denne Gotthard Runestam var det naturligtvis, som arrangerat fru Bolls’ uppträdande på skådeplatsen.

Men, hade han nöjt sig med det? Var det inte sannolikt att han fullföljt sin hämnd mot Asta längre än till detta, som egentligen inte drabbade henne, utan Fabian Bolls. Var det inte sannolikt att han någonstans avvaktat resultatet av sitt lömska telefonerande. Och när han såg Fabian helt hastigt ge sig i väg, smög han sig i sin ordning upp till den sköna, där han naturligtvis ställde till ett uppträde för att få tillbaka det mystiska papperet.

Sannolikt hade Asta vägrat, och så hade det slutat med ett dödande skott.

Till denna slutsats hade jag kommit på några sekunder, och jag tog ett steg efter kommissarien för att tala om min teori. Men i nästa ögonblick ändrade jag mig.

Kanske mina uppgifter om vad den där finnen sade på maskeraden måste tas på ed. Jag skulle figurera i tidningarna. Den förlovade doktor Smirno förlustar sig på National! Det fick inte ske.

Beslutsamt gick jag ut i köket för att ta itu med likbesiktningen. Detektiven Roland, som redan var där ute, frågade om han kunde vara till någon nytta. Han hade redan gjort en första undersökning i köket.

Visserligen arbetade jag helst utan åskådare, i synnerhet i ett sådant fall som detta, men jag ville inte såra mannen genom att avböja hans hjälp. Dessutom kunde han kanske ge mig en och annan värdefull upplysning.

Den mördade låg på rygg, obetydligt vänd åt vänstra sidan. Armarna voro utsträckta, och huvudet hade fallit ned, så att det stödde mot vänstra axeln. Ansiktet var vänt mot dörren till serveringsrummet. De brustna ögonen stirrade mot mig med ett ohyggligt uttryck av både skräck och avsky.

Det var förunderligt att nu, när jag stod här så att säga ansikte mot ansikte med den döda, var jag fullkomligt lugn och kall. Strax förut hade jag ju känt mig så egendomligt nervös vid tanken på de band, som en gång bundit mig vid denna kvinna. En beklämmande känsla hade kommit över mig, och jag nästan ångrade att jag åtagit mig att hjälpa kommissarien.

Och nu, då jag såg in i de välbekanta dragen, såg den hemska prägel döden satt på hennes vackra ansikte, voro alla de där tankarna som bortblåsta. Jag hade inte kunnat vara mera oberörd om det gällt en vildt främmande människa.

»Ingen har rört liket», upplyste konstapeln. »Hon ligger precis som vi funno henne.»

Jag nickade och började undersökningen. Invid vänstra bröstet syntes på klädningslivet en ganska stor blodfläck och midt i denna fläck var ett litet hål, som mycket väl kunde ha åstadkommits med en stilett eller ett annat spetsigt stickvapen. Från detta hål hade emellertid mycket litet blod flutit, och blodpölen på golvet kunde icke ha kommit från det.

Försiktigt vände jag på den döda. Mellan ryggraden och vänstra skulderbladet var ett större hål, utan tvivel utgångsöppningen för en kula. Och härifrån härstammade det egentliga blodflödet.

Dödsorsaken var alltså klar. Asta Dur hade blivit skjuten. Kulan, som träffat hjärtat och varit ögonblickligen dödande, hade trängt ut genom ryggen.

Hon hade icke varit död länge. Kroppen var ännu varm och icke ett spår av likstelhet hade inträtt. Det kunde vara två timmar sedan hon fick det dödande skottet, knappast mera.

Jag såg på min klocka. Den var några minuter över fem. Mordet hade alltså ägt rum omkring klockan tre på natten.

I fallet hade hon tydligen slagit huvudet i kanten av den framskjutande underdelen till ett köksskåp. En ganska ordentlig kontusion vid tinningen hade också blivit följden.

För övrigt kunde jag vid denna första ytliga undersökning inte upptäcka något spår efter strid eller något egentligt yttre våld. Detta dock med ett undantag, som för resten överraskade mig.

Det syntes nämligen märken efter ett hårdt grepp av fingrar omkring den dödas högra överarm. Jag undersökte dem noga. Några av fingrarna hade varit i beröring med *blod* och lämnat efter sig ovanligt tydliga avtryck. Jag såg genast att det var en mans hand, som satt dessa märken, till och med en ovanligt stor hand.

Det som emellertid frapperade mig var att detta våldsamma tag i armen gjorts *sedan döden inträtt.*

När jag kommit så långt med likbesiktningen hördes en ringning från tamburen. Någon öppnade och en främmande röst samtalade med kommissarien Sanderson. Det gällde mordet, och av vad som sades förstod jag, att den nykomne var den omtalade privatdetektiven Leo Carring. Han kom å fru Bolls’ vägnar.

Jag hade hört talas om att advokaten Carring i sina metoder var en motståndare till de officiella detektiverna och speciellt till kommissarien Sanderson, som kallade honom en fantastisk teoretiker. Ingen kunde dock förneka att privatdetektiven genom sitt teoretiserande löst gåtor, som de andra icke förmått.

Jag måste erkänna, att jag kände en viss nyfikenhet att få se Leo Carring arbeta. Och jag lovade att göra allt vad jag kunde för att på nära håll få följa hans undersökningar i detta morddrama.

Vi voro för resten inte helt och hållet obekanta för varandra, Leo Carring och jag. För ungefär ett år sedan hade jag fått tillfälle att göra honom en liten tjänst vid utredandet av en ganska invecklad förgiftningsaffär. Jag tyckte inte om honom. Han behandlade mig nämligen då med just en sådan där överlägsen säkerhet, som bara kan finnas hos ett verkligt snille eller en mycket stor – dumbom.

Det var ju rätt naturligt att hans överlägsenhet, även i frågor som rörde mitt fack, och där han för resten var förvånande hemmastadd, i längden måste bli olidlig. Jag tvingades mot min vilja att avsky mannen, som i hela sitt sätt, i varje detalj av sitt uppträdande tycktes mig vilja verka som en kopia av Sherlock Holmes. Och han märkte nog att jaginte ville räkna mig till hans beundrare. Han blev gent emot mig allt mera tvär och avmätt.

Men så, när jag till slut meddelade honom mina upptäckter i förgiftningsdramat jag nyss nämnde, upptäckter som för övrigt helt och hållet föllo inom rättskemien, och som voro av avgörande betydelse för fallet i fråga, då tycktes Leo Carring verkligen börja förstå, att jag var en faktor att räkna med. Han ändrade helt och hållet sitt sätt emot mig, och jag måste tillstå att mina antipatier delvis försvunno.

Men jag vill inte tala mera om Leo Carring nu. Jag får tillfälle att göra det tillräckligt sedan, ju längre utredningen av den här mordaffären framskrider.

Beträffande Asta Durs tragiska död hade jag alltså utan svårighet konstaterat, dels att hon blivit skjuten genom hjärtat, dels också att detta måste ha skett omkring klockan tre på natten. Någon närmare undersökning av liket kunde jag för närvarande icke göra.

I detsamma jag reste mig upp kom jag att närmare se på den dödas vänstra hand. Jag kan inte neka till att jag studsade. Ty jag märkte att en stor diamant jag sett glänsa på hennes lillfinger, då hon tillsammans med Fabian Bolls på maskeraden tömde en gul Cliquot, nu var borta.

Konstapel Roland, som hela tiden med en rätt naturlig nyfikenhet givit akt på mig, märkte genast min överraskning. Och då jag tog upp hennes hand för att närmare se på den, frågade han mig vad jag upptäckt.

Jag svarade inte genast. Jag märkte nämligen i detsamma att ringen med våld blivit dragen av fingret, och att även detta med säkerhet skett *sedan Asta Dur var död.*

Konstapeln upprepade sin fråga.

»Döden har förorsakats av ett skjutvapen», sade jag. »Skottet har avfyrats från en browning eller någon annan kraftig pistol på tämligen nära håll, men dock inte så nära att krutstänk synas på klädningen. »

»När skedde det?» frågade han ivrigt.

»Omkring klockan tre i natt», svarade jag. »Säkerligen inte tidigare.»

»Det stämmer!» utbrast konstapeln.

»Stämmer?» sade jag. »Vad stämmer det med? Edra egna beräkningar?»

»Visst inte. Jag kan inte bedöma tidpunkten för ett sådant här mord, åtminstone på en timma när. Men det stämmer med klockan.»

Jag är rädd att jag visade ett ansikte, som var mer än lovligt dumt.

»Klockan?» sade jag. »Vad menar ni?»

Konstapeln var nära att brista i skratt, det såg jag tydligt. Men han behärskade sig.

»Skall jag vara ärlig», sade han, »så hade jag, redan innan doktorn kom, konstaterat precis samma saker, nämligen att den mördade blivit skjuten och att mordet skett strax efter klockan tre. Doktorn har nu bekräftat detta.»

»Hur har ni kunnat komma till detta resultat?» frågade jag.

»Det var inte så svårt. Av blodflödet på golvet förstod jag att något annat sår måste finnas på kroppen än det lilla obetydliga såret i bröstet. Min tanke riktade sig då genast på möjligheten av en kula, som haft kraft att genomtränga kroppen och då naturligtvis åstadkommit en mycket större utgångsöppning någonstans i ryggen. Jag fick emellertid enligt mina instruktioner inte röra den döda, och därför inriktade jag i stället min uppmärksamhet på att finna *kulan*.

Jag letade länge innan jag märkte att i urtavlan på den gamla klockan, som ligger där, var ett hål. Urverket är, som ni ser, öppet från sidorna, och det är inte svårt att upptäcka att orsaken till hålet i urtavlan och till att klockan ligger omkullslagen och har stannat, är en kula, som fastnat därinne.

Här ha vi alltså kulan, som dödat fröken Dur, och här ha vi också bevis för tidpunkten då detta skedde. Förutsatt att denna klocka gick rätt, och att den stannat ögonblickligen, då kulan träffade den, har mordet utförts *sju minuter över tre*.

När jag hörde doktorn, som ännu inte sett den sönderskjutna klockan, säga att fröken Dur mördades omkring klockan tre i natt, så kunde jag inte låta bli att förklara att det stämde. Det var alltsammans.»

»Jaså», sade jag. »Då förstår jag. Min åsikt om tidpunkten bekräftas av ett faktum.»

Jag tittade på klockan, som jag för resten mycket väl kände till. Asta hade en gång för länge sedan fått den av mig. Det var ett gammalt dyrbart pendelur, där urtavlan stöddes av två marmorpelare, och urverkets bakre del satt fast vid en marmorplatta, som alltså utgjorde klockans bakre vägg. Det var en ganska vacker pjäs, som förr i världen hade sin plats inne i salongen, men som väl efter brytningen mellan oss förpassats ut till köket.

Urtavlan, som var av porslin, var fästad på en ganska tjock metallplatta. Kulan hade trängt igenom hela urverket och stannat invid den bakre marmorskivan, som den spräckt.

»En egendomlig tillfällighet att just klockan skulle träffas», sade jag.

»Ja, en tillfällighet, som säkerligen inte är så trevlig för mördaren», svarade konstapeln med en min, som om han gjorde en riktigt genial slutledning. »Den här sönderskjutna klockan skulle nog kunna berätta ett och annat för den, som kan tyda dess språk.»

»Vad då?» sade jag intresserad. »Vad finner ni av den?»

»Att mordet sannolikt icke var överlagt, utan utfört i upphetsning. Vidare att mördaren inte var någon van förbrytare, som efter mordets utförande helt kallblodigt skulle ha sett sig om för att utplåna varje spår.

Mördaren – eller mörderskan – tappade helt och hållet koncepterna, så snart dådet var utfört, och flydde sannolikt hals över huvud. Eljest skulle man inte –»

Här avbröts konstapeln av en röst från dörren. Jag vände mig hastigt om och såg Leo Carring stå där jämte kommissarien och ingenjör Bolls.

»Jaså, min gode Roland, ni roar er med att teoretisera», sade privatdetektiven ironiskt. »Nå, fortsätt. Vad föranleder er att tro att mördaren tappade besinningen och flydde?»

Konstapeln såg litet förlägen ut.

»Eljest hade han nog inte lämnat kvar den sönderskjutna klockan, som skvallrar om tidpunkten, då mordet utfördes.»

Leo Carring kastade en hastig blick på den döda och gick därpå fram till konstapel Roland.

»Kanske har ni rätt», sade han. »Hon är genomskjuten, och kulan har träffat den här, eller hur?» »Ja, så är det.»

Privatdetektiven tittade på klockan från alla sidor.

»Besynnerligt!» mumlade han. »Ganska besynnerligt!»

»Vad är det?» frågade kommissarien nyfiket.

»Klockan tycks verkligen visa det exakta klockslaget, då den träffades», sade han. »Som ni ser har kulan trängt igenom urtavlan just i vinkeln mellan minut- och timvisaren och därvid nästan snuddat vid båda visarna.»

»En tillfällighet», sade kommissarien. »Vart vill ni komma med det?»

»Hade någon av visarna befunnit sig *innanför* den vinkel de nu bilda på vardera sidan om skotthålet, skulle de ha blivit träffade, eller hur?»

»Ja, visst. Det är klart.»

»Nåväl. Då säger oss alltså denna klocka exakt under vilken tid mordet *icke* har begåtts. Minutvisaren passerar nämligen över skotthålet från sju till sexton minuter över varje timme. Och timvisaren från klockan tjugu minuter över ett och till ögonblicket strax innan skottet träffade, eller sju minuter över tre.»

»Ni säger alltså –»

»Jag säger alltså att fröken Dur – att döma av denna klocka och under förutsättning att den gick rätt – blivit skjuten antingen *före* kl. 1,20, *efter* kl. 3,16 eller *precis* kl. 3,07, som visarna nu ange. Är det någon som har något att invända?»

»Man kan ha vridit visarna, *sedan* klockan träffats», sade kommissarien förnumstigt. »Det skulle vara sättet för mördaren att skaffa sig ett alibi.»

»Mycket riktigt», sade Leo Carring. »Visarna sitta ju i tappar och kunna vridas oberoende av verket. Men det kullkastar inte mitt påstående. Hade någon av visarna varit i vägen för kulan, skulle den otvivelaktigt ha blivit krossad. Och detta är fallet från kl. 1,20 och till kl. 3,16 med ett enda undantag, nämligen kl. 3,07, då kulan kan ha träffat där den gjort utan att skada visarna.

Saken är alltså denna: Har skottet icke träffat klockan vid den tidpunkt som visarna nu ange, så måste det ha skett före kl. 1,20 i natt eller efter kl. 3,16 på morgonen. Visarna må sedan ha vridits hur mycket som helst.»

»Ni har rätt», sade kommissarien motvilligt.

»Före kl. 1,20 har mordet *icke* utförts», inföll jag.

Först nu såg Leo Carring på mig.

»Nej, se doktor Smirno», sade han med i mina ögon tillgjord överraskning. »Vi ha ju träffats förr, och jag har haft turen dra fördel av era vetenskapliga undersökningar. Det gläder mig att än en gång få samarbeta med er.»

KAP. VIII.

Den tredje bordsgästen.

Det är märkvärdigt hur väl jag erinrar mig varje detalj av vad som hänt, när jag nu i oerhörd hast fyller sida efter sida i dagboken. Inte ett ögonblick behöver jag fundera, inte tänka efter det minsta.

Medan pennan raspar över papperet tränger sig alltsammans ånyo på mig så levande som om jag vore mitt i härvan igen. Jag tycker att jag fortfarande står i Asta Durs lilla kök där tragedien ägt rum. Jag har framför mig alla dessa män, som skola anstränga sig till det yttersta för att finna gärningsmannen. – En oriktig benämning för resten, när man inte vet om mordet inte begåtts av en kvinna –.

Kommissarien Sanderson är en sympatisk man. Jag föreställer mig att han på en yngre individ måste verka som en välmenande gammal farbror. Han inger ovillkorligen förtroende. Och jag är övertygad om att hans lugna säkerhet fått mången förbrytare att bekänna.

Sedan Leo Carring undanstökat sin tillgjort älskvärda hälsning, frågade kommissarien om jag slutat min undersökning. Jag meddelade det resultat till vilket jag kommit beträffande dödssättet och tidpunkten för mordet.

»Jaså», sade kommissarien, »ni fastslår klockslaget till omkring tre. Det är bra. Vad mera har ni upptäckt?»

»En ganska egendomlig sak», svarade jag. »Någon har på likets högra arm lämnat kvar märken efter blodiga fingrar. Så tydliga fingeravtryck att de med lätthet kunna identifieras.»

»Ja, jag ser», sade Carring, som fallit på knä och undersökte armen. »Det har varit ett kraftigt tag och måste ha gjort mycket ont.»

»Nej», svarade jag lugnt. »Det där nypet kände hon inte, ty då var hon redan död.»

Privatdetektiven nickade, och jag tyckte att ett nästan omärkligt leende drog över hans ansikte.

»Ni har rätt, doktor», sade han. »Det här greppet har gjorts en god stund efter det döden inträtt.»

Jag var övertygad om att Leo Carring genast märkt detta. Men varför hade han då kommit fram med ett förmodande om motsatsen? Var det för att pröva min kapacitet, så kunde han gärna få roa sig med sådana där små finter. Jag skulle nog hålla honom stången.

»Om ni tittar på hennes vänstra hand», fortsatte jag, »så skall ni finna märket efter en ring på lillfingret. Det ser ut som om denna ring suttit ganska trångt. Den har med svårighet avlägsnats, och även detta har skett en stund efter mordet.»

»Ni är skarpsynt, doktor», sade Leo Carring erkännande. »Och ni har fullkomligt rätt. Något som emellertid förvånar mig litet är att ni så säkert kan fastslå klockslaget för mordet. Ni har ju gjort detta helt och hållet oberoende av den sönderskjutna klockan, och denna har bevisat att ni har rätt, så att om den saken kan ingen tvista.»

Därvid öppnade han litet på den dödas underkäke.

»Hm. Någon likstelhet finnes icke», fortsatte han mera för sig själv. »Jag skulle i alla fall knappast ha vågat fixera tidpunkten så bestämdt. Men jag har ju inte så stor erfarenhet.»

Jag kände, hur jag skiftade färg vid dessa ord.

»Det kanske är bäst att ni anmodar en annan läkare att också yttra sig», svarade jag kort. »Jag har emellertid sagt min åsikt.»

»Kan inte falla mig in», svarade han. »Ert ord är absolut avgörande för mig. Vad jag nu sagt innebär inte den minsta kritik, utan i stället ett erkännande.»

Advokaten Carring tycktes för ögonblicket vara vid ett briljant humör. Han vände sig nu med ett förbindligt leende till Sanderson.

»Det gläder mig», sade han, »att ni inte betraktar mitt uppträdande här som ett intrång, herr kommissarie. Vi arbeta ju för alldeles samma mål, den verklige mördarens gripande.

Ni vet för övrigt sedan gammalt, att jag inte det minsta kommer att gå i vägen för polisens forskningar, utan tvärt om efter min förmåga bistå er. Och jag tackar er för det tillmötesgående ni redan visat mig.»

Kommissarien såg belåten ut.

»Er hjälp är alltid värdefull», sade han. »Och den blir det kanske ännu mer i detta fall, som åtminstone för närvarande tyckes mig vara ganska invecklat.»

»Säger ni det? Ja, kanhända. Låt oss se vad vi i detta ögonblick med säkerhet veta.» Leo Carring såg därvid i sin anteckningsbok. »Så vidt jag nu förstår spelar i denna affär klockslagen en ganska viktig roll», fortsatte han. »Och jag har därför försökt få så exakta uppgifter om dem som möjligt. Se här till vilka resultat jag kommit:

Ungefär klockan ett i natt lämnade ingenjör Bolls tillsammans med fröken Dur National. De gingo till fots hem till henne för att supera. Sedan supén var slut och medan värdinnan här ute i köket höll på att brygga kaffet, eller närmare bestämt en kvart över två, överraskades ingenjör Bolls av en påringning i telefonen. Då han svarade, kände han igen sin hustrus röst. Gripen av samvetskval, ånger eller vad jag skall kalla det, rusade han genast på dörren, som han säger, utan att ha sagt adjö åt fröken Dur eller ens ha sett henne.

Jag förutsätter nu tills vidare att så väl ingenjör Bolls' som hans hustrus uppgifter äro riktiga.

Nåväl. I det ögonblick då ingenjören gav sig i väg måste fröken Dur ännu ha varit vid liv, vilket ju även doktor Smirnos undersökning bevisat.

Men om alltså fröken Dur livslevande befann sig här i köket, är det då icke sannolikt att hon genast skulle ha

gått in i salongen, när hon hörde ringningen i telefonen?»

Denna fråga riktades till ingenjör Bolls.

»Jo, helt säkert», sade denne, »om hon verkligen hört det.»

»Gott», sade Leo Carring. »Vi kunna med lätthet förvissa oss om den saken.»

Han gav konstapel Roland ett kort, på vilket han skrev några rader, och bad honom per telefon ombestyra saken.

»Vill nu ingenjör Bolls vara snäll och ställa köksdörren så, som ni såg att den stod, då ni passerade genom tamburen», sade privatdetektiven.

Ingenjören ställde dörren ungefär en tvärhand på glänt. Strax därpå hörde vi mycket tydligt, hur Roland ringde i telefonen, och vi kunde också utan svårighet uppfatta vad han sade. I Leo Carrings namn bad han någon, som han kallade för Johan, ta en bil och genast komma hit med det stora mikroskopet och en del andra saker.

När Roland kommit tillbaka, såg Leo Carring med den retfullt överlägsna min, som är honom egen på de närvarande.

»Nå, herr ingenjör, vad säger ni nu? Det är alltså bevisat att fröken Dur måste ha hört såväl ringningen i telefonen som de ord ni sade. Och sedan ringde ju er hustru på ytterligare två gånger utan att få något svar. Vad kunde orsaken vara till att fröken Dur inte brydde sig om att höra efter vad dessa påringningar betydde, och att hon heller inte försökte hejda er, då hon också måste ha hört att ni gav er i väg?»

»Det finnes bara en förklaring», sade kommissarien, som tycktes inse att han inte längre kunde vara stum. »Hon hindrades på något sätt.»

»Ni har rätt, herr kommissarie. Hon *hindrades* från att gå in till telefonen, och hon hindrades från att tala med ingenjör Bolls, då han så hastigt avlägsnade sig.»

»Men vem kan ha hindrat henne?» sade kommissarien undrande.

»Ingen annan än mördaren», svarade Leo Carring med en övertygelse, som måste ha smittat de andra, men som på mig verkade uteslutande komisk. »Mördaren måste ha funnits här i våningen samtidigt med ingenjör Bolls», fortfor privatdetektiven med samma orubbliga säkerhet. »Han hade på något sätt, sannolikt köksvägen, kommit hit in och väntade här på det ögonblick, då han skulle stå ansikte mot ansikte med Asta Dur – eller möjligen med er, ingenjör Bolls.»

»Jag förstår inte», stammade denne. »Med mig?»

»Ja, varför inte? Vi ha inget bevis för att mordet var överlagt. Visserligen medförde mördaren sannolikt skjutvapen, men detta kanske bara var avsett till självförsvar gent emot en rival, eller också för att göra sig av med denne, det vill säga er. Jag säger nog inte för mycket, då jag påstår, att det var tur för er, att ni så hastigt gav er i väg. Eljest hade ni sannolikt fått dela fröken Durs öde.»

I detta ögonblick, då Leo Carring med sin överlägsna, segervissa min utslungade detta påstående, såg jag på samtliga de närvarande. Vore jag målare skulle jag vilja återge deras olika ansiktsuttryck.

Fabian Bolls hajade till och visade ett förskrämt ansikte, som verkade uteslutande löjligt. Kommissarien Sanderson ryckte på axlarna och vände sig bort, som om han inte ansåg det lönt att opponera sig mot sådan

bevisföring. Och de. andra två, överkonstapel Grimmer, f. d. inbrottstjuven, som Carring gjort folk av, och konstapel Roland, som också hade honom att tacka för sin plats, de sågo båda på sin mästare med en min av den djupaste beundran.

Vid åsynen av dessa fysionomier, kunde jag inte återhålla ett gapskratt, som kom samtliga att rycka till och Leo Carring att fästa sina skarpa, stålgrå ögon på mig.

Jag insåg genast att jag burit mig dumt åt. Man skrattar inte inför det döda offret för en sådan tragedi som den här utspelade.

»Förlåt», sade jag stammande. »Det var – Jag kom att tänka på en sak. Den hör inte alls hit.»

Leo Carring tog inte sin kalla, genomträngande blick från mitt ansikte.

»Ert skratt verkar litet hysteriskt, doktor», sade han. »Ni ser trött och utarbetad ut. Jag slår vad om att ni inte har sovit en blund i natt.»

»Det har ni ovillkorligen rätt i», svarade jag. »Jag har icke sovit något ännu.»

»Nej, jag kan se det. Det blir ganska ofta följden av att gå på sådana där maskerader», sade han med eftertryck.

Jag kunde inte hjälpa att jag ryckte till. Och han märkte det.

»Maskerader?» upprepade jag mera för att säga något. »Vad syftar ni på?»

»Naturligtvis på nattens maskerad på National. Doktorn vill väl inte förneka, att ni var där?»

»Och om jag gjorde det?»

»Så skulle jag bevisa motsatsen, det är allt.»

»Hur kan ni veta det?» utbrast jag förvånad.

»Det är barnsligt enkelt. Då jag kom hit, voro både kommissarien och ingenjör Bolls ute i tamburen, där ingenjören tog något ur fickan på sin överrock. När jag tog av mig där ute, såg jag en svart sidenmask sticka upp ur fickan på en annan överrock, som alltså inte kunde vara hans. Jag frågade vems rocken var och fick veta att den var er. Vidare finner jag er frackklädd vid denna tid på dygnet, vilket tyder på en genomvakad natt. Någon annan maskerad än på National var det inte i går i hela Stockholm. Alltså vågade jag göra den kombinationen, att ni varit på just den maskeraden. Är det något ni har att invända?

»Ingenting annat än det», svarade jag litet hetsigt, »att ni har *tur* och gissar rätt. En gissning är det i varje fall, icke en logisk slutledning.»

Leo Carring ryckte på axlarna med en min, som om han ville beklaga min dumhet. Och detta eggade upp mig till opposition.

»Masken kan ju ha legat kvar i min överrocksficka sedan någon föregående maskeradbal», sade jag. »Och vad fracken beträffar kan jag ju ha varit borta på någon annan fest, eller hur?

»Otvivelaktigt», svarade Carring. »Då jag av premisser, som jag samlat, gör en slutledning, säger jag därmed icke att alla andra möjligheter äro absolut uteslutna. Åtminstone i vanliga fall. Jag överväger endast helt hastigt de tänkbara alternativen och förkastar de minst sannolika. Det som är kvar framkommer sedan helt naturligt som mitt påstående.

Vad detta fall beträffar, så är det ju mindre antagligt att en praktiserande läkare, som dagligen går på många sjukbesök, låter en sidenmask en hel vecka ligga kvar i sin överrocksficka. Det vore icke förenligt med hans värdighet vare sig som läkare eller som förlovad karl. Måste alltså förkastas. Vad åter en annan fest beträffar, så är denna möjlighet ju inte helt och hållet utesluten, fastän ert förstörda utseende, som talar sitt tydliga språk om nattvak, direkt hänvisar på nattens maskerad.»

Mot min vilja måste jag erkänna, att han hade rätt.

»Jag har inte ett ögonblick velat förneka att jag varit på National», sade jag. »Men jag förstår inte vad det har med den här saken att göra.»

»Naturligtvis inte det minsta», svarade Carring. »Men efter så nu är fallet, måste jag fråga er, doktor, om ni på maskeraden lade märke till ingenjör Bolls och fröken Dur.»

Detta var en fråga, som jag anade skulle komma, så jag var inte oförberedd på den. Jag hade för resten i samma ögonblick jag blev genomskådad beträffande mitt maskeradbesök, förstått att jag ännu mer än förut måste vara på min vakt för att inte bli en ofrivillig medspelande i den här skandalhistorien. Hur lätt kunde jag inte eljest komma i den situationen att mitt gamla förhållande till den mördade skulle nagelfaras. Jag skulle kanske bli tvungen att svara på närgångna frågor, mot min vilja blotta allt det gamla. Och så skulle tidningarna få tag i det, och jag stå där och figurera, inte bara som Asta Durs f. d. älskare, utan kanske också som misstänkt att vara på något sätt invecklad i mordet.

Här gällde det således att vara försiktig. Därför svarade jag ett bestämt nej på Leo Carrings fråga.

»Nå ja, det är då heller inte så underligt», sade han. »I det vimlet är det inte lätt att känna igen personer, i synnerhet om de äro maskerade.»

I detta ögonblick slog det mig att jag nu faktiskt helt och hållet klippt av möjligheten att tala om att jag varit vittne till den korta uppgörelsen mellan Asta Dur och den där mystiske mannen, som bröt på finska.

Det ringde på tamburdörren, och konstapel Roland gick och öppnade. Han kom tillbaka med de saker han för en liten stund sedan telefonerat efter.

»Innan jag börjar undersökningen av den sönderskjutna klockan», sade Leo Carring, »så skulle jag av ingenjör Bolls be att få veta *vem den tredje bordsgästen var under supén*.»

Den gode Fabian ryckte till som en skolpojke, som blivit ertappad med något fuffens.

»Den tredje!» stammade han. »Honom hade jag totalt glömt. Hur i Guds namn kan ni veta –?»

Leo Carring skrattade. Han tycktes fortfarande vilja lägga sina kort på bordet och ge oss en liten lektion i slutledningskonst.

»Det är lika enkelt som att konstatera doktor Smirnos närvaro på maskeraden», sade han. »Ja ännu enklare. Bordet där inne är fullständigt dukat för två. Men där finnas tre använda champagneglas, och i tre små askkoppar har cigarrettaska blivit lagd.

Detta bevisar att ni två under er supé, sannolikt mot slutet, fått besök av en tredje, som bjudits på champagne och cigarretter, men som för övrigt inte deltagit i supén.»

»Ni har fullkomligt rätt», sade Fabian Bolls. »Här var verkligen en tredje. Och när jag nu tänker på vad som hände, då han trängde sig in till oss, börjar jag inse att det måste finnas något samband mellan den mannen och mordet. Pistolen, hotet och alltsammans. Jag är en åsna som inte har tänkt på det förut.»

»Förklara er.»

»Bäst vi sutto vid supén, fröken Dur och jag, blevo vi störda av en skarp ringning på tamburdörren. Vi sågo förvånade på varandra. En besökande så här dags. Klockan var tjugu minuter över ett.

»Öppna inte», sade jag. »Jag vill inte att någon skall få veta, att jag är här.»

Ringningen upprepades emellertid fyra eller fem gånger, omväxlande med häftiga bultningar på tamburdörren. Den kvinnliga nyfikenheten tog till slut överhand.

»Jag måste se vem det kan vara», viskade Asta. »Men jag släpper inte in någon.»

Hon gick ut i tamburen. Jag hörde dörren försiktigt öppnas och strax därpå ett rop av bestörtning.

»Är det *du?»* utbrast fröken Dur med sin gällaste diskant. »Har du blivit tokig? Eller vad är det åt dig, som kommer hit och för sånt här liv midt i natten? Vad vill du egentligen?»

»Det skall du strax få se, min lilla duva», hördes en skrovlig karlröst med finskt uttal. »Den här gången skall du inte krångla dig ifrån mig.»

I det samma gav hon till ett rop av förskräckelse, rusade in i salen och slängde igen dörren efter sig.

»Min Gud!» flämtade hon. »Han är full. Och jag tror han tänker skjuta mig!»

I nästa ögonblick rycktes dörren upp, och en man, som väl kunde vara tjugufem år, visade sig på tröskeln. I handen hade han en browning. Jag behövde bara kasta en blick på honom för att se, att han var ganska onykter.

Då han fick se mig hejdade han sig ett ögonblick och stirrade fånigt på mig. Därpå slog han till ett flatskratt, rått och obehagligt.

»Jaså, du har sällskap», skrockade han. »En nattlig beskyddare kan jag se. Ha, ha, ha!»

Ni kan väl förstå, att det där inte var någon vidare angenäm situation för mig. Att bli avbruten i supén, just då man slutat med hummern och skulle börja med den kalla kycklingen. Och att bli avbruten av en berusad karl med en browning. Trevligare saker har jag varit med om.

Jag hade ju heller inte en aning om vad det gällde. Så mycket förstod jag emellertid att mannen inte uppträdde som någon försmådd älskare. Det rörde sig synbarligen om helt andra saker.

Jag försökte se så oberörd ut som möjligt och gick fram till honom.

»Se så, lugna er», sade jag. »Vad är det ni vill?»

»Angår er inte. Er vill jag för resten ingenting.»

»Ni gör er skyldig till hemfridsbrott.»

»Jag kommer att göra mig skyldig till något mycket värre, om ni inte låter Asta och mig i lugn och ro göra upp vårt lilla mellanhavande.»

Jag gjorde en rörelse för att ta pistolen, som han höjt.

»Sätt er ned!» röt han. »Och lägg er inte i det som inte rör er!»

Därpå vände han sig till fröken Dur.

»Bäst att du ber honom där hålla sig på mattan. Annars kunde det lätt bli farligt. Du och jag kunna göra upp det här i sängkammaren. Kom nu, min vän! Jag vill inte dröja längre.»

Fröken Dur hade blivit mycket blek. Men jag såg att trotset lyste ur hennes ögon.

»Du kan bråka och kommendera så mycket du vill», sade hon kallt, »så tjänar det ändå ingenting till. Jag har inte papperet där inne.»

»Nu ljuger du!»

»Nej, det gör jag inte. Tror du mig inte, kan du få se efter själv. Jag har det i mitt kassafack på banken.

»Vilken bank?»

»Handelsbanken, i fyrtifemman här på samma gata.»

Inkräktaren såg tveksam ut. Han tycktes inte vilja bestrida hennes uppgift. Med äkta kvinnlig slughet begagnade hon sig härav.

»Jag kan inte hämta ditt papper förr än i morgon. Men då skall du få byta ut det. Jag lovar det i denne herres närvaro. Också jag är trött på allt det här bråket.»

»Lurar du mig inte nu?» sade han med ett sista tvivel.

»Jag talar sanning. Och du förstår att du inte vinner ett dugg genom att komma och hota mig så här. Var i stället snäll gosse nu. Lägg ifrån dig den där otäcka tingesten och slå dig ned ett tag. Ett glas champagne kanske skulle smaka?»

Mannens misstroende och hämndlystnad tycktes helt och hållet ha försvunnit. Då hon satte fram en stol åt honom sjönk han ned i den och lade pistolen på bordet.

Helt behändigt snappade hon åt sig vapnet. Jag tror inte att han märkte det. I varje fall såg han fullkomligt apatisk ut och stirrade slött i taket.

Hon gick ut i serveringsrummet, eller kanske det var i köket, och kom tillbaka med ett champagneglas. Nu hade hon inte browningen med sig, det lade jag särskilt märke till.

Champagnen fylldes i, och jag nödgades på ett tecken av Asta – fröken Dur menar jag – skåla med den där obehagliga gynnaren, vars namn jag inte ens fick veta. Jag bjöd honom en cigarrett, och han rökte under trumpen tystnad. Det föreföll som om han grubblat på något.

Efter en stund reste han sig och bad ganska hövligt om ursäkt för att han stört. Då han tog adjö, viskade han något till fröken Dur. Jag uppfattade bara orden: ’I morgon kl. elva, alltså’ och därpå ett väsande: ’Akta dig!’

Därpå gick han sin väg utan att säga så mycket som adjö åt mig.»

»Fick ni inte veta hans namn?»

»Nej. Hon tycktes generad över bekantskapen och ville väl helst förtiga vem han var. Då jag frågade henne, svarade hon bara att namnet inte betydde något. Han var egentligen en ganska hygglig gosse. Hon var bara rädd att han höll på att spåra ur.»

»Tack för edra upplysningar», sade Leo Carring. »Här ha vi alltså en ny uppträdande på scenen. En tills vidare okänd, finsktalande ung man, som möjligen är en bifigur i dramat, men som också kan vara gärningsmannen.

Det hade ni kanske inte väntat, herr kommissarie?»

»Nej», sade Sanderson litet generad. »Jag gav verkligen inte akt på det tredje champagneglaset. Men varför har ni inte förut berättat om den nattliga inkräktaren, ingenjör Bolls? Ni förstår väl vilken betydelse detta kan ha för våra undersökningar.»

»Ja, visst. Men det är väl ingen tid förliden. Jag har verkligen haft huvudet fullt av så många dystra tankar, att det må vara förlåtligt om jag glömt bort episoden med den druckna finnen. Han gick ju helt beskedligt sin väg, och det kunde aldrig falla mig in att han kunde ha något med mordet att göra.»

»Vad var klockan då han gick?» frågade Leo Carring.

»När fröken Dur släppt ut honom och kom in igen från tamburen sade hon: 'Så synd att han skulle förstöra hela tjugu minuter av vår trevliga supé.' Jag såg då på salsklockan, som fattades tjugu minuter i två.»

»Och strax före klockan två fick fru Bolls det anonyma telefonbudet från en man, som bröt på finska», inföll kommissarien. »Jag tror vi kunna spåra sammanhanget, eller hur?»

»Kanhända», sade Leo Carring begrundande. »Ja, när allt kommer omkring, så kanske det här inte alls är någon gåta.»

KAP. IX.

Nya upptäckter.

»Vet ni, var fröken Dur gjorde av pistolen?» frågade Leo Carring.

»Nej, det talade hon inte om. När hon kom in med det nya champagneglaset, viskade hon bara till mig att hon hade gömt den på ett säkert ställe.»

»Ni såg inte om den var laddad?»

»Nej.»

»Pistolen har alltså blivit gömd antingen i serveringsrummet eller i köket», fortsatte privatdetektiven. »Men ledsamt nog inte på ett så 'säkert' ställe, att inte mördaren hittade den.»

»Ville han inte ha igen sin pistol, när han gick, den där besynnerliga karlen?» inföll nu kommissarien.

»Nej, han hade glömt bort pistol och alltsammans. Han var ganska stagad. Ni förstår att champagnen han drack inte precis gjorde honom klarare i huvudet.»

»Tror ni inte att han gjorde sig till, att han inte var så full som han låtsades?»

»Jag vet inte. Ett par gånger upptäckte jag att han i smyg såg på mig med en lurande blick, då jag trodde att han dåsat av.»

»Fröken Dur gick ju själv ut och öppnade för honom. Släppte hon då genast in honom?»

»Ja. Han trängde sig utan vidare på.»

»Är ni också säker på att han gick ut samma väg?»

Bolls funderade en stund.

»Nej», sade han slutligen. »Det kan jag inte gå ed på. Dörren mellan salen och tamburen var visserligen bara löst tillskjuten, så att jag kunde höra, vad han sade. Men jag *såg inte* att han gick ut i farstun.»

»Ni kanske hörde tamburdörren öppnas och stängas?»

»Ja, det hörde jag, men det var *sedan* fröken Dur kommit in igen.»

»Hon lämnade alltså mannen kvar i tamburen och gick in utan att väntan på att han gått ut?»

»Ja. Hon var mycket förargad över hans fräcka intrång.»

»Det kan jag förstå. Hör nu på vad jag säger. Först sedan fröken Dur alltså kommit in i salen och stängt dörren efter sig, hörde ni farstudörren öppnas och stängas. Men ni kanske inte hörde några steg i trappan och inte heller att porten öppnades och slogs igen?»

»Nej, det kan jag inte erinra mig.»

»Det är alltså icke omöjligt att han bara öppnade och stängde tamburdörren *utan att gå ut,* och att han sedan tyst smög sig genom serveringsrummet ut i köket för att där söka rätt på sin pistol och kanske sedan fortsätta uppgörelsen med kvinnan?»

»Det – det har jag aldrig tänkt på», sade Fabian Bolls bestört. »Men när ni nu säger det, så förefaller det mig mycket sannolikt.»

Kommissarien såg på privatdetektiven med en blick, som sökte erkännande.

»Vad säger ni, herr Carring?»

»Jag säger, att det är ett ypperligt uppslag ni kommit med. Ingenting hindrar – för så vitt vi nu känna detaljerna – att det är som ni säger. Och i så fall vore hela gåtan kanske löst med ens, och vi hade bara att lägga vantarna på mördaren genom att spåra upp den nattliga inkräktaren.

Men så enkelt tror jag inte det är. Även om den mannen, utan att någon visste om det, smög sig ut i köket kl. 1.40 på natten, och även om han erkände detta, så är det ett ofantligt stort steg därifrån och till ett mord, som utfördes strax efter kl. 3. Under nära en och en halv timme kan mycket hända.

Och vi veta att åtskilligt *har* hänt. Så har t. ex. fru Bolls kommit dit vid en tidpunkt, som vi icke känna. Vi veta blott, att hon kom utrusande igen, togs hand om på gatan och fördes in i huset. Detta sista, då klockan var sexton minuter över tre.»

»Under förutsättning att den sönderskjutna köksklockan gick rätt», sade kommissarien, »så skulle fru Bolls således ha varit här ungefär då det dödande skottet avlossades. Hennes egen svävande tidsuppgift kan icke läggas till grund för någon annan åsikt!»

»Här kunna minuter och sekunder vara avgörande», anmärkte Leo Carring torrt. »Den viktiga frågan är: kom hon hit *innan* mordet förövats, eller kom hon strax efter, så att mördaren hunnit försvinna? Hennes egen tidsuppgift är, som ni framhåller alldeles för svävande. Nattvakten har uppgivit att klockan var sexton

minuter över tre, då de åter förde in henne i porten. Och detta gjordes ju omedelbart sedan de hört hennes förvirrade ord om blod och mord. På sin höjd kunna väl några minuter ha förflutit från det ögonblick hon kom utrusande genom porten och till dess hon fördes in igen. Låt oss säga två à tre minuter.

Klockslagen spela, som jag redan framhållit, en viktig roll i detta morddrama. Huru många minuter anser ni, herr kommissarie, att en människa, som är främling på platsen, behöver för att gå upp för trapporna, söka igenom våningen, finna den mördade i köket och så rusa ned igen?»

»Fru Bolls gav sig tid att ge akt på att den avslutade supén varit för två, att kaffebrickans koppar voro orörda, och var telefonen hade sin plats. Hon tittade också in i sängkammaren, innan hon utsträckte sin forskningsfärd till köket. Jag föreställer mig att en kvinna i hennes situation smyger sig sakta och försiktigt för att helt plötsligt utan föregående varning överraska det såta paret. Hon gör sig ingen brådska. Nog har hon använt minst tio minuter.»

Carring skakade på huvudet.

»Tror ni det?» sade han. »Tänk er in i hennes ställe. Upphetsad som hon är och ivrig att stå ansikte mot ansikte med den otrogne mannen och rivalen, skyndar hon sig nog så mycket det är henne möjligt. Hon gör säkert ingen undersökning av rummen, utan nöjer sig med en helt hastig överblick för att förvissa sig om att de hon söker inte äro där. Och härvid kan hon ju knappast undgå att ge akt på den framdukade supén och kaffebrickan.

Jag är övertygad om att fru Bolls skyndat genom rummen så fort det varit henne möjligt. Att hon under sitt sökande kom till köket sist är ju rätt naturligt. Allt det där har hon i andlös hast stökat undan på ett par minuter. Det kunna vi för resten få höra av henne själv. Det är kanske bäst att vänta med teoretiserandet tills dess.»

»Ni har rätt», sade kommissarien.

Leo Carring vände sig nu till Bolls med en ny fråga.

»Nämnde fröken Dur ingenting om vad det var för slags papper den där nattliga besökaren ville ha igen?»

»Jo, det var så sant. Hon anförtrodde mig att det gällde pengar. Jag tror att hon hade en liten hemlig lånerörelse. Jag har hört glunkas om det, och att räntan brukade vara drygt tilltagen. Så mycket antydde hon beträffande den där slyngeln, att det var en växel han ville byta ut mot en annan, men att hon inte var livad för saken.»

Leo Carring visslade.

»Procenteri i smått», sade han. »Jo jag tackar, jag. Först lät hon en älskare ruinera sig på henne, och sedan lånade hon honom pengar mot hög ränta. Rent av välgörenhet, således.

Man byter emellertid inte ut ett papper mot ett annat utan något särskilt skäl. Nämnde hon det?»

»Ja. Ett av namnen på den växel hon hade var – falskt. Det var därför han var så ivrig att få byta ut den mot en växel med riktiga namn.»

»Och hon visste, att en falsk växel under vissa förhållanden kan vara mycket värdefullare än en äkta, och var inte pigg på bytet utan sköt upp det från dag till dag. Jag börjar förstå. Är det motiv till mordet vi söka, så ha vi då här ett, som är påtagligt, eller hur?»

Kommissarien nickade.

»Utan tvivel», sade han. »Har ni känt den mördade länge, ingenjör Bolls?» tillade han därpå.

Fabian såg generad ut vid denna indiskreta fråga. Jag tror att han ett ögonblick tänkte förneka sitt gamla förhållande till Asta Dur. Men så kom han att kasta en blick på mig, ryckte till och försökte strama upp sig.

»För några år sedan, under min ungkarlstid var jag bekant med henne», sade han. »Men sedan jag gifte mig har jag inte en enda gång träffat henne förr än just i kväll. Det var en ren slump, att vi råkades på National.»

»Hm. Ni sade ju att supén redan var framdukad för två, när ni kom hit i natt?»

»Ja, det var den.»

»Eftersom fröken Dur inte kunde veta, att hon skulle träffa er på maskeraden, så måste det alltså ha varit någon annan, som hon från början tänkt invitera hit, eller hur?»

»Det förefaller så.»

»Denne andre, som fått stryka på foten för er skull, var sannolikt ursinnig.»

»Ja, om han visste av det.»

»Tror ni att denne ’andre’ kan vara identisk med den berusade unge mannen, som störde er?»

»Nej, det är knappast troligt. Han tänkte bara på sin falska växel, och hon hade under en veckas tid sökt undvika honom.»

Här riktade Leo Carring en ny fråga till Bolls.

»Höll fröken Dur på med sin privata lånerörelse, då ni förut var – *bekant* med henne?»

Carring uttalade ordet »bekant» med en tonvikt, som kom Fabian att skifta färg och mig att ofrivilligt dra på munnen. Bolls märkte mitt leende, som kanske var litet hånfullt och han gav mig en hämndlysten blick.

»Nej», sade han strävt. »Det märkte jag aldrig. Men kanske doktor Smirno har reda på det. Han kände fröken Dur mycket bättre än jag.»

I vilken grad jag rodnade vet jag inte. Jag har den fula ovanan att rodna mycket lätt. I det fallet kan jag inte det minsta behärska mig. Och då nu både kommissarien och Leo Carring med ett oefterhärmligt uttryck av förvåning på en gång utbrusto: *»Ni också!»* så rodnade jag naturligtvis ändå mer.

Inom mig svor jag att Fabian Bolls skulle få betalt för det här. En sådan slyngel! Att av pur gemenhet babbla om just det, som jag hoppats aldrig skulle komma fram, som jag beslutat under alla omständigheter förtiga, och som *måste* vara dött och begravet för min fästmös skull.

»Ja, jag också», sade jag. »Även jag har varit ung och dåraktig. Men det är länge sedan. I varje fall *före* ingenjör Bolls. Han var vänlig nog att överta min roll, då jag slutade. Han bör alltså ha senare erfarenheter. Vad mig beträffar behövde jag lyckligtvis inte anlita fröken Durs bankirrörelse, och jag är övertygad om att någon sådan heller inte existerade på den tiden. Den har säkerligen framsprungit på grund av senare bekantskaper inom vissa affärskretsar.

För övrigt vill jag säga att jag gärna meddelar allt om mitt förra förhållande till fröken Dur. Och jag skall göra det så snart kommissarien eller advokaten Carring önskar. Visserligen är det ingenting jag känner, som kan ha något med mordet att skaffa, men mina upplysningar kanske ändå kunna vara till gagn för era

undersökningar.»

Fabian Bolls erbjöd sig nu mycket beskäftigt att också tala om allt han kände till från sin tid. Leo Carring såg från den ena till den andra av oss.

»Det är ganska egendomligt att ni två äro här i detta ögonblick», sade han. »Kanske ha ni förr någon gång mötts hos denna kvinna, och nu stå ni inför hennes lik, medan vi söka mördaren. Ni, ingenjör Bolls efter en nattlig utflykt, som ovillkorligen invecklar såväl er som er hustru i detta morddrama. Och ni, doktor Smirno, efter –»

Här tvekade han litet, och jag passade på att infalla:

»Efter att som läkare ha gjort min plikt. Jag blev anmodad att göra likbesiktningen, och det har jag också utan tvekan gjort, trots alla gamla förbleknade minnen.»

»Ni är kallblodig, ni», sade Leo Carring.

»Inte mer än andra människor skulle jag tro. Att jag vid det här tillfället inte visat någon djupare rörelse bevisar bara, att banden, som en gång bundo mig vid henne som nu ligger där, inte voro så värst fasta, och att de för länge sedan äro sönderslitna.»

»Den där förfalskade växeln ni talade om», återtog nu kommissarien, »är den på stort belopp?»

»Jag vill minnas hon nämnde fem tusen kronor», svarade ingenjör Bolls.

»Växeln finns väl här kan jag tro. Eller var det sant att den förvaras i banken?»

»Nej. Den finns där inne i kassaskåpet. Hade han inte låtit henne lura sig, utan gått in och sett efter, som hon ju för resten erbjöd honom, så hade han nog funnit sitt papper.»

»Finns det många sådana där mystiska accepter i kassaskåpet?

»Det vet jag inte alls. Visserligen öppnade hon det medan jag var här, men värdehandlingarna visade hon mig inte.»

»Varför öppnade hon det för er?»

»Det var en sak vi hade talat om. Det hör inte alls hit.»

»Var god och tala om det i alla fall.»

Fabian Bolls såg inte vidare glad ut åt denna direkta uppfordran. Säkert är att han helst skulle velat undvika att svara. Då såg han händelsevis på mig och jag läste i hans blick en djävulsk elakhet.

»Det var en samling brev hon ville visa mig», sade han.

»Vad var det för brev?»

»Jag läste dem inte. Det var meningen att vi skulle se på dem efter supén, men det blev ju aldrig av.»

»Ni vet väl vad breven gällde. Var det penningeaffärer?»

»Nej. Det var helt enkelt kärleksbrev. Fröken Dur hade en liten intressant samling sådana. Det berättade hon mig på maskeraden. Av varje man, som ägnat henne sin hyllning, hade hon som minne behållit ett brev –.»

»Omöjligt!» avbröt jag. »Inte av mig!»

»Jo, min vän, också av dig», sade Fabian Bolls med ett ondskefullt leende. »Jag såg förteckningen över breven, och där fanns också ditt namn.»

»Jag har fått igen hela min korrespondens», sade jag. »Vid uppgörelsen lämnade hon mig alla brev.»

»Utom *ett»,* inföll Fabian. »Utan att du visste det behöll hon ett som souvenir.»

»Har – du – läst det?» flämtade jag.

»Nej. Jag har ju sagt att vi skulle gå igenom breven efter supén. Min hustrus telefonerande kom emellan, och det blev aldrig något av.»

»I den där samlingen fanns då också ett brev från er, ingenjör Bolls?» frågade kommissarien.

»Nej», sade han med en glimt av triumf. »Jag är förståndigare än så. Jag har aldrig komprometterat mig med brevskrivning till kvinnor.»

»Ni sade nyss att brevsamlingen togs fram ur kassaskåpet före supén», inföll nu Leo Carring. »Låste fröken sitt kassaskåp ordentligt efter det?»

»Ja, det gjorde hon. Och nyckeln hängde hon in i nyckelskåpet. Jag såg själv på.»

»Vi skola återkomma till kassaskåpet sedan. Var lade hon under tiden breven?»

»Det vet jag inte. Hon hade dem förvarade i en liten läderportfölj, och denna lade hon någonstans inne i sängkammaren. Jag såg inte var det var. Men jag hade just tänkt gå in och söka rätt på portföljen, då det ringde i telefonen.»

»Och när ni gav er i väg låg portföljen kvar inne i sängkammarn?»

»Ja visst. *Jag* tog den inte med mig.»

»Mitt brev!» utbrast jag och ämnade rusa därifrån, då jag hejdades av Leo Carring.

»Gör er inte besvär, doktor», sade han lugnt: »Breven finnas inte längre där inne.»

»Har – ni tagit dem?» flämtade jag.

»Nej. Någon annan har lagt sig till med den intressanta brevsamlingen», sade han. »Sannolikt en av brevskrivarna eller ock någon amatör på komprometterande kärleksbrev. Samlarevurmen tar sig så egendomliga uttryck ibland.»

Detta hade jag icke väntat. Ett av mina kärleksbrev till den där kvinnan i en annans hand! Vem kunde ha intresse av att äga det? En utpressare eller en fiende till mig. En fiende, ja. Och naturligtvis ingen annan än Fabian Bolls. *Han* hade tagit breven med sig, när han gav sig i väg. Därom var intet tvivel.

Och nu stod han där och såg på mig med ett brett hånleende. Vilken infernalisk skurk. Om jag bara hade varit ensam med honom –.

»Nu är det på tiden att telegrafera efter fröken Durs gamla jungfru», sade kommissarien och såg på sin klocka.

»När jag kom, hörde jag av Grimmer att ni ännu inte skickat bud på henne», sade privatdetektiven. »Och då

tog jag mig friheten att låta min bil köra och hämta henne. Jag hoppas ni ursäktar det. Hon kan vara här när som helst. Och det är ingen tid att förlora för oss.»

Kommissarien nickade, varpå de växlade några ord, som jag inte uppfattade. Sanderson skakade förvånad på huvudet.

»Har ni verkligen inte märkt det?» sade Leo Carring.

»Nej, jag har inte undersökt dominon än», svarade han.

»Jaså. Ja, kanske ingenjör Bolls kan upplysa oss om fröken Dur på maskeraden var utsatt för någon olyckshändelse med sin dräkt.»

»Nej. Inte vad jag kunde märka.»

» Hennes domino var utan skavank, då ni kommo hit?»

»Ja, så vitt jag kunde se. Jag hjälpte henne av med den och lade den på sängen där inne.»

På en vink av Carring gick konstapel Roland efter dominon. När man vecklade ut plagget, visade det sig att ett ganska stort hörn nedtill var avrivet. Det fattades en fyrkantig bit av mer än en decimeters sida.

»Kunde ni ha undgått att se det här?» frågade privatdetektiven.

»Nej, absolut icke», förklarade ingenjör Bolls bestämt. »Den där luckan fanns inte när jag tog av henne dominon. Någon har rivit sönder den efteråt.»

»Det var högst besynnerligt», lät kommissarien undfalla sig. »Vad kan meningen ha varit med det?»

»Det finns åtskilliga ganska besynnerliga saker i den här mordaffären», sade Leo Carring. »Små egendomliga biomständigheter, som peka än hit, än dit, och som faktiskt äro mycket svårförklarliga. För min del måste jag i detta ögonblick ställa till mig frågan: är mördaren en stor dumbom eller en ovanligt genialisk man?»

»En kuriös fråga», sade kommissarien.

»Jag tror jag har skäl för den», återtog privatdetektiven. »Här finnas drag som tyda på det slugaste, listigaste tillvägagångssätt, men också drag som framvisa obotlig dumhet. Jag är frestad tro, att vi inte ha att göra med en och samma person här, utan med minst två stycken.»

»Alltså minst en medbrottsling?»

»Nej. Dessa personer ha opererat oberoende av varandra. De ha inte ens vetat av varandra. Slumpen har ordnat det så att bara en åt gången uppträtt på scenen.»

»Menar ni att mördaren skulle varit ensam om sitt verk?» frågade kommissarien.

»Ja, han har beräknande kallt och hänsynslöst utfört sitt dåd, och sedan lika kallt och lugnt sopat igen spåren efter sig. Men utom mördaren har här varit en annan – eller möjligen två – som snokat omkring i alla vinklar och vrår och därvid med avsikt eller ofrivilligt blandat bort korten för oss.

Tänk bara på det där egendomliga greppet i armen på den döda. Doktorn har ju konstaterat att det gjorts *sedan hon var död,* vilket ju för övrigt också framgår av att några fingrar sölat ned sig med blod – naturligtvis den mördades. Här har mannen i fråga alltså lämnat efter sig en fullkomligt säker

identifieringsmöjlighet.

Tror ni att den, som nyss förut med kall och målmedveten beräkning utfört ett mord, verkligen kan vara en sådan idiot att han lämnar så att säga sitt visitkort kvar, och det på själva liket?»

»Värre dumheter har en mördare gjort», invände kommissarien med övertygelse. »I upphetsningens och nervspänningens ögonblick kan den lugna, beräknande eftertanken svika även den kallblodigaste skurk. Det har jag många bevis på.

Och vad fingeravtrycken beträffar, så har den, som satt dit dem, helt enkelt inte märkt det. Vilket för resten är ganska förklarligt, då det är på armens undersida, det vill säga den som i likets liggande ställning är vänd mot golvet, som blodfläckarna sitta. Den, som har tagit i armen, har tryckt tummen mot armens översida, och tummen har inte lämnat någon blodfläck efter sig, därför att den inte varit nedsölad med blod.»

»Det där är mycket sant», sade Leo Carring. »Mannens största blunder är att han fick blod på fingrarna utan att själv märka det. Något sådant tror jag inte mördaren skulle ha gjort. Vi ha i den har affären inte att göra med en brottsling, som i någon slags nervös överretning eller distraktion går och gör sådana dumheter. Den, som planlagt och utfört detta mord, tappar inte så lätt huvudet, det är min övertygelse.»

Kommissarien såg inte övertygad ut.

»Jag förstår inte riktigt, vad det är som till denna grad väcker er beundran för mördaren», sade han torrt. »Jag kan sannerligen inte finna något som pekar på genialitet hos honom.»

»Jag beundrar honom visst icke», sade privatdetektiven. »Men jag säger, att det finns flera ovanligt geniala drag i utförandet av brottet. Den sönderslitna dominon till exempel och det lömska telefonerandet till fru Bolls. Men han har också gjort sig skyldig till förbiseenden, riktigt grova bockar till och med. Och sådant hämnar sig. Bästa beviset är att jag redan genomskådat honom.»

»Jag är rädd att jag inte hinner med», sade kommissarien harmset. »Ni har så förbaskat bråttom. Och ni talar i gåtor. Hur vet ni att det är mördaren, som telefonerat till fru Bolls?»

»Jag måste erkänna att jag verkligen icke *vet* det, men en logisk slutledning säger mig att det måste vara han.»

»Och ni anser att detta telefonerande, detta ditlockande av fru Bolls är ett genialt drag?»

»Ja, om det sammanställes med hans övriga tillvägagångssätt.»

Kommissarien skrattade.

»Om mördarens tillvägagångssätt svävar åtminstone *jag* för närvarande i ganska stor okunnighet», sade han. »Det vill säga beträffande detaljerna. Och därför anser jag det också förhastat att framhålla någon enskild detalj som genial – hur obegriplig den än må vara. Jag syftar nu på till exempel sönderrivandet av dominon. Lika gärna skulle ni kunna säga att skottet i klockan här är bevis på mördarens genialitet.»

Leo Carring gick fram till kommissarien och lade sin hand på hans axel.

»Ni vet icke själv hur rätt ni har, herr kommissarie», sade han. »Skottet i klockan är helt enkelt mördarens finaste schackdrag.»

»Hm», sade Sanderson. »Nu står mitt förstånd stilla. Ni vill väl inte påstå att mördaren med avsikt placerat kulan mellan minut- och timvisaren, så att vi kunna fastslå den exakta tidpunkten klockan träffades?»

»Nej, det påstår jag inte. Här har slumpen spelat in och givit mördaren ett duktigt handtag.»

»Detta kallar jag teorier», sade kommissarien och ryckte på axlarna.

»Det *är* teorier», svarade Carring. »Utan att göra upp en teori, kanske flera, är det omöjligt att på ett elegant sätt lösa ett kriminellt problem.»

»Ni har kanske redan löst detta?» frågade kommissarien ironiskt.

Leo Carring tände en cigarrett.

»Nej», svarade han lugnt. »Inte ännu. Men så snart jag fått undersöka klockan och tala några ord med den mördades jungfru skall problemet vara löst.»

Kommissarien och jag växlade en blick. Om denna blick omsatts i ord, skulle det ha blivit: *Bluff!*

KAP. X.

Leo Carring får en medhjälpare.

»Jag skall nu se mig omkring i våningen ett tag», sade kommissarien Sanderson.

»Tillåter ni att jag under tiden forskar litet i köket?» frågade Leo Carring. »Jag inbillar mig att jag här möjligen kan finna någon detalj, som kan vara av intresse. Och samtidigt måste jag bekänna, att jag helst ser att jag får vara ensam under denna undersökning.»

»Mer än gärna», sade kommissarien. »Vi ha slutat här ute. Så snart fingeravtrycken blivit fotograferade kommer liket att avhämtas.»

Vi lämnade nu privatdetektiven ensam. Vad mig beträffar helt och hållet mot min vilja. Ty jag brann av nyfikenhet att följa hans undersökning.

Då jag sist av alla kom till dörren ropade Leo Carring på mig. »Doktor Smirno», sade han. »Har ni lust att stanna kvar?»

»Mer än gärna», svarade jag ivrigt, »om jag bara kan vara till någon nytta.»

»Det kan ni säkert. Men orsaken varför jag bett er stanna är den, att jag skulle vilja av er egen mun höra något närmare om er gamla bekantskap med den mördade och framför allt så mycket som möjligt om denna dams karaktär, person och förhållanden. Ju mera jag känner till om henne dess bättre är det för mina kommande undersökningar.»

»Jag förstår det», svarade jag. »Och jag skall försöka erinra mig allt, som kan vara av någon betydelse. Men, som ni kanske vet, är jag sedan ett halvt år förlovad med en ung förtjusande flicka, som jag hoppas få göra till min hustru så snart sorgetiden efter hennes far gått till ända. Skulle mitt namn dragas in i den här mordaffären, som sannolikt i pressen kommer att ta formen av en skandalhistoria, skulle det bli ett förfärligt slag för min fästmö.»

»Jag skall hålla tand för tunga», sade Leo Carring. »Ni kan tala fullkomligt öppet. Men kanske ni tycker det är obehagligt att vi stanna här hos den döda?»

»Nej. Inte det minsta», svarade jag lugnt.

Jag slog mig ned på en stol, som Leo Carring ställde fram, då jag skulle börja berätta vad jag visste om den mördade. Stolen var placerad så att jag kunde se den mördades ansikte. Det var förunderligt vilken dragningskraft detta döda ansikte hade på mig, hur det helt och hållet fångade min uppmärksamhet när jag talade. Den stirrande hemska blicken, hyns gulvita skiftning och det hårda draget av skräck kring den halvöppna munnen – jag kunde inte slita mina ögon ifrån det.

Och ju längre jag talade, ju mer jag berättade om den döda och mig, dess tydligare föreföll det mig som om hon ville avbryta mig, ville opponera sig emot att jag förtalade henne.

Jag tyckte hon *såg* på mig. Ja, visst såg hon på mig med sina stora, glanslösa ögon. Det låg förebråelse i den döda blicken, förebråelse och – dödsångest.

Jag kände hur kallsvetten sakta kröp fram på min panna, sakta och klibbande som blod. Med en rysning reste jag mig mig upp och vände mig bort.

Det var då också en idé att man här, invid liket av en kvinna, som en gång – trots allt – stått en nära, skulle redogöra för det som varit emellan en själv och henne. Jag kände att jag behövde luft, och jag gick till köksdörren och öppnade den. En kall och litet unken fläkt slog emot mig från kökstrappan. En kväljande känsla kom över mig.

Leo Carring, som hållit på att undersöka hyllan där klockan stått, vände sig om.

»Hur är det, doktor?» sade han. »Tycker ni ändå att det är obehagligt att så här länge sällskapa med den döda? Ni ser blek ut, nästan lika blek som hon.»

Vilken cyniker! En sådan jämförelse, tänkte jag. Högt sade jag: »Jag har ju inte sovit en blund på hela natten.»

»Det glömde jag», sade han. »Förlåt mig.» Och han fortsatte med undersökningen.

Med spänd uppmärksamhet följde jag varje hans rörelse. Det var märkvärdigt, hur tyst han arbetade och hur grundligt han undersökte allt. För att använda ett vulgärt uttryck skulle jag kunna säga, att han snokade igenom varje vrå av köket precis på det sätt jag tänkt mig att en detektiv skulle göra.

Golv och väggar, bord och stolar, varje liten småsak på skåp och hyllor synade han, ofta med tillhjälp av en lup. Ingenting tycktes undgå honom. Han undersökte till och med graden av damm på köksbord och hyllor, och det såg ut som om han trodde sig finna gåtans lösning häri.

Så tog han fram ett måttband.

»Vill ni hjälpa mig ett tag doktor?» sade han. »Jag vill veta hur högt över golvet kulan träffade henne.»

Jag tog i måttbandets ena ända och höll den på Carrings anvisning precis över kulans lilla ingångsöppning. Han förde måttbandets andra del ned till den dödas fötter.

Det föll mig plötsligt in att jag höll min hand, som om jag med en stilett genomborrat hennes barm. Ofrivilligt lyfte jag handen litet och jag såg den lilla mörka fläck, där de första blodsdropparna sipprat fram, blodet från detta unga hjärta, som för bara några timmar sedan klappat –

»Ni darrar på handen, doktor. Jag tror att ni inte är så kallblodig, som jag först inbillade mig», hörde jag Carrings röst. »Tack emellertid för hjälpen.»

»Jag känner mig trött», sade jag urskuldande.

»Ja, det är då inte underligt.»

Därpå gick privatdetektiven fram till hyllan, där den sönderskjutna klockan stått, och mätte hyllans höjd över golvet. Och slutligen tog han mått på avståndet från klockans fot till hålet, där kulan träffat urtavlan.

»Besynnerligt», mumlade han. »Mycket besynnerligt.»

»Vad är det?» sade jag. »Stämma inte måtten?»

»Nej», sade han och ruskade på huvudet. »Skotthålet i urtavlan sitter ungefär halvannan decimeter för högt. Kulan borde ha träffat i klockans nedersta del under pendeln. Det är egendomligt, eller hur?»

»Kulan har väl fått en annan riktning, då den passerade genom kroppen», sade jag. »Det händer ibland.»

Han vände försiktigt på liket och såg på utgångsöppningen efter kulan.

»Nej», sade han och rynkade pannan. »Det måste finnas en annan förklaring, en helt annan förklaring.»

Här tystnade han och gick åter fram till hyllan, där klockan stått. När han vände sig om, hade hans ansikte ett uttryck av triumf, som han inte försökte dölja.

»Hur är det?» sade jag. »Kan ni förklara saken?»

»Ja», sade han, »det var inte så svårt. Bara jag förstod att läsa innantill vad hyllan där har att berätta, så hade jag sammanhanget klart för mig.» Och därpå tillade han mera för sig själv: »Det *måste* vara så. Det är enda förklaringen.»

Så bytte han samtalsämne och visade mig kaffekokaren, varmed fröken Dur sannolikt varit sysselsatt, då hon överraskades av mördaren. En liten emaljerad kastrull med vatten stod över gasspiseln, som var släckt. Den lilla sidenpåsen i bryggapparaten var fylld med finmalet kaffe. Men fröken Dur hade aldrig kommit så långt, att hon fått hälla det kokande vattnet på kaffet.

»Se», sade privatdetektiven. »Samma person – man eller kvinna – som hindrade henne att gå in, då telefonen ringde, har också hindrat henne att brygga kaffet.»

»Hon brydde sig väl inte om att brygga något kaffe, sedan Bolls, hennes gäst, givit sig av», sade jag.

»Kanske det», sade han dröjande. »Och vem tror ni släckte gasen, hon eller den andra – eller *den tredje?*»

»Den tredje?» utbrast jag förvånad. »Vem är det?»

»Visste jag bara det, så vore gåtan redan löst», svarade han. »Utom den mördade har här bevisligen varit tre personer i natt, de båda makarna Bolls vid olika tidpunkter och den objudna gästen samtidigt med ingenjör Bolls.

Men är väl någon av dessa »den andra» eller »den tredje?» Det vill säga av dem, som uppträtt på själva mordplatsen, i detta kök?»

»Jag är rädd att jag inte förstår er», sade jag.

»För ögonblicket kan jag inte –»

Här avbröt han sig plötsligt och stirrade ned mot golvet invid köksdörren. Där hängde en gammal

regnkappa, sannolikt jungfruns, och några handdukar och trasor. Någon överdriven ordning tydde det inte på.

Men det var icke detta, som frapperat detektiven. Under regnkappan, som räckte nästan ända ned till golvet, syntes en galosch av ganska ansenliga dimensioner. I nästa ögonblick var Leo Carring där och tog fram tvenne mansgaloscher, som han noggrant synade.

»Här ha vi återigen 'den tredje', sade han. »Märk det, icke 'den andre'. Och nu tror jag mig ha tämligen klart vem den personen är i dramat.»

»Vem är det?» frågade jag nyfiket.

»Det skall jag säga sedan», svarade han. »Fortsätt nu er berättelse.»

Jag avslutade min gamla kärleksroman. Och Leo Carring fortsatte undersökningen i köket, allt under det han då och då med ett inpass visade att han följde med vad jag sade.

»Jag tackar er, doktor, för alla värdefulla upplysningar ni givit mig», sade han, då jag slutat. »Nu har jag nästan lika bra reda på den döda, som om jag känt henne själv. Och jag måste säga er, att ni har haft tur, som sluppit ifrån denna kvinna så pass lindrigt, och utan att hon skaffade sig några band på er.»

»Ja,» svarade jag lugnt. »Det har ni rätt i.»

»Jag har hört», fortsatte Carring, »att hon skall ha ett barn, en liten flicka. Vet ni vem som är far till henne?»

Här hade jag nu helt plötsligt den fråga jag *borde* varit beredd på att besvara. I stället kom den fullkomligt överraskande, ty jag hade inte väntat den just nu. Och därför gav jag också i hastigheten det dummaste svar jag kunde ha givit. Jag erkände sanningen.

»Lilla Vera är *min* flicka», sade jag. »Men det är en hemlighet, som ingen annan än Asta Dur och jag kände till. Inte ens barnet har en aning om vem som är hennes far.»

»Jaså», sade Leo Carring. »Det fanns således ändå ett band mellan er forna älskarinna och er.»

»Nej, det kan jag inte kalla det. Jag betalade Asta en ganska rund summa i ett för allt, tiotusen kronor, till barnets uppfostran, vilken summa enligt ett kvitto jag har ansågs tillräcklig för all framtid. Jag har således i detta avseende fullgjort mina förpliktelser och mer än någon lag skulle döma mig till. Så att jag är fullkomligt fri, och har icke något som binder mig vare sig vid moder eller barn.»

»Modern besökte ni ju aldrig?»

»Nej», svarade jag kort, »inte efter brytningen. Och när den inträffade var Vera ett år gammal.»

»Och sedan har ni inte heller återsett barnet?»

»Jo. Jag har ansett det vara min plikt att – utan att uppträda som anförvant – vaka över den lillas skötsel och uppfostran. Jag har emellanåt tagit mig en tur ut till landet, där Vera finnes. Det är mycket präktigt folk, som tagit hand om henne, och de vårda henne som om hon vore deras eget barn. Både barnets och deras hjärtan har jag vunnit genom att då och då ha med mig presenter av alla möjliga slag. Man anser mig där vara någon slags barnkär filantrop med excentriska vanor.

Och skall jag vara uppriktig, så har jag genom de där utflykterna fäst mig mycket vid lilla Vera. Hon har för varje gång blivit mig allt kärare. Snart är hon fyra år, och ett vackrare barn får man sällan se. Till det yttre är

hon frappant lik sin mor, men jag hoppas att likheten skall stanna vid det. Och jag har varit glad åt att hon inte levat tillsammans med modern.»

»Det är ganska intressant det ni nu berättat», sade Leo Carring. »Visste fröken Dur av att ni besökte barnet?»

»Det tror jag inte. Hon bekymrade sig för resten inte alls om den lilla.»

»Och vad tror ni nu skall ske med flickan?»

»Jag skall fortfarande vaka över henne, naturligtvis utan att låta barnet ana blodsbandet mellan oss. Och jag kan för resten inte göra några fadersrättigheter gällande. 'Fadern okänd' är den enda anteckning, som finnes i kyrkboken. Dessutom kommer jag, som jag nyss nämnde, att inom ett år gifta mig. Och av hänsyn för min fästmö, som ingenting vet om allt detta, kan jag naturligtvis heller inte taga mig an barnet som mitt eget.»

»Hade det inte varit bättre att ni biktat er för er fästmö och talat om hela historien?» frågade Leo Carring allvarligt.

»Jag tänkte nog också på det», svarade jag. »Men ni vet hur känslig och ömtålig en ung flicka kan vara. Min fästmö är sådan, och hade hon fått den här historien om en f. d. älskarinna, faderskap m. m. till livs, så hade hon aldrig tagit mig. Jag känner Helena Sundhagen bättre än någon annan.»

»Fröken Sundhagen», sade Carring. »Dotter till den rike possessionaten?»

»Ja, och som ni vet nu föräldralös.»

»Gratulerar! Hon skall ju vara förtjusande.»

»Ja, det är hon, och en ovanligt präktig flicka, trots sin rikedom. Men hon har en princip, en fix idé, eller vad jag skall kalla det. Hon anser att man av mannen har rättighet att fordra samma sedliga renhet som av kvinnan. Och hon skulle aldrig förlåta mig att jag haft ett flerårigt kärleksförhållande. Det vore detsamma som en ögonblicklig brytning mellan oss.»

»Men, om hon ändå får veta det?» sade privatdetektiven. »Ingenjör Bolls delar ju hemligheten med er, och ni två tyckas av allt att döma inte vara så värst såta vänner.»

»Fabian Bolls är en skurk!» utbrast jag. »Jag är säker på att han tagit det där olycksaliga brevet, som Asta behöll. Och då kommer han också att göra bruk av det.»

»Jag skulle knappast tro att han stoppade på sig några brev, när han gav sig i väg», sade Carring eftertänksamt. »Men det är ju möjligt. I så fall har han tagit hela portföljen. Visste ni inte av att fröken Dur behållit ett av edra brev?»

»Nej, det hade jag inte en aning om. Vid min slutuppgörelse med Asta fick jag igen alla gamla brev och allt annat, som kunde bevisa att ett förhållande existerat mellan oss. Det kostade mig för övrigt en ganska stor summa pengar.

Jag kände mig därför fullkomligt trygg ända till det ögonblick, då jag fick veta att ett av mina brev fanns kvar. Det är naturligtvis en fara, och en ännu större fara nu, då jag inte vet i vems ägo det satans brevet är.»

»Ni har rätt», sade Leo Carring. »I en oväns hand kan detta brev bli ett vapen, som inte är att förakta. Och får en samvetslös utpressare hand om det, kan det komma att kosta mycket pengar».

»Pengarna bryr jag mig inte om», sade jag, »bara min fästmö inte får se det. Hela den här gamla historien

måste hållas hemlig för henne. Det förstår ni, eller hur?»

»Ja, tyvärr», sade Leo Carring. »Ni skulle ha talat sanning från början. En lögn drar andra med sig.»

»Det ingen konst att moralisera för andra», sade jag harmset. »Hade ni varit i mina kläder skulle ni ha gjort precis som jag och tegat med det förflutna. Allt hade gått bra, om inte den här mordhistorien kommit emellan och grävt fram det gamla igen. Nyfikenheten och skandalhungern skola väl få sitt lystmäte nu.»

»Nog tror jag att vi kunna hindra att ert namn nämnes i samband med mordet», sade privatdetektiven begrundande. »Såvida ni inte på något sätt blir misstänkt att vara invecklad i affären.»

»Jag förstår inte vad ni menar?»

»Att ni skulle kunna bli misstänkt att ha haft ert finger med i spelet.»

»Ni är galen!» utbrast jag häpen.

»Tack, det vågar jag bestrida», svarade han tämligen skarpt. »Och jag hoppas kunna bevisa att jag är ganska klok. Ni vet emellertid hur lätt somliga ha att fatta misstankar. Och bara detta, att ni sedan gammalt känner den mördade, kanske bättre än någon annan, att ni just i afton varit på samma maskerad som hon och en f. d. rival till er, och att ni slutligen är till hands, då fru Bolls skall förhöras – liksom av en slump.»

»En trevlig slump!» utbrast jag. »Jag har ju i natt råkat i delo med polisen. Det var inte långt ifrån att man stoppat in mig i finkan. Men – när jag tänker på saken, så har jag nog också härigenom ett alibi. Man antecknade klockslaget då gruffet med konstapeln började. Jag tror det var tjugu minuter över två. Sedan har jag gud bevars haft polissällskap hela natten ända tills fru Bolls fördes dit. Jag var just på väg därifrån, då bilen kom körande med henne.»

»Det gläder mig att höra», sade Leo Carring. »Ett polisbestyrkt alibi ställer ju er helt och hållet utanför affären. Jag har för resten inte ett ögonblick på allvar tänkt att ni skulle ha något med mordet att skaffa. En annan sak skulle det ha varit om ni redan förut vetat av att ett av era brev, och säkert ett mycket farligt, behållits av fröken Dur. Då hade man åtminstone kunnat konstruera fram ett motiv från er sida.»

»Till att mörda henne?»

»Nej, det säger jag icke. Men att på något sätt, sak samma vilket, komma i besittning av brevet.»

»Om det varit så väl!» utbrast jag. »Om hon bara på ett eller annat sätt låtit mig ana att hon behållit en rad från mig! Då skulle jag för länge sedan ha haft detta brev, det kan ni vara övertygad om. Hon var girig, Asta Dur, och för pengar kunde man få henne till allt. Jag skulle inte ha knusslat i ett fall som detta. Det kan ni förstå.»

»Fullkomligt», sade Carring. »Ni hade inte haft annat val än betala.»

»För en stund sedan sade ni, herr advokat, att ni skulle ha den här mordgåtan löst så snart ni undersökt klockan och talat vid jungfrun», återtog jag. »Är det verkligen sant?»

»Jag brukar inte lova mer än jag kan hålla. Jag vet på förhand vilka upplysningar jag kan få av klockan, och jag är lika säker på att vad jungfrun kommer att säga också passar in på min teori. Jag vill bara ha bekräftelse på den, innan jag handlar.»

»Har ni redan er teori klar?» utbrast jag. »Det förefaller mig väl tidigt, då vi ännu veta så litet.»

»Nej, viss inte. Motiv till brottet saknas inte. Och jag har redan samlat så många indicier, att jag i detta ögonblick har en bestämd åsikt om hur det hela tillgått. Min teori är byggd på fakta. Men jag kan ännu inte delge den åt någon. – Ni ser besviken ut, doktor.»

»Å nej», sade jag. »Men nog skulle det ha varit intressant att få höra den. Jag har ägnat mig mycket åt straffrättsliga och kriminalmedicinska studier, och jag har länge önskat få följa en skicklig detektivs undersökningar i något riktigt invecklat fall.

Just det att steg för steg få följa med från de första iakttagelserna, under samlandet av indicier och fakta, vid kombinationen av olika detaljer och omständigheter, vid det gradvisa uppbyggandet av beviskedjan och fram till det sista avgörandet, då brottslingen blir ohjälpligt fast. *Det* skulle jag ge mycket för att få vara med om. Och kanske jag för övrigt kunde hjälpa till och vara till någon nytta.»

Leo Carring tvekade, men blott för ett ögonblick.

»Nåväl», sade han. »Ni skall få som ni vill. Jag skall för en gång gå ifrån mina principer och låta er följa min undersökning. Ja, varför skulle ni inte rent av kunna bli min medhjälpare: Ni, som en gång varit den mördades vän, och som är far till hennes barn, måste ha intresse av att mördaren blir straffad, eller hur?»

»Ja visst», svarade jag. »Och ni kan vara säker på att jag skall göra mitt bästa. Jag skall obetingat följa era anvisningar.»

»Gott», svarade han. »Gå då genast hem och lägg er. Ni behöver sova några timmar nu. Sedan kunna vi börja arbeta.»

»Men era upptäckter,» invände jag. »Ni har väl ändå kommit till *något* resultat, som ni kan tala om för mig?»

I detsamma han svarade, öppnades dörren, och kommissarien Sanderson och ingenjör Bolls kommo ut till oss.

»Å ja», svarade privatdetektiven lugnt. »Något skulle jag väl kunna tala om. Exempelvis detta: Vi ha att söka rätt på en man, sannolikt mellan tjugu och trettio år, omkring 190 cm. lång, med stora fötter och dito händer, och vars vänstra långfinger är borta, åtminstone delvis. Jag kan tillägga att det är en bildad man, van att leva högt, men med trassliga affärer. Han heter Gotthard i förnamn, och hans tillnamn börjar på R.»

Under det Leo Carring talade, iakttog jag ingenjör Bolls, som stannat i dörröppningen. Och ett mera typiskt uttryck av häpnad har jag aldrig sett i ett ansikte. Ju längre Carring kom i beskrivningen på den man vi hade att söka, desto större blev Fabians överraskning. Och då beskrivningen på »Gotthard R.» var slut, upplät Bolls sin mun och sade med oefterhärmligt uttryck:

»Det var själva fan!»

Kommissarien gav honom en ogillande blick. Och Leo Carring svarade med en humoristisk glimt i ögat: »Jag trodde inte att jag gav något signalement på just den potentaten.»

»Förlåt», sade Bolls generad. »Jag blev så överraskad. Ni måste ha sett honom, herr advokat.»

»Vem då?» frågade denne.

»Den där druckna lymmeln, som avbröt vår supé. Det är precis honom ni »ritar av», långfingret och alltsammans. Den där fräcka krabaten är en lång räkel, och dåliga affärer tycks han ju ha.»

»Gotthard R.», sade kommissarien. »Det påminner mig om en sak, som jag totalt glömt. Grannarna här ha talat om att fröken Durs senaste uppvaktande kavaljer är en ung finne, som heter Gotthard Runestam.»

»Utmärkt!» sade Leo Carring. »Det skall inte bli någon konst att få tag i honom. Det blir polisens sak.»

»Var lugn», sade kommissaren. »Vi ska nog spåra upp honom i sinom tid.»

»I edra kläder skulle jag inte dröja en minut med det», sade privatdetektiven övertygande.

»Hur har ni deducerat fram signalementet på Runestam?» frågade jag.

»Å, det var inte så stor konst. Huvudsaken är att samla och lägga ihop. Här stå hans galoscher, riktiga båtar för resten, märkta med bokstäverna 'G. R'. På den dödas arm ha vi blodiga fingeravtryck av en hand, där långfingret tycks saknas, åtminstone synes icke något märke efter det fingret.

Handen, som gripit sitt våldsamma tag i den dödas arm, tillhör utan tvivel en storväxt man. Av detta och av galoschernas storlek kan jag bedöma att karlen är lång, omkring 190 cm.

Vidare hittade jag invid fröken Durs sekretär där inne några bitar av ett sönderrivet brev, som kastats så slarvigt i papperskorgen, att en del fallit bredvid och på något sätt kommit under gardinen. Papperskorgen var tömd, men av dessa få bitar kan jag se att brevskrivaren är en bildad man. Brevet är vidare daterat i går och undertecknat 'din Gotthard'.

Av innehållet har jag följande fragment: 'äxeln omsätt', vilket jag tyder till 'växeln omsättes'. Vidare: 'ver tillfälligt ett tu', vilket tolkas 'behöver tillfälligt ett tusen kronor'. Och slutligen orden 'upp saken i kv', som betyder t. ex. 'jag vill göra upp saken i kväll', eller 'vi skola göra upp saken i kväll'. Detta torde vara tillräckligt för att visa att brevskrivaren har dåliga affärer, och att han i går afton eller i natt sökt träffa fröken Dur.

Synar jag brevpapperet och det förgyllda monogrammet, som är till hälften avrivet, så kan jag konstatera att det är det dyrbaraste papper och det finaste tryck, som står att få i vårt land. Detta tyder på att brevskrivaren är van att leva högt.»

»Så enkelt det är, när ni förklarar det», sade Bolls. »Det förefaller inte vara någon konst alls att komma till dessa slutsatser.»

Leo Carring log.

»I detta fall har ni rätt», sade han. »Jag har fått alla fakta fullkomligt till skänks. Men det är inte alltid lika gynnsamma förhållanden.»

»Tror ni att Runestam är mördaren?» frågade jag.

»Min bästa doktor», svarade Carring allvarligt. »Skola vi samarbeta, måste ni ur ert ordförråd stryka ordet *'tro'*. Jag 'tror' aldrig någonting i en sådan sak som denna.

Vad Runestam beträffar har jag tills vidare endast konstaterat att han i natt funnits i detta kök, där han av någon orsak glömt sina galoscher. Vilken roll han spelat i morddramat, kan jag inte avgöra förrän jag undersökt klockan här, fått tala med den mördades jungfru och lärt känna Runestam.»

»Ni sade, ingenjör Bolls, att fröken Dur lovade att ta emot unga herr Runestam i dag på förmiddagen», inföll nu kommissarien. »Jag vill minnas att det var klockan elva.»

»Ja, det var det.»

»Gott, då ha vi vår man här vid den tiden.»

»Är ni så säker på det?» inföll jag. »Jag betvivlar den saken. Är han inte mördaren, så vet han i varje fall att fröken Dur är död. Och att besöka ett lik är väl ingen idé.

»Å jo,» invände Leo Carring, innan kommissarien hann säga något. »Det kan vara ganska stor idé i det här fallet. Har Runestam något med mordet att göra, så gäller det för honom först och främst att låtsas vara okunnig om det. I så fall kommer han ganska säkert att göra sitt överenskomna besök här i dag och visa ett mycket bestört ansikte, då han får höra talas om mordet.»

»Vilket med andra ord betyder», inföll jag, »att hur han än gör, antingen han kommer hit eller ej, så är den gode Runestam misstänkt.»

»Ja», svarade Leo Carring. »Det är han också. Jag vill som sagt råda kommissarien att inte vänta på hans besök, utan så fort som möjligt spåra upp honom och försäkra sig om hans person.»

Kommissarien Sanderson lydde verkligen vinken. Han skickade omedelbart ut de båda detektiverna med Gotthard Runestams signalement för att spåra den misstänkta finnen.

Strax därpå kom polisfotografen för att föreviga de komprometterande fingeravtrycken på den dödas arm. Och sedan detta var gjort fördes liket därifrån för vidare undersökning och eventuell obduktion, som dock jag lyckligtvis slipper att göra.

KAP. XI.

Det andra skottet.

Privatdetektiven fördjupade sig nu i undersökningen av den sönderskjutna klockan, som lades på ett stort, vitt papper. Jag följde hans åtgöranden ytterst uppmärksamt.

Först beskådade han genom starka förstoringsglas skotthålet i urtavlan. Några nästan osynliga partiklar skrapades bort från hålets kanter och placerades i mikroskopet, där han en lång stund undersökte dem.

Med en urmakares lätta hand tog han därpå bort visarna, skruvade lös urtavlan och metallplattan, på vilken denna var fästad, och plockade därpå bort urverkets olika delar.

Kulan satt inkilad längst in mot den bakre marmorväggen, som fått en ordentlig remna. Ytterst försiktigt lösgjorde han den nu med en fin tång. Utan att ta i den med fingrarna lade han den på ett särskilt papper.

Efter en ny, grundlig undersökning genom förstoringsglas borttogos även från kulan och de söndriga kugghjulen några fina partiklar, som fingo vandra till mikroskåpets objektglas.

Leo Carring såg så belåten ut när han slutat, att jag kände mig föranlåten att fråga, om han gjort någon oväntad upptäckt.

»Nej», svarade han. »Några nästan mikroskopiska partiklar av ljusblått silke är ju inte något överraskande, eller hur? Och inte heller spår av blod på kulan. Det sista har jag emellertid ännu inte konstaterat. Kanske ni vill göra den analysen, doktor?»

»Analysen är lätt gjord, när vi ha mikroskopet här», svarade jag. »Fastän jag anser den vara onödig. Vill ni också ha konstaterat att det är människoblod?»

»Det behövs inte. Vilken metod använder ni, doktor?»

»Den Teichmannska är i detta fall enklast.»

»Riktigt. På hæminkristallerna kan man inte missta sig. De ingredienser ni behöver, koksalt och ättiksyra, har ni i mitt lilla schatull där.»

Ganska motvilligt tog jag itu med saken. Han hade verkligen sina idéer, den där Leo Carring. En mera överflödig analys hade jag aldrig utfört, och hade jag inte nyss så beredvilligt ställt mig till hans disposition, skulle jag sannerligen inte ha gjort den.

Egentligen var det bara en sak, som helt och hållet upptog mina tankar: *brevet.* I vems hand var nu det komprometterande papperet, som kunde förstöra hela min lycka? Hade Fabian Bolls, trots sitt nekande, tagit det, så skulle han nog inte dröja att begagna sig av det. Hittills hade han ingenting yppat om mitt gamla förhållande till Asta, helt enkelt därför att han inte kunde prestera något bevis för saken. Han var väl också rädd att hans egen kärlekshistoria i gengäld skulle blottas av mig.

Men nu var det helt annorlunda. Själv hade han i ett tag blivit så komprometterad, som det var möjligt, och detta inför sin egen hustru. Hans gamla dårskaper hade också dragits fram i dagsljuset, och han hade nu ingenting mer att förlora. Möjligen i stället att vinna, om han kunde visa sin hustru att också jag levat samma lätta ungkarlsliv som han. Och han skulle nog inte stanna vid att visa henne brevet. Utan att direkt uppträda som angivare, skulle han säkert hitta på någon utväg att också få min fästmö att läsa det. Och sedan –

Men om det nu *icke var han,* utan Runestam, som tagit brevportföljen? Vad skulle då ske? En utpressning kanske. Ja, det gjorde ju mindre. Med den mannen skulle jag nog komma överens, bara jag fick tag i honom.

En tredje möjlighet fanns ju slutligen att breven aldrig blivit tagna härifrån. De kunde ligga kvar, där Asta Dur lagt dem sedan hon tagit ut dem ur kassaskåpet. Leo Carring hade väl inte letat så noga. Jag måste söka, söka igenom varenda vrå av våningen, särskilt salongen och sängkammaren.

Dessa tankar korsade min hjärna, då jag började blodanalysen, som jag för resten utförde helt mekaniskt, utan ett spår av intresse.

Fabian Bolls hade under tiden gjort ett försök att få gå härifrån och hem till sig, men då detta tvärt avslogs av kommissarien stannade han kvar i köket och följde med trumpen min och under ihärdig tystnad gången av min analys.

Advokaten Carring och kommissarien lämnade oss ensamma och slogo sig ned i salongen, där de diskuterade mordgåtan. Det var nog inte meningen att vi skulle höra deras resonemang, men de talade så högt, att vi inte kunde undgå det.

För övrigt verkade det rätt distraherande att lyssna till dessa båda spårhundar, som med sina olika metoder nu börjat sökandet efter en mördare.

De tycktes vilja gå var sin väg med sina antaganden och slutledningar, och de läto inte rubba sig i sina påståenden av några som helst skäl. Märkvärdigt nog tycktes kommissarien inte vilja luta åt den åsikten, att Gotthard Runestam var den brottslige. Han ansåg att svårare indicier förelågo mot såväl ingenjör Bolls som hans hustru.

Advokaten Carring åter förklarade bestämt att av dem man nu med säkerhet *visste* hade varit här i natt var Runestam den, som ådrog sig de flesta misstankarna. Indicierna formligen hopade sig omkring honom.

»Låt oss inte teoretisera för mycket», sade kommissarien. »Låt oss hålla oss till fakta. Av de fakta vi nu känna kunna vi utan svårighet dra fram *motivet* till brottet, eller hur?

Ett motiv kan otvivelaktigt vara att komma åt något av de värdepapper fröken Dur förvarade. Alltså stöld, vilket vill säga detsamma som rånmord. Men ännu ha vi inga bevis för att något värdepapper 'stulits'.»

»Mycket sant. Men det kanske vi få, så snart vi komma in i den dödas kassaskåp. Finna vi då icke unge herr Runestams accept på femtusen, torde väl saken vara klar. Men en stöld *har* ändå utförts. En ring har med våld dragits av den mördades finger. Jag sammanställer utan tvekan denna stöld med fingeravtrycken på hennes arm. Sedan vi identifierat dessa, kunna vi utpeka tjuven.»

»Men inte mördaren», invände kommissarien. »Ingenting bevisar att de äro en och samma person.»

»Jag vill inte motsäga er, när det gäller lösa antaganden», svarade Leo Carring torrt. »Dessa indicier må peka på enbart stöld eller på rånmord, säkert är att de riktas direkt mot Gotthard Runestam.»

»Nå, än det andra motivet då», muttrade kommissarien, *»svartsjukan*. Den kan då inte gärna peka på Runestam, som ju inte hade tankar för annat än sin växel.»

»Det medger jag.»

»Detta klara motiv pekar i stället, som jag förut sagt, på – fru Bolls, som kom hit för att ställa rivalen och sin äkta man till ansvar.»

»Medgives till en viss grad», sade Carring. »Men av skäl, som jag redan framhållit, är det dock bäst att tills vidare lämna fru Bolls ur räkningen. Hon kan *icke* ha utfört mordet, av det enkla skäl att hon kom för sent.

Men är svartsjukan drivfjädern och det inte är den ena partens bedragna hustru, som skipat rättvisa, så måste det vara – *den andra partens åsidosatta älskare*.»

»Hm», sade kommissarien tvivlande. »Jag vet inte av någon älskare.»

»Tag reda på för vem supén från början var framdukad, så har ni den saken klar. Jag hoppas jungfrun kan ge oss några upplysningar, när hon kommer.»

»Ni talar som om ni misstänkte än den ena, än den andra», sade kommissarien förtretad. »Ena ögonblicket påstår ni att Runestam är mördaren och det andra –»

»Nej, förlåt mig», avbröt Carring. »Jag har bara sagt att det *kan* vara Runestam. Han har bevisligen varit här före mordet och ni har själv påpekat, att han kan ha smugit sig ut i köket i stället för att gå ned på gatan. Visa sig fingeravtrycken vara hans, är han starkt komprometterad. Galoscherna, som han glömt kvar, äro också ett indicium och bevisa, att han förlorade besinningen efter mordet.»

»Jaså», sade Sanderson med en logik, som frapperade mig och som kom Fabian Bolls att rycka till. »Jaså, galoscherna bevisa det. Då bevisar väl också ingenjör Bolls' cigarrettetui, som låg bredvid liket, att *han* förlorade besinningen – sedan mordet utförts.»

»Jag är av den övertygelsen att cigarrettetuiet blivit med avsikt ditlagt av den verklige mördaren», sade Carring, »för att åstadkomma ett direkt indicium mot ingenjör Bolls. Och den, som gjort detta, måste ju veta

att just Bolls varit här i natt, och glömt kvar sitt etui.»

»Utan tvivel.»

»Unge Runestam visste *detta»,* sade Leo Carring triumferande. »Han blev bjuden på cigarretter ur etuiet.»

»Må vara», sade Sanderson. »Men tillåt nu mig att ett ögonblick använda er egen logik. Vad hindrar att det är just mördaren, som placerat Runestams galoscher i köket. Den berusade finnen har sannolikt glömt dem kvar i tamburen vid sitt första besök. Bolls glömde ju sitt cigarrettetui, när han gav sig i väg. Mördaren kan ha konstruerat fram ett indicium mot Runestam lika väl som mot Bolls, det är hela saken.»

»En liten skillnad finnes dock», invände privatdetektiven. »Bolls påstår sig med bestämdhet aldrig ha varit i köket, då vi däremot på grund av fingeravtrycken veta att Runestam varit det. Dessutom tror jag inte att mördaren konstruerar fram indicier mot två personer. Det vore att blanda bort korten för sig själv.»

»Men kanske ändå mer för polisen», sade kommissarien. »Jag har lärt mig att det ibland händer att en förbrytare gör just det, som man skulle anse minst troligt. Räknar man inte med en sådan möjlighet, kan man lätt komma till korta och bidra till att förbrytaren vinner spelet.»

»Jag räknar med *alla* möjligheter», sade Leo Carring överlägset. »Denne mördare kommer *icke* att vinna spelet, hur tilltrasslad härvan nu än må vara.»

»Ni är åtminstone förhoppningsfull», sade kommissarien ironiskt. »Och det förefaller mig rätt lovande.»

Kommissarien Sanderson är typen för den praktiskt skolade, erfarne yrkesdetektiven, då Leo Carring däremot framför allt är en teoretiker. Nog var Sanderson ibland litet långsam i vändningarna jämförd med Carring, kanske rent av trög. Men han är ju också minst ett tiotal år äldre. Å andra sidan uppträdde han alltid sansat och lugnt, svävade aldrig ut i vidlyftiga spekulationer, utan höll sig till fakta, som så att säga voro att ta på.

Leo Carring är otvivelaktigt i vissa avseenden överlägsen. Han har skarpare blick och snabbare uppfattning och framför allt en ganska enastående kombinationsförmåga. Man säger om honom att hans bevisföring och hans logik i slutledningarna äro mästerliga, och det är mycket möjligt.

För min del tror jag dock, att denne »mästerdetektiv» är betydligt överskattad. Hans många framgångar ha gjort honom alltmera säker och överlägsen. Genom att han så ofta har tur, blir han allt djärvare i hypoteser och slutledningar, och han låter ofta gissningen komma i stället, när bevisföringen klickar.

Märkvärdigt att inte andra genomskådat honom. Jag har ganska grundligt studerat honom de sista åren och genom tidningar och rättegångsförhandlingar följt de viktigare fall han utrett. Och jag har icke kunnat frigöra mig från den uppfattningen att han, i likhet med så många andra talanger, inte förstår sin begränsning.

Hans svaghet är att han alltid vill framstå som ett klart skinande ljus inför allmänheten. Huvudsaken tycks vara att det hela verkar effektfullt och och överraskande. En trollkonstnär, som får åskådarna att häpna över de stora undren, de övernaturliga prestationerna.

Naturligtvis har Leo Carring genom sin obestridliga intelligens och sällsynt mångsidiga bildning i regel redan från början av ett problems utredning övertaget över yrkesdetektiverna. Och detta begagnar han sig sedan av utan hänsyn.

I det fall, som nu förelåg, representerade – som sagt – han och kommissarien diametralt motsatta åsikter.

Och jag måste erkänna att hur mycket jag än avskydde Fabian Bolls, och vilka skurkstreck jag än ansåg honom kunna begå, så voro de indicier kommissarien kunde prestera försvinnande inför dem Leo Carring lade fram mot finnen Runestam.

Det föreföll som om Sanderson bara av motsägelselust höll fast vid åsikten att ingenjör Bolls eller hans hustru kunde vara mördaren och icke Runestam.

»Låt oss se, vad vi ha för indicier på den ena eller den andra», sade Leo Carring. »Beträffande ingenjör Bolls saknas, som jag redan framhållit, motivet. Möjligheten att också han hade ett komprometterande brev i fröken Durs lilla samling är visserligen inte helt och hållet utesluten. Men han hade icke behövt tillgripa några våldsåtgärder för att komma åt det brevet. Han hade det ju inom räckhåll medan hon var i köket.»

»Vi veta icke arten av hans mellanhavande med den mördade», invände kommissarien, »Det kan ha gällt långt viktigare saker än ett gammalt kärleksbrev, som väl knappast kan ha någon betydelse för en man i ingenjör Bolls nuvarande ställning, gift och familjefar, som han är.

Det jag anser minst sannolikt av ingenjörens egen redogörelse är att hans flykt härifrån gick så lättvindigt och enkelt. Fröken Dur lär ha varit en ganska hetlevrad kvinna. Hon hade den andres pistol där ute. Kanske har hon tagit fram den för att skrämma Bolls att stanna kvar, han har tagit vapnet ifrån henne, och helt plötsligt har skottet gått, kanske utan att han velat det.»

»Tillåt mig använda era egna ord», inföll Carring. »Det där kallar jag teorier utan någon reell grund. Med sådana fantasier tror jag inte vi komma långt. Vill ni i stället höra på vilka fakta jag kan framlägga, som direkt tala mot Runestam.

För det första var mannen genom sin växelförfalskning helt och hållet i Asta Durs våld. Han *måste* på ett eller annat sätt skaffa sig åter det ödesdigra papperet. Sannolikt ville han byta ut den falska växeln mot en, där namnen voro äkta.

För det andra följde Runestam efter Bolls och hans dam från National och trängde sig, beväpnad med en browning – samma slags vapen, varmed mordet begicks – in till dem mitt under deras supé. Där uppträdde han hotfullt och obehärskat.

Sannolikt var han inte så berusad som han låtsades. Ingenjören säger sig ha överraskat mannen med att denne i smyg satt och såg på honom med en lurande blick. Naturligtvis upptäckte han ingenjörens namn på cigarrettetuiet, och detta är orsaken till att han kunnat ringa upp till fru Bolls. Lägg märke till att den, som meddelade henne var mannen höll hus, *bröt på finska*.

Vidare hade Runestam skäl att göra en ny visit hos Asta Dur på natten. Han hade märkt att han glömt sin browning kvar, möjligen hade han också ändrat sig och ville göra en titt i hennes kassaskåp.

Köksdörren var olåst. Den vägen har han alltså kommit tillbaka sedan han telefonerat till fru Bolls, kanske funnit sin pistol i köket och sedan helt lugnt inväntat sitt offers ankomst.

Slutligen ha vi de omtvistade galoscherna och fingeravtrycken på den döda, vilka fingeravtryck jag redan nu, innan de identifierats, är djärv nog att påstå härröra från den mystiske finnen.»

»Ni skulle verka mycket övertygande inför en domstol», sade kommissarien. »Vore jag i Runestams kläder skulle jag inte vilja ha er till åklagare.»

»Den här gåtan kommer att vara löst innan någon domstol får hand om den», sade Leo Carring lugnt.

»Ja visst», inföll kommissarien. »Jag hade så när glömt att ni lovat säga namnet på mördaren, så snart ni undersökt klockan och utfrågat jungfrun. Det första är redan gjort, och jungfrun kan inte vara långt borta. Jag brinner av otålighet. Men det här kanske är en svårare nöt att knäcka än vad ni trott. Kanske ni inte kunde avlocka den sönderskjutna klockan några hemligheter?»

»Just ingenting utöver vad jag väntat finna. Jag har redan påpekat att småpartiklar av ljusblått silke fanns i kulans närhet, och jag är övertygad om att doktor Smirnos analys skall påvisa blodspår.»

»Det är väl ingenting märkvärdigt. En kula, som passerar genom en människokropp och omedelbart efteråt tränger in i ett annat medium, måste ju föra med sig spår av såväl kläder som blod.»

»Är ni då så säker på att denna kula verkligen har gått igenom en människokropp?» frågade Carring.

»Ni behagar skämta.»

»Nej, jag är fullkomligt allvarlig.»

»Varthän vill ni då komma?» utbrast kommissarien med en röst, som om han höll på att förlora tålamodet. »Det är ju redan bevisat att kulan först dödade fröken Dur.»

»Nej», sade Leo Carring bestämt. *»Den kula, som kommit klockan att stanna, har icke träffat den mördade.*»

Efter detta djärva påstående var det tyst ett ögonblick. Därpå hördes kommissariens skallande skratt.

»Nu känner jag igen Leo Carring», utbrast han. »Nu börjar ni jonglera med fakta och teorier som en ekvilibrist med sina kulor. Jaså, kulan har inte träffat den mördade. Vad är det då, som dödat henne, om jag får lov att fråga?»

»Det är en annan kula.»

»En – annan kula?»

»Ja, en kula, skjuten från en browning, liksom den som träffade klockan. *Men inte samma kula*.»

En fnysning var kommissariens enda svar.

»Här har nämligen skjutits *två* skott», fortfor Carring med orubbligt lugn. »Den första kulan dödade fröken Dur. Den andra trängde in i klockan.»

Detta blev tydligen för mycket för kommissarien Sanderson. Jag hörde hur han häftigt reste sig upp och gick över golvet med hastiga steg.

»Bravo!» utbrast han. »Jag har ju sagt att ni jonglerar som en ekvilibrist med sina kulor. Hittills har ni bara två. Men snart kommer ni väl med den tredje kulan och den fjärde. Gå på, ni bara!»

»Det sköts inte mer än två skott», upprepade privatdetektiven kallt. »Vi ha bara att göra med två kulor, jag säger det än en gång. Den ena utsläckte ett människoliv. Den andra kom ett urverk att stanna.

Om ni inte förivrar er, min bäste kommissarie, skall ni snart inse att jag har rätt. Redan förut har jag påpekat, att vi här ha att göra med en förbrytare, som inte är av den vanliga sorten. Det är en djärv och kallt beräknande skurk, som sopat igen spåren efter sig på det listigaste och mest raffinerade sätt.

Jag kallade honom för en stund sedan genial och jag påstod att hans finaste schackdrag var skottet i klockan. Jag upprepar även detta än en gång. Ty de spår vi redan funnit och genom analysen på blod ytterligare

kunna finna av att kulan först passerat genom en människokropp, innan den träffade klockan, dessa spår har mördaren själv åstadkommit delvis *sedan* skottet var skjutet.»

»Fortsätt», sade kommissarien ironiskt. »Ni vet inte hur intressant det är att höra på er, herr advokat.»

»Ni tror mig inte?» hördes Leo Carrings röst. »Nå, det hade jag knappast väntat. Det är nog också bäst att jag dröjer tills jag kan framlägga fullständiga bevis.»

KAP. XII.

Namnet?

Med spänning lyssnade jag till de båda detektivernas diskussion. Och när Leo Carring slutligen kom fram med sina djärva teorier om två skott, satte jag mig i häpenheten på närmaste stol och stirrade på Fabian Bolls, som i sin ordning såg ut som ett stort frågetecken.

»Det var djärva påståenden», sade jag.

»Å, han kommer nog att bevisa sina ord», sade Bolls. »Han måste ha rätt. Leo Carring har alltid rätt.»

»Du kan ju trösta dig med den förhoppningen», sade jag, »så länge han tar dig i försvar. Men han kan ändra sig.»

Fabian ryckte till.

»Du tror väl inte att jag gjort det?» frågade han.

»Det förvånar mig att du inte redan är häktad», svarade jag litet hjärtlöst. »Men du blir det nog.»

På detta svarade Fabian ingenting, men jag såg hur han darrade, där han gick fram och tillbaka över golvet. Om det var av raseri eller skräck vet jag inte. Hans nervositet hade emellertid tilltagit i en oroväckande grad under detektivernas långa resonemang, som ju till stor del gällde hans eller hans hustrus ifrågasatta brottslighet.

Han kunde inte det minsta behärska sig. Och närvaron av denne man, som upprörd till det yttersta än tassade omkring på golvet som ett spöke, än andlös av spänning vid dörren lyssnade till de båda detektivernas högröstade samtal gjorde också mig nervös. I mitt stilla sinne önskade jag karlen lång väg.

Hur antipatien mot en människa kan kännas rent av fysiskt plågsam. En känsla av obehag, som jag inte kan beskriva, kom över mig varje gång Fabian närmade sig platsen, där jag stod. Och då han stannade bredvid mig och såg på mitt arbete, och jag hörde hans flämtande andedräkt och såg de skälvande händerna taga stöd mot köksbordet, då blandade sig mitt hat med en känsla av äckel och förakt.

Till slut kunde jag inte stå ut med detta.

»Gå din väg!» bröt jag ut. »Gå in till kommissarien och försök försvara dig. Det kan nog behövas!»

Och jag skrattade hånfullt.

»Kan du skämta med detta?» frågade han förebrående. »Kan du skratta, när det kanske gäller livet för en annan? Du är en cyniker!»

»Kanske det», sade jag så lugnt jag förmådde. »Men jag är ingen mördare och icke heller en skurk, som går och lägger sig till med andras brev.»

»Vad menar du med det?»

»Precis vad jag säger», svarade jag utmanande. »Ingen borde förstå det bättre än du. Har du en gnista av heder kvar, så ge mig igen brevet! Jag *vet,* att du har tagit det.»

Han ryckte likgiltigt på axlarna.

»Du tar fel», svarade han. »Jag har det inte, tyvärr. Hade jag det, vet jag nog vad jag skulle göra.»

»Kom inte nära mig!» utbrast jag darrande av raseri. »Eller du kommer vid Gud att ligga där Asta Dur nyss legat.»

Förskräckt ryggade han några steg.

»Du är tokig», sade han. »Komplett galen!»

Jag vände honom föraktligt ryggen, och han drog sig åter till dörren, ivrigt lyssnande till hur hans sannolika brottslighet diskuterades.

Slutligen var min analys färdig och visade under mikroskopets täckglas de typiska bruna hæminkristallerna, beviset på att blodspår förefunnits på kulan. Då jag började analysen ansåg jag den överflödig, emedan jag på förhand kunde säga, hur den borde utfalla. Och nu när blodets förekomst är påvisad, hör jag ungefär samtidigt Leo Carring i rummet bredvid komma med nya teorier, som kullkasta alla föregående antaganden och göra analysen värdelös.

Två skott skulle ha avskjutits här ute i köket. Den första kulan gick igenom Asta Durs hjärta. Den andra däremot träffade klockan. Kunde man bli klok på detta?

Om åtminstone ordningen på kulorna varit omkastade. Om den första träffat klockan och den andra dödat fröken Dur. Då kunde man ju möjligen förstå det så att mördarens första skott var en bom. Men som Leo Carring ville förklara saken blev den i stället – oförklarlig.

Jag ämnade just gå in till detektiverna och meddela resultatet av min analys, då köksdörren kastades upp och fröken Durs gamla jungfru, Charlotta kom instormande.

»Vad i Guds namn står på?» flämtade hon. »Här blir man väckt tidigt på söndagsmorgonen och får sätta sig upp i en bil utan så mycket som en kaffetår i magen. Den där karlen höll rent på att skrämma livet ur mig, då han sa att någonting sorgligt hänt min fröken. Var är hon?»

Sanderson och Carring hade under denna harang kommit ut i köket.

»Hon är död», svarade kommissarien rakt på sak, »mördad».

Jag hade aldrig träffat Charlotta förr. Och det gladde mig i detta ögonblick. Hennes irrande, förskrämda blick gick från den ena till den andra av oss, som om hon sökte något föremål, värdigt att mottaga uttrycken av hennes stora sorg och förtvivlan. Men vi voro alla lika främmande för henne, och hon måste nöja sig med en mera obestämd veklagan, som så småningom övergick till de blodtörstigaste önskningar om tortyr och död åt mördaren.

Kommissarien avbröt henne med en försäkran att mördaren inte skulle undgå sitt straff. Polisen behövde

emellertid all hjälp den kunde få för att få tag i brottslingen, och Charlotta kunde säkert ge många värdefulla upplysningar, om hon ville.

I medvetandet om vilken viktig person hon i en hast blivit, pöste gumman.

»Beror det bara på *mig»,* sade hon, »så skall den uslingen inte gå fri länge!»

»Vilka människor ha under sista tiden besökt er matmor? Grannarna ha talat om en finne, som heter Runestam?»

»Herr Runestam, ja», sade Charlotta, som genast sken upp. »Det är en riktigt rar herre, ska jag säga. Han är – mycket förtjust i fröken. Han kommer att ta det här förskräckligt hårt, stackars gosse. Jag är säker på att han tänkte gifta sig med henne.»

»Vet ni var han bor?»

»Ja då. Jag har många gånger varit med bud till honom. Han har en liten trevlig dubblett på Riddaregatan – jag vill minnas nr 27.»

»Hörde man på hans tal, att han var finne?»

»Nog talade han litet konstigt. Jag har aldrig hört någon tala så.»

»Vet ni om han saknade ett finger på ena handen?»

»Ja, då. Han har en gång för många år sedan huggit av sig vänstra långfingret. Det hörde jag honom själv säga åt fröken. Så här mycket är borta.» Och Charlotta antydde att fingret var avhugget mitt emellan första och andra leden.

»Voro er matmor och herr Runestam alltid riktigt goda vänner?»

»Hm», sade Charlotta och såg litet generad ut. »Jag vet inte vad jag skall säga. Ibland grälade de nog litet grand, men vilka göra inte det? Till och med salig Jonas och jag kunde ibland komma ihop oss, ska jag säga. Jonas var min fästman, innan han dog», tillade hon förklarande.

»Lade ni märke till om det var något särskilt de grälade om? Pengar till exempel?»

»Ja, ibland. Och så var det några papper de bråkade om, papper som hade konstiga namn.»

»Reverser?» föreslog kommissarien.

»Nej.»

»Accepter, då.»

»Ja visst, det var det. Fröken hade visst fått låna en så’n där accept av herr Runestam, och den ville han ha igen. Men det fick han inte. Jag tyckte att fröken gjorde orätt mot honom.»

»Var hade fröken den där accepten förvarad?»

»I sitt lilla kassaskåp i sängkammaren.»

»Och nyckeln till kassaskåpet?»

»I ett nyckelskåp på väggen där inne. Men det brukar alltid vara låst och den lilla nyckeln släppte fröken

aldrig ifrån sig.»

»Är det den här?» Sanderson visade fram en liten nyckel.

»Jaha, det är det.»

På kommissariens anmodan gingo vi nu – med undantag av ingenjör Bolls, som fick tillsägelse att stanna kvar – in i sängkammaren. Nyckelskåpet var ett litet smitt stålskåp, fastskruvat vid väggen invid sängen. Kommissarien öppnade det, och Charlotta visade genast på kassaskåpsnyckeln, som mycket riktigt hängde där.

Man öppnade nu kassaskåpet, ett litet gammalmodigt skåp med ett enkelt lås. Dess inre företedde en fruktansvärd oordning. Konvolut voro uppslitna och papper utströdda över allt.

»Min Gud!» utbrast Charlotta. »Vem har huserat här? Fröken, som hade en sådan ordning på sina kuvert. Och *skrinet* – hennes silverskrin är ju borta!»

»Vad hade hon i det?»

»Jag vet inte. Men någonting mycket dyrbart måste det ha varit, för hon sa en gång att där fanns en liten förmögenhet.»

»Det anade jag», mumlade Leo Carring.

Kommissarien hade emellertid börjat leta igenom kassaskåpets innehåll, som var ganska brokigt. Brev, räkningar, gamla variétékontrakt, en mängd porträtt av olika herrar, några askar och etuier med smycken och ringar, de flesta billiga efterapningar och slutligen några anteckningsböcker, det var allt.

»Söker ni efter den Runestamska växeln?» frågade Leo Carring.

»Ja visst.»

»Det är onödigt besvär. Växeln låg säkert i det stulna skrinet. Tjuven visste nog vad han tog.»

»Här har jag något annat, som kanske kan bli en ledtråd», sade kommissarien och höll upp en bok med röda saffianspärmar. »Det tycks vara en dagbok, och skriven ända tills i går.»

Han bläddrade i boken, och Leo Carring, som i en hast blivit mycket intresserad, läste över hans axel.

»Se här vad hon skrev för fjorton dagar sedan», sade kommissarien. »Det tycks handla om en man, som hon inte namnger:

»Han» börjar verkligen bli besvärlig. Nu har jag varit tvungen att ta emot honom i djupaste hemlighet både i onsdags och i går. Han anstränger sig att övertala mig. Och han kommer verkligen med frestande anbud. Men jag här svurit –»

»Hm», sade privatdetektiven eftertänksamt. »Det där låter mystiskt.»

»Och här en vecka senare:

Nu har »han» hotat mig. Men jag tror inte han menar allvar. Han vill nog bara skrämma mig. Jag har trumfen på hand. Och det är långt mellan ord och handling. Men jag skall vara på min vakt. I natt kommer han hit igen, och jag tror att han skall gå in på mina villkor.»

»Fan anamma!» svor kommissarien. »Jag tror ni börjar få rätt beträffande Runestam, herr advokat. Det här kan inte gärna gälla någon annan än honom.»

»Det har jag mina tvivel om», mumlade Carring. »Men vi få väl se.»

»Och här», fortsatte kommissarien. »Här ha vi hennes sista anteckning. Den är skriven i går:

I natt kommer »han» igen. Men det är sista gången. Går han inte in på mina villkor nu, äro alla försök lönlösa.»

»Hon hade rättare än hon själv visste», sade privatdetektiven. »Det blev sista gången i natt.»

»Och den hon frivilligt tagit emot i natt är just ingenjör Bolls», sade kommissarien. »Bed honom komma in.»

Charlotta gick efter Fabian, och kommissarien läste upp de sista raderna i dagboken.

»Inte annat än jag kan förstå, syftar det här på er», sade han. »Det bidrar just inte till att minska mina misstankar.»

Blek av förskräckelse försökte Bolls protestera, men avbröts av ett ursinnigt utbrott av Charlotta.

»Är det *ni,* som har gjort det?» skrek hon med gnistrande ögon. »Jag kan just se det på ert ansikte. En så'n bovfysionomi! Ett så'nt odjur! Hugg honom genast, den uslingen!»

»Tyst, tyst, min goda kvinna», sade kommissarien lugnande.

»Jag är inte er 'goda kvinna', så mycket ni vet det!» försäkrade Charlotta med indignation. Därpå vände hon sig åter mot ingenjör Bolls och skulle säkert ha fortsatt med sina utgjutelser, om inte Carring trätt emellan.

»Brukade er matmor bära många smycken?» frågade han.

»Nej», sade hon. »Fröken brydde sig inte mycket om så'na där grannlåter. Hon tyckte bättre om pengar, ska jag säga. Det enda hon brukade bära var en diamantring, som hon fått av herr Runestam. Hon påstod att den kostat tusen kronor.»

»Hon bar den på vänstra handens lillfinger, eller hur?»

»Ja, det gjorde hon.»

»Givaren har efter döden tagit igen sin gåva», sade Carring.

»Eller också någon annan», inflikade kommissarien, varpå han vände sig till Charlotta. »Tror ni att herr Runestam skulle kunna göra er matmor något ont?» frågade han.

»Nej då. Han var from och snäll som ett barn, när han var nykter, förstås. Men det hände ibland, att han tog sig ett glas för mycket till bästa, och då kunde han bli bråkig och vild. Han var för resten sjuklig på något sätt, hade visst ett svårt hjärtfel.»

»Ni sade ju att fröken och han grälade ibland.»

»Det var bara om den där accepten. Och det tror jag var frökens fel och inte herr Runestams.»

»Är ni säker på att er fröken inte tog emot någon annan än herr Runestam. I sin dagbok talar hon ju om nattliga besök, kanske det för resten var små supéer som i natt. Men det måste ha varit någon annan herre.»

»Ja, visst», sade Charlotta och spände åter sina stickande ögon i Fabian Bolls. »Det var naturligtvis den där karln, om det är han som superat här i natt. För fröken sa i går att han skulle komma i natt också.»

»Varför var hon så hemlighetsfull med de där besöken?»

»Det vet jag inte. Han ville inte visa sig förstås. Roligt att jag nu får se hans ansikte i alla fall. Det gick inte att gömma sig i längden.»

»Tala om vad ni vet om de där besöken.»

»Ja, det var verkligen märkvärdiga supéer. Alltid kall mat. Och då det var framdukat och klart körde fröken mig att gå och lägga mig.»

»Försökte ni aldrig se efter vad det var för gäst hon hade?»

»Nej, hur skulle jag kunnat det? Hon låste ju igen om mig.»

»Kan det ha varit herr Runestam?»

»Nej, håll i mig!» sade Charlotta skrattande.

»Herr Runestam var väl fröken aldrig generad för att visa. Nej, det var naturligtvis någon gift karl, som var rädd för skandalen. Ni är väl gift ni, kan jag tro?»

De sista orden riktades mot Bolls, som verkligen skiftade färg och såg mycket generad ut. Han gjorde onekligen en ömklig figur inför Charlotta.

»Kan ni säga mig vilka kvällar de där supéerna avåtos?» frågade kommissarien.

»Ja, för all del. Jag har skrivit upp när jag köpte godsakerna.»

Vid jämförelse mellan Charlottas hushållsräkenskaper och fröken Durs dagbok visade det sig, att den mystiske nattlige besökaren varje gång blivit bjuden på supé.

»Ja», sade kommissarien och såg forskande på Bolls. »Det här ser inte så lovande ut för er. Av fröken Durs dagbok såväl som av hennes yttrande till jungfrun framgår det tydligt, att det är samme man, som varit hennes nattliga gäst varje gång.

Vid den sista av dessa supéer, den enda vi hittills känna litet närmare till, var gästen – ni, herr ingenjör. Sedan är det inte svårt att dra slutsatser, eller hur?»

»Jag har inte på flera år varit med min fot inom dessa dörrar», bedyrade Fabian Bolls. »Det var vid Gud första gången i natt! Och jag blev ju inviterad på maskeraden helt à propos.»

»Då jag först tog er i förhör försäkrade ni med samma min av tillförlitlighet som nu, att ni inte alls varit här i natt», sade kommissarien strängt. »Då serverade ni mig en medveten lögn. Hur kan jag veta att ni inte gör det också nu?»

»Det gör han», utbrast den oförbätterliga Charlotta. »Se bara på hans ansikte! Det syns väl att karlen ljuger!»

Kommissarien kände sig tydligen litet besvärad av det entusiastiska medhåll han fick från den goda Charlottas sida.

»Inte så häftigt», sade han. »Lugna er litet. Är det något mera ni har att upplysa oss om?»

»Det beror på vad ni vill veta», sade Charlotta, som såg stött ut.

»Bara ett par småsaker», inföll nu Leo Carring. »Skulle ni vilja gå med mig ut i köket ett tag?»

Dit utkommen pekade privatdetektiven på hyllan, där klockan stått.

»Här stod en klocka», sade han. »Gick den rätt?»

»Ja, på minuten. Jag ställde den efter kyrkklockan i går morse.»

»Gott. Det trodde jag också. Nå, säg mig då, vad det var som stod på hyllan bredvid klockan.»

Charlotta såg häpen ut.

»Det var ju stenmorteln, vet jag. Vart kan den ha tagit vägen?»

»Jaså, en stenmortel. Och den var väl inte så hög som klockan, kan jag tro?»

»Nej då. Den räckte inte upp till klockans mitt en gång. Det var en ganska liten mortel. Jag undrar vem som kan ha tagit den.»

»Det undrar jag också», sade Leo Carring. »Ingenjör Bolls kan väl inte ge någon upplysning?»

»Jag?» utbrast Fabian förskräckt. »Jag har ju sagt att jag inte var med min fot ute i köket i natt.»

»Hur kunde ni veta att det stått något bredvid klockan?» frågade jag överraskad. »Det var väl ändå en gissning?»

»Nej, min bäste doktor, det var en logisk slutledning. Charlotta har kanske slarvat litet med damningen i går. Titta på hyllan, får ni se. Den som tog bort morteln har gjort en blunder. Han har nämligen förbisett att det fanns spår i dammet efter den. En liten tämligen dammfri cirkelyta säger ju direkt att något blivit borttaget, eller hur?

Och invid denna runda fläck synes spår i dammet, som om en kråka hoppat omkring. Detta bevisar att morteln slagits sönder och att bitarna plockats upp.»

Jag tittade på spåren i hyllans damm. Han hade otvivelaktigt rätt.

»Och morteln stod på sin plats, då ni lämnade våningen i går?» frågade kommissarien.

»Ja då. Den stod bredvid klockan, som den alltid brukar. Jag kan inte begripa var den tagit vägen.»

»Det finns en person, som skulle kunna upplysa oss om den saken», sade Leo Carring lugnt. »Och det är mördaren.»

»Jaså», sade Sanderson och sökte i sin ficka. »Ni säger att den, som kan upplysa er var morteln finnes, är identisk med mördaren. Ledsamt nog kan jag inte helt och hållet göra mig förtjänt av titeln mördare. Men en del av morteln har ni här.»

Och till vår överraskning tog han fram ur fickan ett par grågröna stenflisor, som han räckte Leo Carring.

»Herr kommissarie», sade denne. »Ni slår mig med häpnad. Var har ni fått tag i de här?»

»Nere i denna portgång vid mitt första besök i natt.»

Leo Carring visade stenflisorna för Charlotta, som under de livligaste åtbörder förklarade, att de just voro

delar av den försvunna morteln.

»Ni missförstod mig emellertid nyss, herr kommissarie», sade privatdetektiven. »Jag påstod att den är mördaren, som kan upplysa oss om vem som tagit bort morteln ur detta kök. Eller ännu närmare preciserat: det är mördaren själv, som gjort det.»

»Och nu skola vi få veta mördarens namn, eller hur?» sade kommissarien. »Ni har väl ingenting mer att fråga jungfrun om?»

»Nej», sade Leo Carring. »Men jag kom att tänka på en sak. Vänta ett ögonblick. Jag är strax tillbaka.»

Han gick hastigt ut genom serveringsrummet, och vi hörde honom syssla med något ute i tamburen. Efter en liten stund kom han in igen.

»Nå», sade kommissarien. »Jag väntar med iver att få höra en lösning av gåtan. Vem är mördaren?»

»Ni har än en gång missförstått mig», sade Leo Carring. »Jag har sagt att gåtan skulle vara löst, då jag undersökt klockan och fått tala med den mördades jungfru. Detta har jag nu gjort. Och –»

»Och alltså löst gåtan?» inföll Sanderson.

»Ja. Om ni vill kalla det så. Jag har löst gåtan.»

»Ni vet namnet på mördaren?»

»Ja, jag vet det.»

»Nå, så säg det då?» utbrast kommissarien ivrigt.

»Nej», sade Carring, »*det* har jag aldrig lovat. Däri ligger ert misstag. Det är litet för tidigt att säga namnet nu.»

Vi sågo på varandra, och i kommissariens blick kunde jag än en gång läsa ordet *bluff!* Sanderson skrattade högt.

»På det sättet är det ingen konst att uppträda som trollkarl», sade han med bitande hån. »Ni *tror* er veta vem mördaren är, men ni vill inte riskera att ta miste. Därför tiger ni. Det kan vem som helst göra.»

»Jag tror ingenting», svarade Carring. »Jag *vet*. Men jag har mina skäl att inte nu säga er namnet. För att övertyga er skall jag emellertid gå en medelväg.»

Han tog fram ett visitkort.

»På detta kort skall jag skriva mördarens namn», fortsatte han. »Jag lägger kortet i ett kuvert, som jag förseglar med ett sigill av min ring. Detta kuvert lämnar jag i ert förvar, herr kommissarie, om ni förbinder er att inte öppna det förr än i min närvaro, och sedan jag sagt att tidpunkten är inne. Går ni in på det?»

»Ett originellt förslag», sade Sanderson. »Men, låt gå. Ni är ju en gång för alla en originell man. Jag går in på ert förslag.»

Sedan kommissarien fått kuvertet skiljdes vi åt. Ingenjör Bolls och Sanderson gjorde sällskap, och Leo Carring tog en bil.

Jag vandrade till fots.

KAP. XIII.

En oväntad vändning.

När jag kom ut och kände den kyliga morgonvinden svepa omkring mig, försvann all min trötthet. Jag måste ha luft och jag måste framför allt försöka få litet lugn och ordning i mina irrande och upphetsade tankar. På måfå strövade jag framåt, gata upp och ned, genom staden mellan broarna och långt ut på söder.

Och ju längre jag gick, dess mera dyster och tungsint kände jag mig. Det var en förunderlig tungsinthet, en oro, som växte och växte. En obestämd förnimmelse av att vara förföljd kom mig att gång på gång vända mig om. Det var som om någon andades bakom mig, någon vars steg jag inte kunde höra.

Inbillning. Foster av min uppjagade fantasi. Bakom mig fanns inte en människa.

Nej, icke här, icke på gatan fanns han, denne osynlige fiende jag hade att kämpa emot. Han behövde inte följa mina steg, jag var ändå i hans våld. Han kunde slå till när han ville.

Och mina famlande tankar kommo åter till samma sak, omformade sig till samma hotfulla ord, som jag sakta mumlade om och om igen: *»Brevet!»*

Detta fördömda brev *måste* jag ha, var det nu än kunde finnas. Jag måste söka, forska, leta igenom varje vrå, där någon kunde ha gömt det. Och denne någon var antingen Bolls eller Runestam, *om* brevet inte låg kvar någonstans i Astas rum.

Ingenting skulle hindra mig. Brevet var ju *mitt*. Jag hade ärligen köpt det av henne, det skulle ha följt med min övriga korrespondens. Att Asta Dur behållit detta brev, säkert det mest komprometterande av alla, var ett svek, en stöld.

Hade Fabian Bolls, trots sina försäkringar, ändå tagit det, så måste det finnas i hans hem. Där borde jag också söka, passa på ett lämpligt tillfälle.

Varför inte nu? Sannolikt skulle det dröja länge innan Bolls kom hem. Ingen annan än Nina skulle jag träffa, om jag genast gick dit. Jag beslöt alltså att utan en minuts dröjsmål göra henne ett besök och samtidigt – varför inte med hennes hjälp? – söka efter det ödesdigra brevet.

Klockan var elva när jag kom till det eleganta hus vid Strandvägen, där Bolls bodde. Jungfrun svarade först att frun var dålig och inte kunde ta emot, men sedan jag skrivit några rader på ett visitkort, blev jag insläppt.

Nina Bolls var blek och såg förstörd ut, men föreföll märkvärdigt lugn.

»Hur är det ställt för Fabian nu?» frågade hon. »Är han verkligen misstänkt?»

»Några indicier tala visserligen emot honom», sade jag, »men någon fara är det inte.» Därpå tillade jag mera för att säga något och vinna tid: »Det som säkrast skulle frita honom från alla misstankar vore, att vi kunde påvisa, att varken hans revolver eller browning varit använda i natt.»

I samma ögonblick dessa ord voro sagda slog det mig, hur betydelselösa de egentligen voro. Mordvapnet var ju med all sannolikhet den browning Asta Dur gömt undan för Runestam. Även om Fabians skjutvapen voro obegagnade, var det ju inget bevis på att icke han kunde vara mördaren.

Men jag måste som sagt vinna tid för att se mig omkring här inne. Hitta på något skäl för att göra en

ordentlig husvisitation. Brevet *måste* vara i min hand, när jag gick härifrån.

»Revolvern ha vi här», sade fru Bolls och tog ned den från väggen. »Den är inte dammad på en tid, ser jag, så den kan då inte ha använts.»

Jag nickade bekräftande.

»Och browningen är inlåst i någon av skrivbordslådorna», fortfor hon. »Jag vet verkligen inte vilken. Men vi kunna kanske se efter. Jag tyckte jag såg Fabians nyckelknippa där inne. Han har väl i hastigheten glömt den.»

Hon skyndade ut för att hämta nycklarna, och jag såg mig omkring i det stora rummet. Var kunde han ha gömt brevet? Eller var det kanske hela portföljen han tagit?

De långa raderna av böcker runt väggarna skulle vara ypperliga gömställen. Och dem skulle jag inte hinna leta igenom på en hel dag. Men Fabian hade nog inte gömt det med tanke på att någon skulle söka efter det. I en skrivbordslåda kanske, eller ock låg det kvar i någon ficka.

På skrivbordet fanns det icke. Det hann jag förvissa mig om, innan fru Bolls kom tillbaka. Utan minsta tvekan började jag nu leta igenom lådorna. I de två första fanns inte ett spår vare sig av pistolen eller brevet. I den tredje lådan vi öppnade låg verkligen en browning, men något brev fanns där icke.

Jag tog pistolen och gick bort till fönstret för att få bättre ljus. Magasinet visade sig innehålla *fyra* patroner. Den femte satt i pipan och kastades ut, när jag öppnade mekanismen.

»Brukar Fabian ha hela magasinet fyllt?» frågade jag.

»Ja, det är alltid fyllt. Han brukar säga att fördelen med en browning är, att man alltid har sju skott till hands.

»Här finns bara *fem»,* sade jag så lugnt jag förmådde.

»Min Gud!» utbrast hon. »Skulle det ändå vara möjligt?» Och strax därpå tillade hon:» Fem, säger ni? Men då skulle det ju fattas *två patroner,* eller hur?»

»Det ser så ut», sade jag och räknade för säkerhets skull igenom dem en gång till. »Ja det fattas två. Det är alldeles säkert. Skulle han således ha rätt?»

»Vem? Vad menar ni?»

»Den där privatdetektiven, som ni engagerat», sade jag försiktigt, »har visst gjort upp några teorier om två skott.»

Fru Bolls brast åter ut i tårar.

»Låt oss försöka att ta saken lugnt», sade jag. »Det är inte ännu bevisat att det har skjutits med den här pistolen i natt. Vi skola se efter.»

Därpå tog jag sönder pistolen och höll upp pipan mot dagsljuset. En enda blick var nog för att konstatera, *att det nyligen skjutits med vapnet, och att loppet sedan icke blivit rengjort.*

»Hur – hur är det?» frågade hon ängsligt.

»Det ser litet egendomligt ut», sade jag tvekande. »Vet ni, fru Bolls, när Fabian sist gjorde ren den?»

»För fjorton dagar sedan gjorde han ren alla sina skjutvapen. Jag minns särskilt att browningen var med.»

»Och sedan har han inte skjutit med den?»

»Nej då. Jag tror det är mer än ett år sedan han sköt något med den.»

»Det har skjutits ett skott med den här pistolen *sedan* den blivit rengjord,» sade jag. Därom finns intet tvivel. Se själv, hur nedsmutsad pipan är invändigt.»

Hon sjönk ned på en stol och brast ånyo ut i en konvulsivisk gråt.

»Se så», sade jag lugnande. »Inte klara vi upp det här genom att hänge oss åt förtvivlan. Ännu är det ju bara vi två, som veta av det, ni och jag. På mig kan ni lita. *Jag* skall inte förråda något.»

Med en ansträngning reste hon sig upp, gick fram till fönstret och höll upp den lilla pipan mot dagern.

»Ja», sade hon med en tröstlös suck. »Jag förstår mig också litet på skjutvapen – min far var ivrig jägare, som ni vet – och jag ser att ni har rätt. Det är ju förfärligt!»

»Ingen kommer att få veta det», sade jag som just då fått idén till ett fortsatt letande efter mitt brev.

»Men pistolen!» utbrast hon. »Den förråder ju alltsammans.»

»Ba! Den kan jag göra ren genast. Var har han grejorna?»

»Det – vet jag inte. Vi skola se efter.»

Darrande av ångest hjälpte hon mig att söka igenom alla andra lådor både i skrivbordet och i den stora chiffoniern. Hon skulle ha vetat att jag härunder inte hade en tanke för något annat än att finna det fördömda brevet.

Vad angick det mig om Fabian blev fast för mordet? Han skulle då bara få sitt välförtjänta straff och samhället en skurk mindre.

Jag skulle sannerligen inte ha rört ett finger för att utplåna beviset för hans brottslighet, om jag inte varit tvungen att ha det som förevändning för att söka efter mitt brev.

Sedan vi sökt igenom de rum, som hörde till Fabians avdelning – utan att finna ett spår av något brev – erinrade sig fru Bolls, att han hade patroner i en garderob. Detta gav mig tillfälle att i smyg undersöka hans kläder, dock med samma negativa resultat.

Expeditionen hit var alltså misslyckad. Ingenting hade jag funnit. Och hade Fabian verkligen lagt sig till med brevet, så var han fortfarande i ostörd besittning av det.

Jag darrade av förbittring, då jag bland patronaskar och annat bråte till slut fann en flaska »Ballistol», en läskstång och andra rengöringsverktyg. Jag måste ju spela min roll till slut och rädda denna usling. Mitt löfte till hans hustru kunde jag inte bryta.

»Situationen är räddad», sade jag med tillgjord glättighet. »Ingen kommer att märka något. Och jag skall dessutom stoppa in ett par nya patroner så att magasinet blir fullt.»

Nina Bolls ryste.

»Jag vet inte hur jag skall kunna tacka er, doktor Smirno», sade hon. »Det är dock ohyggligt att tänka sig att

Fabian är en mördare.»

»Tyst! Tyst!» sade jag. »Ingen skall ana det. Och på mig kan ni lita.»

»Men ni och Fabian äro ju inte – vänner?» sade hon stammande.

»Nej, det är sant. Jag gör det heller inte för hans skull, *utan för er»,* sade jag. »En kvinna som ni får inte schavottera som en mördares hustru.»

Hon började åter snyfta.

»Ni måste hålla modet uppe», sade jag tröstande. »Lås nu in pistolen igen och låtsas om ingenting.»

Jag lade tillbaka vapnet i lådan, som fru Bolls låste. Det vi tagit ur garderoben ställdes åter på sin plats, och ingen människa kunde se att ett indicium på en mördare här blivit utplånat.

»Och nu», sade fru Bolls, då jag var i begrepp att gå. »Vad skall nu ske? Hur skall det bli för oss sedan?»

»Får jag säga er en sak rent ut,» sade jag allvarligt, »så är det att Fabian icke är er värdig. Och detta även om han inte hade mordet på sitt samvete. Hans nattliga besök hos en varietédam och den skandal han därigenom åstadkommit anser jag vara tillräckligt skäl för er att vända honom ryggen. Med en mördare kan ni för övrigt icke leva tillsammans, eller hur? Ni har ju edra föräldrar i livet?»

»Ja», sade hon sakta under det strida tårar runno ned för hennes kinder. »Ni har rätt, doktor. Allt annat skulle jag kunna förlåta, men ett mord –.» Hon ryste. »Jag tar barnet med mig och lämnar detta hus. Fabian vill jag aldrig mera se!»

Hennes sista ord till mig, då jag gick voro: »Jag litar på er, doktor Smirno. Ni är ändå en verklig vän.»

»Ja, till er», svarade jag och tryckte mina läppar mot hennes hand. »Men *icke* till Fabian.»

Under hela tiden jag inför fru Bolls ögon letade igenom Fabians gömmor, hade jag varit i en stark spänning. Hoppet att finna det fördömda brevet höll mig uppe och gjorde, att jag inte kände ett ögonblicks trötthet.

Men när jag helt automatiskt vandrade hem, kände jag hur nervös och uppriven jag var. Mina ostyriga tankar gjorde de mest fantastiska utsvävningar, och i min uttröttade hjärna fick ett tag den inbillningen plats, att allt vad jag upplevat denna natt bara var en ohygglig dröm. Det hela, mordet och alltsammans föreföll som något overkligt, som produkter av en febersjuk hjärna.

Men strax därpå stod åter den nakna sanningen klar för mig.

Min första instinktiva misstanke mot Fabian Bolls hade alltså blivit visshet. Han och ingen annan var Asta Durs mördare. Hans cigarrettetui hade således inte blivit placerat på köksgolvet av någon annan. Han hade själv tappat det och i sin upphetsning icke märkt förlusten.

Jag grubblade icke på vilket motiv Fabian kunde ha haft att döda Asta Dur. Mordet måste ha varit överlagt. Han hade ju gått beväpnad dit, och han hade använt sin egen pistol och icke Runestams. Den låg naturligtvis ännu kvar på sitt gömställe.

Och när man funnit den pistolen oanvänd, kanske till och med oladdad, då skulle spaningarna efter mördaren ta en annan riktning. Man måste finna det verkliga mordvapnet och man skulle söka även hos Bolls. Men förgäves, tack vare *mig*.

Och i samma stund, som jag räddar honom, kanske han störtar mig genom att skicka det fördömda brevet till

Helena!

När jag kom hem måste jag först lugna min hushållerska med en antaglig förklaring över min bortovaro hela natten. Därpå ringde jag upp en kollega och bad honom sköta min praktik några dagar. Ett anslag om detta satte jag på min dörr.

Sedan jag ätit litet – aptiten var inte stor – beslöt jag att sova några timmar. Men fastän jag var utvakad och dödstrött ville inte sömnen komma. Mina nerver hade nog varit utsatta för alltför stark påfrestning. Tankarna fortsatte sin hetsande kretsgång, kring det som hänt under den gångna natten. Min fantasi hjälpte till –

Jag kunde inte längre ligga stilla. Jag måste upp igen. Något att sysselsätta mina tankar med måste jag ha, något som kunde binda och lugna dem.

En ordentlig dos bromnatrium, ett glas konjak. Det gjorde gott. – Men vad sedan?

Då kom jag att tänka på denna gamla dagbok, som jag inte skrivit i på så länge. Den kom fram. Och nästan utan att tänka på vad jag gjorde började jag skriva om det som hänt mig denna händelserika natt och morgon.

Med feberaktig iver har jag nu skrivit sida efter sida. Timme efter timme har gått utan att jag märkt det. Det har varit som om jag haft en vän att anförtro mig åt. Allt det egendomliga jag av en slump fått uppleva, hur jag mot min vilja blivit intrasslad i denna härva, mina missöden och förhoppningar har jag nedskrivit här.

Ingen mer än jag kommer ju att läsa detta.

Först nu känner jag hur tröttheten och sömnlusten smyger sig över mig. Jag måste lägga mig och försöka sova – – –

KAP. XIV.

Min nattliga expedition.

Måndag morgon.

Åter en händelserik natt.

När jag vid tretiden på morgonen kom hem efter en ganska äventyrlig upptäcktsfärd, fann jag vid mitt skrivbord ingen mer och ingen mindre än *Leo Carring*. Utan krus hade han gjort sig hemmastadd under min bortovaro. Helt ogenerat satt han där nu, blossande på en av mina bästa cigarrer, och framför honom låg – *denna dagbok,* som han ivrigt studerade.

Men jag skall inte gå händelserna i förväg. Först vill jag skriva ned vad jag upplevde innan jag kom hem.

Vid midnattstid vaknade jag, badande i svett. Jag hade haft en ohygglig dröm. Asta Dur, ännu blödande ur skottsåret i bröstet och med det gulvita ansiktet förvridet av ett hemskt grin, hade plötsligt kommit in i rummet, där jag satt tillsammans med min fästmö. Helena blev dödligt förskräckt, och jag förmådde inte lugna henne.

Asta hade i handen mitt fördömda brev, som hon hämndgirigt skakade framför ögonen på oss. »Släpp honom!» befallde hon Helena. »Valter är min. Du har ingen rättighet till honom!» Och därpå började hon

med sin skrockande, hesa röst läsa upp brevet.

Allt efter som Asta läste, flyttade sig Helena längre och längre ifrån mig. Och då läsningen var slut, tyckte jag att min fästmö försvunnit. På stolen där hon suttit låg bara hennes förlovningsring kvar.

När Asta Dur blivit ensam med mig sträckte hon hotfullt sin hand mot mig. Det var ett benrangels köttlösa, kloliknande hand, som närmade sig min strupe. En ohygglig fasa grep mig. Jag ville fly, men kunde inte röra mig ur fläcken. I detsamma skeletthanden grep mig om strupen, vaknade jag och rusade upp.

Jag frös så att jag hackade tänderna. Länge satt drömmen i mig som en mara. Jag kände de kalla fingerkotorna kring min hals, och en centnertyngd klämde ihop mitt bröst.

Så småningom lugnade jag mig emellertid, och min viljestyrka och energi återvände. Jag beslöt att just i natt göra ett sista försök att komma över det ödesdigra brevet, som nu till och med spökade i mina drömmar. Det måste bli ett slut på det här. En liten titt i Asta Durs tomma våning skulle jag utan dröjsmål göra. Charlotta hade säkert redan flyttat därifrån, så att ingen skulle störa mig.

Bland gamla nycklar – jag har en ganska rikhaltig samling sådana – letade jag fram dem jag förr använde vid mina besök hos Asta. Det var port- och dörrnyckel.

Just som jag skulle smyga mig ut på tå för att inte väcka min gamla hushållerska, kom hon in.

»Det har kommit ett telegram medan doktorn sov», sade hon. »Men jag hade inte hjärta att väcka doktorn.»

Jag slet upp telegrammet. Det var från Helena. »Kommer morgon bittida», stod det. »Möt mig vid stationen.»

Se så där ja. Skulle nu också Helena komma mitt i den här vevan! Det var just trevligt. Men hindra det kunde jag ju inte –

»Det är bra», sade jag mekaniskt och stoppade telegrammet i fickan. »Gå och lägg sig nu, Johanna.»

»Skall doktorn ut i natt också?» frågade gumman. Det låg förebråelse i hennes röst, och det plågade mig.

»Ett sjukbud», sade jag kort. »Jag är snart tillbaka.»

Skakande på huvudet lämnade hon mig. Och jag gav mig ut på min upptäcktsfärd.

När jag kom i närheten av huset, som var mitt mål, märkte jag till min överraskning att det lyste från Asta Durs våning. För att möjligen få klarhet i vem som kunde hålla till däruppe mitt i natten, ställde jag mig i porten mitt emot och spanade ivrigt upp mot fönstren.

Ljusskenet, som syntes, var fladdrande och osäkert och rörde sig långsamt från rum till rum. Det flyttade sig från salen till salongen och därifrån till sängkammaren. Några rörliga skuggor skymtade också förbi och avtecknade sig svagt och suddigt mot de ljusa rullgardinerna.

Då ljuset kommit till sängkammaren, såg jag helt plötsligt något, som kom mig att studsa. Drömde jag eller var det verklighet? För ett ögonblick syntes den skarpa och tydliga skuggan av en kvinlig profil. Och denna profil var förbluffande lik – *min fästmös!* Samma stora karaktäristiska hatt som hon hade, då vi sist träffades, samma böjning på nacken, som var henne så egen, och Helenas näsa och mun upp i dagen.

Silhuettbilden syntes, som sagt, bara ett ögonblick, varpå det blev fullkomligt mörkt där uppe.

Helena i Stockholm! Och här i en mördad demimondedams våning! Det var ju otänkbart. För övrigt hade

jag ju hennes telegram i min ficka. Först i morgon skulle hon komma.

Nej, Helena kunde det inte vara. En förvillande likhet var enda förklaringen. Jag var nog fortfarande litet nervös, och min inbillning spelade mig säkert ett spratt.

Innan jag hann samla mina virriga tankar syntes ett hastigt övergående och mycket skarpt ljussken i sängkammarfönstret. Det var precis som om man tagit en blixtfotografi. Och åter såg jag samma kvinnliga skugga ännu skarpare avteckna sig mot gardinen. Därpå blev det åter mörkt.

Det *var* Helena, därom fanns intet tvivel. Var enda detalj av profilen var hennes. En silhuettklippare hade inte kunnat göra det mera likt.

I denna fråga måste jag ha visshet. Om jag utan vidare skulle gå dit upp? Mitt inträngande skulle jag ju alltid kunna motivera med att jag var amatördetektiv och Leo Carrings medhjälpare. Och dessutom kunde ju de, som nu huserade där uppe – vilka de än voro – när som helst finna just det jag kommit hit för att söka, nämligen brevet.

I detsamma jag fattat beslutet att utan vidare gå dit upp, öppnades porten. En kvinna kom ut och vek hastigt om hörnet till Lästmakaregatan. Ett ögonblick såg jag skymten av hennes ansikte. *Det var verkligen Helena!*

För ett ögonblick kände jag mig som förlamad. Jag kunde inte tänka en redig tanke.

Så återkom jag med ens till besinning.

»Helena!» ropade jag. »Helena!»

Hon hade hunnit en bra bit uppåt gatan. Då hon hörde mina rop vände hon på huvudet. Men i stället för att skynda emot mig började hon av alla krafter springa gatan fram mot Oxtorget.

Jag var inte sen att följa efter. Men hon hade för stort försprång. Just som jag vek om hörnet till Oxtorget, såg jag henne hoppa in i en bil, som genast med rasande fart satte i gång nedåt Oxtorgsgatan.

Det hade varit lönlöst att söka springa efter den. Och ingen annan bil fanns i närheten.

Våldsamt upprörd och fåfängt grubblande på min fästmös oförklarliga härvaro och ännu oförklarligare beteende gick jag tillbaka ned till Regeringsgatan. Nu lyste det återigen där uppe i våningen, fastän helt svagt. Det var i salongen.

Utan ett ögonblicks tvekan gick jag fram till porten. Jag skulle åtminstone ta reda på vilka de kvarvarande nattliga besökarna voro.

Porten var olåst. Utan att tända nattbelysningen smög jag mig upp för trapporna. Så tyst jag kunde öppnade jag tamburdörren och steg försiktigt in. En svag lukt av cigarrök slog emot mig.

Genom den stängda salsdörren hörde jag röster. Man resonerade ivrigt. Jag kunde urskilja två mansröster och en kvinnas. Vad de sade hörde jag icke, men jag tyckte mig känna igen kommissarien Sanderssons röst. Och så en annan – kvinnans. Visst var det Nina Bolls, som talade.

Då förstod jag sammanhanget med Helenas härvaro. Hon hade väl på något sätt fått reda på den här tragedien, kanske av tidningarna, och rest hit med ett tidigare tåg för att träffa och trösta sin väninna, Nina. Och så hade hon följt med, då detektiverna än en gång ville på mordplatsen förhöra fru Bolls.

Jag hörde, där jag nu stod i tamburen, hur de talande närmade sig. De kommo ut i matsalen.

»Jag säger er», sade fru Bolls, »att så länge man inte funnit Runestams pistol, och det kan bevisas att den *icke* använts i natt, är det heller icke bevisat att Fabian skjutit det dödande skottet. Han nekar ju med hela sin energi. Och jag, jag tror honom, trots allt.»

Jag hörde inte mer. Här gällde det att inte låta ertappa sig. Det kunde bli nya komplikationer med alldeles onödiga förklaringar. Så ljudlöst jag kunde smög jag mig ut i köket. Och som försiktig general måste jag försäkra mig om en reträttväg. Därför låste jag upp dörren till köksfarstun.

Det var inte en sekund för tidigt. Nu hörde jag rösterna i serveringsrummet. De ämnade sig alltså hit ut.

I nästa ögonblick stod jag i den lilla farstun, lyssnande till vad de skulle säga. Mina tankar gällde fortfarande brevet och den stora frågan, huru långt Helena blivit invigd i detta drama. Hennes oväntade flykt från mig tydde nästan på att hon redan fått veta allt för mycket om mitt gamla förhållande till den mördade. Men – kanske hon, när allt kom omkring, inte känt igen mig där nere på gatan.

»Jag är övertygad om att pistolen måste finnas här ute», hörde jag genom köksdörren kommissarien säga.

»Jag har sökt tämligen grundligt», svarade en annan röst, som jag kände igen som Leo Carrings. »Mördaren har säkert tagit den med sig.»

Privatdetektiven var således också här. Detektiverna roade sig tydligen med en ännu grundligare undersökning än på morgonen. Det förklarade även blixtfotograferandet.

Jag hörde, hur man letade igenom köket, under det man samtalade med låg röst. Men jag vågade inte stå så nära den olåsta dörren, att jag kunde uppfatta vad som sades.

Plötsligt gav kommissarien till ett jubelrop. »Här ha vi den!» skrek han. »Jag visste väl, jag, att den skulle finnas här.»

»Var? I vedlåren!» Även Leo Carring hade höjt rösten. »Där har jag sökt.»

»Men inte tillräckligt grundligt», sade Sanderson triumferande. »Den hade stuckits under några vedträn. Ett listigt gömställe!»

Carring mumlade något, som jag inte hörde. Jag förstod emellertid att det måste vara Runestams pistol de funnit.

»Den är obegagnad!» jublade åter kommissarien. »Ingen har skjutit med den här sedan den kommit hit. Precis vad jag väntat! Nu är saken klar, eller hur?»

»Nej», svarade privatdetektiven med tonvikt på varje ord. »Först nu börjar den på att krångla in sig riktigt.»

Ett skratt blev Sanderssons svar, och därpå hördes ett vresigt mumlande av Leo Carring. Den gode privatdetektiven var visst inte riktigt i sitt esse. Det gjorda fyndet tycktes inte passa in på hans teorier. Men så hade han ju också gått ut ifrån att Fabian Bolls var oskyldig.

De tycktes fortsätta sitt sökande i köket, och jag hörde att de på ett oroväckande sätt närmade sig köksdörren. Anande en överrumpling smög jag mig på tå ned för trappan, och även denna gång kom jag undan i grevens tid. Ty köksdörren öppnades hastigt, och jag såg ovanför mig skenet av en ficklampa.

»Den gamla jungfrun måste ha glömt att låsa dörren,» muttrade kommisssarien. »Satans slarv!»

Därpå stängdes dörren igen, och nyckeln vreds om i dubbla slag. Den vägen var alltså nu stängd för mig.

Min upptäcktsfärd föreföll mig skäligen misslyckad. Här i kökstrappan hade jag då sannerligen inte något att göra. Bäst att jag gav mig iväg och väntade tills de tröttnat på sitt letande. Sedan skulle det bli min tur.

Egentligen borde jag ha fått nog av att leka kurra gömma, men jag ville ändå göra ett sista försök. Brevet *kunde* ju finnas kvar där inne.

Utan någon brådska gick jag ned för den sista trappan. Vid porten till gården väntade mig emellertid en mindre trevlig överraskning. Den var nämligen *stängd,* ordentligt låst, och ingen av mina nycklar passade, inte ens huvudnyckeln jag alltid hade med mig.

Fångad alltså! Instängd i en kall och fuktig köksuppgång. Det skulle då bli mindre trevligt att få stanna här hela natten. Och huru förklara min härvaro i morgon bittida, då den första som kom skulle få se mig?

Jag har läst åtskilliga skrattretande skildringar om situationer, då man glömt nyckeln, funnit sig utestängd och tillgripit de mest vansinniga åtgärder för att klara sig. Det här var emellertid allt annat än skrattretande. Jag var ju för resten instängd som en råtta i sin fälla. I detta ögonblick förbannade jag min dumhet att någonsin ha givit mig in i det här äventyret.

Men, det måste väl finnas någon möjlighet, att komma härifrån. Genom källaren kanske, eller över vinden? Jag måste försöka.

En dörr i nedersta köksfarstun ledde verkligen till källaren. Tack vare min lilla ficklampa – vilken tur att jag tagit den med mig! – kunde jag lotsa mig fram genom källargångarna. Men – någon annan utgång fanns inte.

Ånyo smög jag mig upp för trapporna. På låset till Asta Durs köksdörr lyste jag. Nyckeln satt mycket riktigt i på insidan. Den vägen var alltså fortfarande stängd.

Jag fortsatte uppför nästa trappa. Vindsdörren var visserligen låst, men en av mina nycklar passade. Utan äventyr stod jag snart framför den järndörr, som ledde till stora trappuppgången.

Nu hade jag tur. Denna dörr var inte låst, bara tillskjuten. Försiktigt sköt jag upp den. Den gnislade otäckt.

»Vad nu?» hördes en gäll röst nerifrån trappan. »Är det någon uppe på vinden?» Och trappbelysningen tändes.

Den rösten kände jag igen. Den tillhörde Charlotta, Asta Durs gamla jungfru.

Skulle nu ödet föra mig ihop med alla människor denna fördömda natt? Fick den hetlevrade gumman syn på mig, så skulle hon naturligtvis ge hals och väcka hela huset.

Villrådig stod jag bakom den halvöppnade järndörren och lyssnade till hur Charlotta mumlade, att någon måste ha glömt stänga den, och att det kanske bara var blåsten, som rört den.

»Bäst att jag låser den genast», sade hon för sig själv. Och hon stultade in för att hämta nyckeln.

Nu var ögonblicket kommet för mig. Innan Charlotta kom tillbaka, måste jag vara nere. Men i samma ögonblick jag kommit igenom dörröppningen och börjat smyga mig ned för trappan, slocknade den automatiska trappbelysningen.

I mörkret tog jag fel på trappsteg och ramlade med ett förskräckligt brak och en ganska ljudlig svordom ned för återstoden av trappan. Charlotta, som i detsamma kom ut igen, fick ta emot törnen. Och hon råkade ganska illa ut.

I hastigheten grep jag efter det första jag fick tag i, och det råkade bli gummans ganska stadiga smalben. Med ett gällt skrik förlorade hon balansen, och vi rullade om varandra.

Lyckligtvis var det fortfarande mörkt, så hon inte kunde se vem det var, som kastat omkull henne. Men tack vare mörkret, min förvirring och inte minst Charlottas vidlyftiga kjolar, trasslade jag in mig ordentligt, och det dröjde en god stund innan jag kom loss. Och under hela tiden skrek Charlotta, som om det gällt livet.

Det var sannerligen inte underligt att hyresgästerna i våningen inunder vaknade. Jag hörde dörrar öppnas, och en ursinnig röst skrek från farstun inunder: »Vad är det för ett förbannat oväsen?»

»Hjälp! Mördare! Hjälp!» vrålade Charlotta.

I detta ögonblick tändes åter nattbelysningen, och jag hörde någon komma uppför trappan. Hastigt gav jag den vettskrämda Charlotta, som, alltjämt skrikande på hjälp, just höll på att kravla sig upp, en knuff bakifrån så att hon ånyo stod på huvudet. Och hastigt som tanken tillgrep jag därpå den reträttväg, som var närmast till hands, nämligen in till Asta Durs tambur, vars dörr jag smällde igen efter mig, så att den gick i lås.

Flämtande av ansträngning stannade jag tätt intill dörren och väntade med spänning vad som nu skulle ske. Inne i våningen var det tyst. Detektiverna hade alltså givit sig iväg, så att från det hållet kunde jag vara lugn.

Men ute i farstun blev det liv. Flera människor hade kommit till, och med sin gällaste röst beskrev Charlotta hur hon hade blivit överfallen av en rånmördare eller kanske någonting ändå värre. Han hade burit sig så konstigt åt. Och nu hade han gömt sig i våningen och stängt henne ute.

Tamburnyckeln hade hon glömt kvar där inne. Och för resten så skulle hon då aldrig i livet våga sig in igen. Det var tillräckligt att hennes fröken blivit mördad. Hon tänkte då inte alls låta slakta sig. Boven där inne var säkert beväpnad. Kanske det för resten var just mördaren, som kommit tillbaka. Hon hade hört sägas att de brukade göra så.

Sköna utsikter för mig! Fick man nu tag i mig, skulle det bli en skandal, värre än varje annan. Jag kände mig precis som en inbrottstjuv, som varit nära att låta ta sig på bar gärning. Och jag skulle ju inte kunna ge en rimlig förklaring på min närvaro utan att tala om vad det var jag kommit hit för att finna.

Brevet! Det hade jag ju nästan glömt under tumultet. Nu skulle jag väl i alla fall göra ett försök att hitta det. Om jag ändå bleve fast här – och utsikterna till det voro tämligen stora – skulle jag kanske i alla fall hinna förstöra det olycksaliga brevet, om jag bara fann det.

Man bultade ursinnigt på tamburdörren och ringde flera gånger, men när jag inte gav ett ljud ifrån mig, tycktes man lugna sig litet. En av männen där ute erbjöd sig att gå efter polis. Sedan blev det tyst.

Med en nervös iver började jag nu mitt sökande i sängkammarn, där Asta enligt Fabians utsago skulle ha gömt den lilla brevportföljen. Belysningen vågade jag inte tända, men min ficklampa var tillräcklig. Överallt sökte jag, även på de minst tänkbara ställen. Jag är rädd för att jag i mitt vansinniga letande skulle ha förefallit en tränad detektiv ganska löjlig.

Hur länge jag hållet på vet jag inte, då jag helt plötsligt trampade på något föremål, som stuckits under gångmattan alldeles invid sänggaveln. Darrande av spänning lyfte jag upp mattan, och här låg den försvunna läderportföljen!

Jag trodde knappast mina ögon. Hade detta gömställe verkligen undgått Leo Carrings skarpa blick? Och fanns mitt brev ännu kvar?

Då jag tog upp portföljen och öppnade den, hörde jag som i en dröm, hur man utifrån farstun arbetade på att

öppna tamburdörren. Det gällde kanske bara sekunder för mig. Fanns det, eller fanns det icke? Detta fördömda brev –

I nästa ögonblick hade jag det i min hand. Helt flyktigt såg jag på det. Ja visst kände jag igen det. Det här hade jag skrivit, då jag var som kärast och tokigast. Det var strax efter lilla Veras födelse, och jag talade om flickan, Astas och min, och jag svor högtidligt att Asta och ingen annan skulle bli min hustru.

Hur kan man vara nog dåraktig att skriva sådana brev? Det var som om en naiv gymnasist skulle ha givit sina hjärteutgjutelser.

Det här skulle allt ha varit en trevlig epistel att sätta i händerna på min fästmö. Men nu – nu skulle det förintas! In i kakelugnen slängde jag både mitt och alla de andra breven och till slut också portföljen. Och med en känsla av jubel och triumf såg jag alltsammans brinna upp.

Så lätt jag kände mig om hjärtat. Precis som en ung pojke i sin översvallande glädje färdig till något skälmstycke. Jag brydde mig inte det minsta om att man än ivrigare höll på att bryta upp tamburdörren.

Men – varför skulle jag nu låta överraska mig? Ingen hade ännu känt igen mig. Och jag hade fortfarande köksvägen och i nödfall vinden –

En idé. Varför inte ändra utseende? Varför inte uppträda som kvinna? Jag är ju relativt kort och smärt, och mitt slätrakade ansikte skulle nog kunna gå för sig. Jag visste var Asta hade sina varietéperuker och andra scenattribut.

En rödbrun peruk valde jag ut. Sannerligen klädde den mig inte riktigt bra. Litet smink på kinder och läppar gjorde resten. Jag var inte alls oäven. Mitt ansikte såg riktigt kvinnligt ut.

Och så kläderna. Astas kunde jag inte använda. Jag var inte smärt nog om livet. Kanske det fanns något i Charlottas rum?

Jag hörde nu hur det brakade i tamburdörren. Som om jag haft vingar flög jag ut i köket och in i jungfrukammarn. En gammal kjol hängde där, och en slängkappa låg kastad över en stol. På byrån låg en hatt, som såg ut att ha använts på min mormors tid. I en blink hade jag alltsammans på mig. Kappan gick till och med utanpå min överrock.

I samma ögonblick jag hade öppnat köksdörren, hörde jag en smäll från tamburen och högljudda röster. Man hade lyckats bryta sig in. Men efter mig skulle man inte komma så lätt. Jag tog ur nyckeln och låste köksdörren på utsidan. Och så gav jag mig i väg upp på vinden igen och fram till den gnisslande järndörren på andra sidan.

Gamla Charlotta hade i förvirringen efter det inbillade överfallet inte stängt den. Och till min glädje hörde jag nu inte längre några röster där nere i farstun. Man höll väl på att leta igenom våningen.

»Sök ni, mina vänner!» tänkte jag. »Det skall dröja tills ni få tag i mig.»

Och så smög jag mig ned. Ingen människa stötte jag på. Och med en lättnadens suck öppnade jag porten – då jag ofrivilligt tog ett steg tillbaka och lät den smälla igen.

Framför mig hade jag sett min gamle antagonist från föregående natt – *konstapeln n:r 317.* Han hade naturligtvis blivit tillkallad och placerad här för att hindra »inbrottstjuven» att komma undan.

Men nu var det för sent att vända. Jag måste gå på, hända vad som helst.

När jag ånyo öppnade porten, såg konstapeln ut som om han var beredd att kasta sig över mig. Men då han fick se en kvinna med respektabelt yttre – omodernt klädda kvinnor äro alltid respektabla i en poliskonstapels ögon – hejdade han sig. Och han nöjde sig med att granska min kvinnliga person på ett sätt, som en federationsdam otvivelaktigt skulle ha kallat närgånget.

En oemotståndlig lust att åter driva med konstapeln kom över mig. Jag trippade fram till honom, neg, som jag antar Charlotta skulle ha gjort, och frågade med min pipigaste röst om »herr konstapeln» kunde säga vad klockan var.

Efter ett ögonblicks tvekan tog han fram sin klocka. »Hon är strax halv tre», sade han. »Varifrån kommer ni?»

»En svår förlossning här uppe», sade jag med en menande blick och pekade mot huset.

»Hos vem då?»

»Hos kanslirådet Taugenichts», sade jag allvarligt. »Men det är ett förfärligt oväsen i huset, spring och skrik i trapporna. Den sjuka behöver ro. Kan inte konstapeln få det litet tystare?»

Han tycktes övertygad om min trovärdighet, den gode konstapeln, och försäkrade mig att det snart skulle bli tyst.

Jag neg än en gång min Charlotta-nigning och fortsatte. Vid hörnet såg jag mig om. Konstapeln n:r 317 stod kvar och stirrade efter mig med ett ovanligt fånigt uttryck. Min pojkaktighet tog helt plötsligt åter ut sin rätt, och alldeles impulsivt, utan att reflektera över följderna, räckte jag i detsamma jag vek om hörnet lång näsa åt honom.

Jag undrar inte på att han ögonblickligen satte efter mig. Mitt beteende var nog inte värdigt en allvarlig jordemoder och måste framkalla hans misstankar, att inte allt stod rätt till.

Då jag hörde konstapelns steg efter mig, stannade jag. Mitt tjocka spanska rör med sin massiva silverkrycka i form av en dödskalle hade jag dold under Charlottas vida kappa. Och i samma ögonblick konstapeln vek om hörnet, träffade dödskallen honom i huvudet, så att han utan ett ljud föll till marken och blev liggande.

I denna stund, då jag skriver ned detta, vet jag ännu icke om jag spräckt skallen på konstapeln eller om pälsmössan räddat honom. Jag drev till med hela min styrka. Han fick betalt också för sin drumlighet natten förut.

Emellertid sprang jag genast min väg så fort jag förmådde i de fördömda kjolarna, och jag skulle säkert inte ha hejdat farten förr än i närheten av Stureplan, om jag inte fått se en port stå öppen.

Som en blixt var jag därinne, och i en handvändning befriade jag mig från alla kvinnliga attribut. Några minuter senare vandrade jag i min vanliga skepnad helt lugnt hem till mig.

Här väntade mig, som jag antecknade, då jag började nedskriva denna natts händelser, en stor överraskning.

Leo Carring satt vid mitt skrivbord.

KAP. XV.

En oblyg inkräktare.

När jag fick se Leo Carring helt bekvämt installerad i min skrivstol, blev jag så häpen, att jag inte kom mig för att säga ett ord. Det var han, som tilltalade mig, och det gjorde han så lugnt och ogenerat, som om han varit hemma hos sig, och jag kommit på besök.

»Nej, se doktor Smirno», sade han fryntligt. »Roligt att ni kom till slut. Jag började nästan bli trött på att vänta på er. Ni har väl varit ute på något sjukbud kan jag tro?»

»Ja», svarade jag, »ett viktigt sjukbud. Har – har ni varit här länge?»

»Nära en timme skulle jag tro. Och jag behövde inte störa någon. Tamburdörren stod olåst. Det är farligt att gå ifrån sina dörrar så, doktor.»

»Omöjligt!» utbrast jag. »Jag låste dörren när jag gick.»

»Patentlåset hade inte tagit», svarade privatdetektiven lika lugnt. »Men det märkte ni väl inte.»

»Vad är det ni vill?» frågade jag tämligen strävt. Hans uppträdande var allt för nonchalant för att vara i min smak.

»Har ni glömt att ni är min medhjälpare?» sade han. »Vi måste rådgöra om våra gemensamma planer. Ni är nu amatördetektiv.»

I detta ögonblick fick jag, som jag redan nämnt, se att framför detektiven på skrivbordet *låg denna min dagbok uppslagen*.

»Vad tusan tar ni er till?» utbrast jag. »Läser ni i min dagbok? Hur kan ni understå er!»

»Vad skulle jag göra?» sade han urskuldande. »Ni dröjde ju så länge. Och då boken låg framme, trodde jag att den inte innehöll några hemligheter. Jag har –»

»Framme!» avbröt jag. »Det är en fördömd lögn! Jag hade låst in den i skrivbordet.»

»Det är misstag», sade han lugnt. »Samma misstag som med tamburdörren. Ni måste ha varit litet yrvaken när ni gick ut. Hade dagboken inte legat framme, skulle jag naturligtvis inte ha den här nu.»

Jag kände hur det började koka inom mig.

»Ni ljuger!» utbrast jag. »Boken hade jag låst in i skrivbordslådan. Och nyckeln har jag i min ficka.»

Leo Carring reste sig långsamt upp. Hans panna låg i djupa veck, och hans kalla, stålgrå ögon sågo på mig så genomträngande och hotfullt som väl någonsin ögon kunna göra.

»Herr doktor», sade han. »Hittills har ingen människa ostraffat beskyllt mig för lögn. Jag är inte den, som utan vidare låter förolämpa sig. Om det så också bara vore ett hånfullt skratt, glömmer jag det aldrig. *Och ni har också skrattat åt mig*.

Från början behagade ni se på mig med en ringaktning och ett misstroende, som roade mig, och som jag förlåter. Åsikten att jag är en humbug, som ni då och då låtit framskymta – inte bara i dagboken – kommer ni snart att överge, mot er vilja, om så behövs. Om inte förr så i den stund, då jag inför allesammans utpekar mördaren och logiskt bevisar att de andras teorier äro falska. Då skall ni tvingas erkänna att jag inte är någon bluff, och därmed får allt vara gott och väl.

Nu har ni emellertid beskyllt mig för lögn, en medveten lögn. Det blir för mycket.»

»Men jag *vet* att jag låste in boken.»

»Ni *tror* er ha låst in den. I verkligheten låg den här på skrivbordet.»

Redan då jag upptäckte boken hade jag ryckt den till mig. »Har – har ni läst allt vad jag skrivit?» frågade jag.

»Jag tror jag läst vad jag behöver.»

»Också det jag skrivit om Fabian Bolls' pistol.»

»Ja visst. Det var ju det intressantaste av alltsammans.»

»Hur kan ni våga att läsa i en annans –?»

»Det är väl mera skäl att *jag* frågar, hur *ni* kan våga att sopa igen spåren efter en annan. Ni lägger ju på detta sätt hinder i vägen för detektivernas spaningar, ni som skulle vara min medhjälpare. Och vad värre är, ni gör er ju till medbrottsling åt mördaren.»

Jag ryckte på axlarna.

»Ni vet att min avsikt har varit god», svarade jag.

»Visserligen. Men det är inte ensamt motivet, som värdesätter en handling.»

»Kanhända. Jag får väl stå risken då», svarade jag. »Nå, har ni upptäckt något nytt under dagens lopp? Den där mystiska finnen har ni väl lyckats få tag i?»

»Nej, tyvärr. Den gode Sanderson har nog varit litet för långsam i vändningarna den här gången. Runestam har undgått honom och är – försvunnen.»

»Det var ledsamt», sade jag. »Han skulle nog ha kunnat förklara ett och annat.»

»Han skulle ha förklarat *allt»,* sade Leo Carring med övertygelse. »Och jag är därför rädd att hans försvinnande inte uteslutande har till orsak, att han vill undgå våra efterspaningar.»

»Förklara er.»

»Runestam har inte varit synlig i sitt hem sedan tidigt i morse. Då lämnade han sin värdinna ett kuvert, på vilket det bara stod 'Max', och sade att en herre med det namnet skulle komma och söka honom vid niotiden och då skulle ha kuvertet.

Strax före nio kom verkligen en man – efter värdinnans beskrivning rödhårig och med blå glasögon – och frågade efter Runestam. »Är det ni, som heter 'Max?' frågade gumman, som inte är så klyftig. 'Max?' upprepade mannen förvånad. 'Ja, är det ni, som skall ha det här brevet?' sade hon och visade honom det. 'Ja visst', svarade han och nappade åt sig kuvertet, innan hon kunde hindra det. I nästa ögonblick var han borta.»

»Skickade då inte kommissarien någon detektiv till Runestam så fort han fått veta hans adress? Han hade ju då kunnat lägga vantarna åtminstone på den rödhårige och även på brevet.»

»Nej. Sanderson gjorde inte det. Han dröjde tills han kommit till detektivstationen med ingenjör Bolls. Därifrån skickade han en konstapel till Runestams bostad. Och konstapeln kom dit strax efter det den rödhårige givit sig iväg.»

»Det var otur», sade jag. »Ni kunde eljest där kanske ha gjort en god fångst.»

»Den åsikten har inte kommissarien. Han anser fortfarande att Runestam aldrig varit annat än en bifigur i det här dramat. Men Sanderson var ändå försiktig nog att låta bevaka Runestams bostad. Och en halvtimme senare kom den verklige Max. När han fick höra att en annan fått hans brev, blev han alldeles ursinnig och utöste de vildaste förbannelser.

Nåväl. Hans utgjutelser fingo ett hastigt slut, då två karlar kommo fram och presenterade sig som detektiver. Max tog då genast till benen, men kom inte ens ut på gatan förr än han blev gripen. Och nu sitter han i säkert förvar.»

»Har man fått något ur honom?» frågade jag.

»Nej, inte ett ord. Han tycks vara en konstig kropp, ställer sig som om han inte begrep ett ord och svarar inte på frågor.»

»Då har han sannolikt en trasa med i den här byken.»

»Ja, om ni menar Runestams litet konstiga affärstransaktioner, men knappast beträffande mordaffären.»

»Nå, Runestam efterspanas väl fortfarande?» frågade jag.

»Naturligtvis. Kommissarien är ivrig att gottgöra sin försummelse. Och även om Runestam är oskyldig till mordet, så ha vi ju ändå växelförfalskningen.»

»Ja visst. Den hade jag glömt. Nå, Fabian Bolls då? Vad vidtar ni för åtgärder gent emot honom, sedan ni läst i min dagbok?»

»Inga alls.»

»Inga alls?» upprepade jag förvånad.

»Nej, det behövs inte.»

»Jag förstår inte vad ni menar.»

»Fabian Bolls häktades redan för åtskilliga timmar sedan.»

»Vad säger ni?» utbrast jag häpen. »Och utan att det där med browningen kommit fram.»

»Ja, Sanderson har verkligen lyckats få ihop en ganska hotande bevisning mot honom. Den använda pistolen blir väl det sista fällande indiciet kan jag tro.»

»Ni säger det där så lugnt», sade jag förvånad. »Ni har dock åtagit er ingenjör Bolls' sak i den övertygelsen att han är oskyldig. Och ni är ju inte van att få orätt, eller hur?»

Leo Carring tände helt lugnt en ny cigarr.

»Nej», sade han. »Hittills har jag *aldrig* misslyckats. Det här skulle i så fall bli första gången.»

»Men förklara mig en sak», återtog jag. »Vad har man haft för skäl att häkta ingenjör Bolls?»

»Hans hustru ringde i eftermiddag upp kommissarien Sanderson och förklarade att hon efter moget betänkande inte längre ville vara under sin mans tak, utan ville flytta hem till sina föräldrar.

Det hade naturligtvis kommissarien ingenting emot. Tvärtom. Han hade ju under sådana förhållanden inget skäl att hålla ingenjör Bolls kvar, utan kunde låta honom tills vidare återvända hem.

Fru Bolls föreföll emellertid litet märkvärdig i telefonen, nästan hysterisk. Hon motsade sig själv flera gånger, trasslade in sig och brast slutligen ut i krampaktig gråt.

Kommissarien tog då en bil och åkte dit. Han träffade fru Bolls just som hon skulle ge sig av med det lilla barnet. Efter en liten stund förstod Sanderson att något nytt måste ha inträffat, som tvingade henne hemifrån. Det måste ligga något mer till grund för hennes beslut att lämna hemmet än mannens nattliga besök hos varietédamen.

Han tog fru Bolls i ett skarpt förhör. Och då hon ohjälpligt snärjde in sig, dock utan att yppa något, beslöt han göra en undersökning av våningen. Och då fann han i den öppna spiseln i ingenjör Bolls rökrum, helt och hållet dold under askan, största delen av *Asta Durs söndriga mortel*.»

»Är det möjligt?» utbrast jag.

»Det är ett faktum», svarade privatdetektiven torrt. »Nu sitter Fabian Bolls tills vidare inom lås och bom.»

»Men ni, herr advokat, ni tror honom ju vara oskyldig. Vad säger ni om det här?»

»Jag säger att jag hittills aldrig haft att göra med en mera slugt beräknande och snabbt handlande förbrytare.»

»Än Fabian Bolls?»

Leo Carring såg på mig med en medlidsam blick. »Jag talar om den verklige mördaren», sade han. »Det borde ni förstå.»

»Jag trodde att Bolls nu var överbevisad», sade jag. »Det är ju konstaterat att det skjutits med hans pistol i natt. Och kommissariens fynd, den sönderskjutna morteln är väl ändå avgörande.»

»Ja, i kommissariens ögon och kanske också i andras. Men inte i mina. Jag tror jag ser litet djupare i den här affären.»

»Vill ni fortfarande inte inviga mig i era teorier och till vilket resultat ni kommit? Jag svär att inte ett ljud av det skall komma över mina läppar. Ni skulle med fullkomlig trygghet kunna anförtro åt mig mördarens namn, som ni skrev på visitkortet.»

Leo Carring smålog.

»Det är möjligt», sade han. »Jag tror nog inte att ni skulle låta det gå vidare. Jag är till och med säker på att ni inte skulle göra det. Men – jag har ändå mina skäl att inte säga det. En gång för några år sedan yppade jag i förtid en sådan sak – naturligtvis mot heligt tysthetslöfte – och därigenom var brottslingen nära att komma undan.»

»Då höll inte vederbörande sitt löfte om tystlåtenhet», invände jag.

»Jo för all del. *Det* var inte orsaken. Men den, som delade hemligheten med mig, kunde inte behärska sig. När han sammanträffade med den jag utpekat som skyldig, visade han, helt och hållet ofrivilligt naturligtvis, i hela sitt sätt ett så förändrat uppträdande, att vederbörande, som ju var ytterst misstänksam, började ana oråd. Jag gör inte om detta en gång till.»

»När ämnar ni då blotta hemligheten eller, som det heter på detektivspråket, låta minan springa?» frågade jag litet stött.

»När jag fått nätet så fast kring mördaren att det inte längre finns något kryphål för honom.»

»Det kanske inte blir så lätt», sade jag begrundande. »Ni säger ju själv, att han är ovanligt slug.»

»Det är han. Den listigaste skurk jag haft att göra med på länge. Och de fel och förbiseenden han gjorde sig skyldig till vid mordets utförande håller han nu på att reparera. Får han i lugn och ro fortsätta, är det fara värt, att han helt och hållet blandar bort korten för oss.»

»Hur skall ni då bära er åt för att få honom fast?»

»Det finns så många sätt att få fast en förbrytare. Det vet ni väl själv som intresserad kriminolog. Förr eller senare förråder sig brottslingen på något sätt. Har det inte skett då förbrytelsen begicks eller strax efter – kanske vid detektivernas första ingripande – så kan det ske sedermera, när som helst. Den, som är medveten om att ha utfört ett brott, måste med intensiv spänning följa gången av undersökningarna, jubla när han ser detektiverna slå in på fel spår eller famla i mörkret, och darra av ångest, när han märker att misstankarna riktas mot honom.

Förbrytaren – i synnerhet nybörjaren, som ännu inte är så förhärdad – har alltid en känsla av obehag i detektivens närhet. Den ger sig tillkänna kanske i en viss skygghet i blicken, kanske i en viss nervös tafatthet eller på annat sätt. Hur det är så förråder han sig alltid inför ett skarpt iakttagande öga. Därför är det för detektiven också nödvändigt att komma i beröring med den han misstänker för brottet, studera honom, då han är på sin vakt, och då han tror sig icke observerad. Enbart ett dylikt studium har åtskilliga gånger gjort att jag fått en bestämd åsikt, som sedan visat sig vara riktig.»

Jag kunde inte undertrycka en gäspning.

»Det där är gott och väl», sade jag. »Men i det här fallet tycks ni få litet svårt för ett sådant studium. Ni har förkastat makarna Bolls' brottslighet. Den enda tänkbara vi nu veta av är då finnen Runestam. Och han tycks verkligen lyckas i att göra sig osynlig.»

»Den enda tänkbara brottslingen är *icke* Runestam», sade Leo Carring allvarligt. »Även om ingenjör Bolls skulle gå fri – vilket för övrigt är ganska säkert – kommer icke polisen att koncentrera sig endast på finnen. Man har redan kastat sina blickar på annat håll. Detta hindrar emellertid inte att det är av stor vikt att vi få tag i Runestam. Och det snart. Varje dröjsmål kan vara ödesdigert.»

»Hur så?»

»Så länge Runestam går fri, kan vad som helst inträffa. Jag är inte säker på att kunna överbevisa mördaren förr än jag har Runestam välbehållen inom lås och bom.»

»Nu talar ni, som om ni vore säker på att mördaren och finnen inte vore samma person.»

»Det är jag också. Runestam är för närvarande i stället mördarens största fara. Och det är denne säkerligen medveten om. Därför kommer han också att göra allt vad som står i hans makt för att hindra polisen att få tag i finnen.»

»Ni talar i gåtor, herr advokat», sade jag misslynt. »Skall jag vara er medhjälpare, kunde ni väl vara litet mer öppen mot mig. Nu är ni tystlåten och hemlighetsfull och framkallar därigenom själv hos mig uppfattningen att det är litet bluff med i spelet.»

»Det enda jag hittills inte velat tala om är namnet på den jag anser vara mördaren.»

»Nej, visst inte. Ni är nästan lika hemlighetsfull i allt. Till exempel beträffande de upptäckter ni gjorde på mordplatsen.»

»Det sågo ni ju allesammans. Vem som helst kan dra sina slutsatser av de fakta jag fann, och som jag ju visade alla. I synnerhet ni, doktor, som nu är min medhjälpare borde göra ett försök. Vad säger er exempelvis den krossade stenmorteln, skottet i klockan och den sönderrivna dominon? Dessa tre saker äro nära förbundna med varandra.»

»Jag tror – liksom kommissarien – att det första skottet, som sköts mot Asta Dur var en bom», sade jag. »Det var den kulan, som krossade morteln. Nästa skott, som dödade henne, träffade också klockan. Vad den sönderrivna dominon har med detta att göra förstår jag inte.»

»Och detta är allt?»

»Ja.»

»Nå, då skall ni få höra mina slutsatser. Jag har redan förut sagt att det första skottet som sköts var det dödande, och det krossade stenmorteln. Det andra däremot sköts av mördaren med full avsikt mot klockan, och detta *för att åstadkomma ett alibi*. Vid det sista skottet användes den avrivna biten av dominon.»

Jag bara stirrade på privatdetektiven, och jag är rädd att jag såg mycket dum ut.

»Ni tror kanske fortfarande att jag bluffar», sade Carring leende. »Följ då med, så skall jag logiskt bevisa vad jag säger.

På grund av likets läge var det klart att fröken Dur måste, då kulan träffade henne, ha stått invid köksskåpet och strax framför hyllan, där klockan stod. Ni minns att ni hjälpte mig att mäta avståndet från den dödas fötter till skottsåret, d. v. s. kulans höjd över golvet, då den träffade henne. När jag sedan mätte avståndet från golvet till skotthålet i klockan, fann jag att detta skotthål satt *minst 15 cm. för högt*. Kulan, som gått igenom den mördades kropp, borde i stället ha träffat klockans fot och *icke urtavlan*. Av såväl skottkanalens riktning genom den döda kroppen, som kulans ställning inne i urverket framgick, att båda skottriktningarna varit i det allra närmaste horisontala.

Slutsats: skottet i klockan var ett annat än det som dödade Asta Dur.

Då jag kommit så långt var min första tanke att kulan i klockan var en bom och att mördaren strax därpå utfört sitt verk med en ny kula. Men, då jag undersökte klockan fann jag, som ni vet, små fina partiklar av ljusblått silke, och ni konstaterade sedan genom er analys också blodspår.

Slutsats: mördaren har velat göra troligt att den kula, som kom klockan att stanna, först passerat genom Asta Durs kropp.

Motiv: att fastslå ett visst klockslag för mordet, ett klockslag då naturligtvis mördaren, om han blev misstänkt, kunde bevisa att han varit på annat håll.

Är det någonting ni har att invända mot mina slutledningar, doktor? Eller går ni kanske in på att det finns en viss logik i bevisföringen.»

Jag minns inte vad jag svarade. Jag tror det var någon fundering om hur blodspåren kommit i klockan. I detta ögonblick slog det mig verkligen, vilken skärpa och kraft det kunde ligga i en dylik bevisföring, och

hur oemotståndligt logiskt slutledningar kunna dragas. Det fanns intet tvivel om att inte Leo Carring hade fullkomligt rätt. Hur måste icke den mannen vara både fruktad och hatad av en förbrytare, som har honom i hälarna.

»Jag har skäl att tro att detta mord utförts tämligen oöverlagt», fortsatte privatdetektiven. »Det vill säga mördaren har helt plötsligt funnit ett lämpligt tillfälle att på detta sätt göra upp sitt mellanhavande med offret.

I betraktande härav har mördaren gjort sina kalkyler såväl före som i synnerhet efter brottet beundransvärt snabbt och kallblodigt. Tänk er i mördarens ställe, doktor. Det dödande skottet är lossat, Asta Dur har fallit, och ni står där med browningen i handen. Då faller er blick på hyllan, där bitar av den krossade stenmorteln ligga kvar. Strax bredvid står klockan. Er första reflexion är kanske att det var tur att inte klockan träffats, ty då skulle ju detektiverna alldeles gratis fått veta tidpunkten för mordet.

Men strax därpå slår er tanken att med tillhjälp av klockan konstruera fram en annan tidpunkt för mordets utförande. Ni går in i sängkammaren av någon orsak – kanske vet ni att den ljusblå dominon ligger där. Ni river av ett hörn på dominon, fäster biten över urtavlan, sedan ni vridit visarna så som ni vill ha dem, och skjuter därpå det andra skottet, som mycket riktigt stannar urverket.

Då sidenbiten hängde omedelbart framför urtavlan måste några spår av den ryckas med in i skotthålet. Men ni vill också ha blodspår. Nåväl, det är lätt gjort. En knappnål några gånger doppad i blodet bredvid liket och avskrapad mot skotthålet i klockan och mot kulan är tillräckligt.

Har jag framställt förloppet naturligt och levande?»

»Mycket», sade jag. »Det skulle vara intressant att se minen på mördaren, om ni inför honom demonstrerade detta.»

»Å, han skulle nog vara fullkomligt oberörd. Det ligger ju på sätt och vis beröm i vad jag sagt. Men kanske skulle han reagera litet om jag påpekade att han, förutom misstaget med de olika skotthöjderna, som jag nyss påpekat, gjort sig skyldig till en felkalkyl – på grund av okunnighet – och ett förbiseende.»

»Det vore intressant att höra», sade jag. »Ni ger mig på det här viset en riktig lektion i slutledningskonst. Jag kan inte vara er nog tacksam. Men jag tycker vi ta oss en grogg, eller hur? Jag är törstig.»

»Tack. Och en cigarr om ni tillåter. Ja, felkalkylen är den att kulan skulle dra med sig så betydliga spår av silke och blod in i klockan. En modern mantlad kula gör icke det, då den har att passera c:a 3 dm. genom luften från den genomskjutna människokroppen till det nya föremålet, vari den intränger. Hade denna kula verkligen först genomträngt Asta Durs kropp skulle ni säkerligen inte funnit några blodspår inne i klockan – annat än av blod, som möjligen stänkt dit, men som då också borde ha fläckat ned urtavlan.

Förbiseendet åter gäller kulans inträngningsförmåga, sedan den passerat genom en människa. Jag har genom provskjutningar mot samma klocka – och en bulvan framför med ungefär samma motstånd som människokroppen – förvissat mig om att kulan då nätt och jämnt har kraft att tränga igenom själva urtavlan. Den tjocka metallplattan bakom den erbjöd däremot för stort motstånd. Som ni minns hade den kula vi funno i klockan passerat genom hela urverket och stannat mot bakre marmorplattan, som den spräckt.»

»Och dessa misstag av mördaren», sade jag, »vad ha de för betydelse?»

»Ingen annan än att de *bevisa* att min teori om de båda skotten är den riktiga.»

»Detta bevisas ju också av åtskilligt annat», sade jag, »icke minst av att två patroner fattades i ingenjör

Bolls browning.»

»Låt oss tills vidare lämna ingenjör Bolls åt sido i den här affären», sade Leo Carring otåligt.

»Ni förvånar mig», sade jag. »Trots alla indicier förkastar ni totalt möjligheten av hans brottslighet och även Runestams, om jag förstått er rätt. Vad återstår väl då? Ni antydde för en stund sedan att polisen kastat sina blickar åt annat håll. Är det en hemlighet?»

»Nej», sade privatdetektiven. »Det tycks ha kommit fram ett och annat, som gör att man ånyo börjat kasta sina misstankar på – fru Bolls.»

»Vad säger ni, människa?» utbrast jag. »Börjar man med de där dumheterna igen? Kommissarien anser sig ju ha nära nog full bevisning mot Fabian Bolls!»

»Det är inte heller Sanderson, som kommit fram med dessa fakta», sade Leo Carring, »utan överkonstapel Grimmer, som arbetat på egen hand.»

»Det är kompletta galenskapen att misstänka Nina Bolls», försäkrade jag. »Jag vågar mitt huvud på att hon inte har det minsta med mordet att göra.»

»Det är mycket sagt, doktor», sade privatdetektiven med ett leende, som retade mig. »För en kvinna bör man inte allt för lättvindigt riskera sitt huvud.»

»Vad är det för vansinnigheter den där Grimmer kommit fram med?»

»Inte så häftigt, bäste doktor Smirno. Ni hugger i som om det gällde er egen –»

Här avbröts han av en ringning i telefonen. Jag tog luren. En manlig röst frågade efter advokaten Carring.

»Det är till er», sade jag. »Hur tusan kan man veta att ni är här?»

Han tog telefonen, och av vad han sade förstod jag, att man gjort en ny oväntad upptäckt.

»Vad är det?» frågade jag när han slutat.

»Man har funnit Runestam», sade privatdetektiven. »Men mannen är – *död*.»

»Död! Är han mördad?»

»Jag är rädd för det», svarade Leo Carring allvarligt. »Men ännu är det icke konstaterat. Vill ni följa med, så kunna vi få den saken avgjord med ens?»

Jag samtyckte, fastän med tvekan. Det såg verkligen ut som om den här mordaffären skulle hindra mig att sova varenda natt.

KAP. XVI.

Nya indicier.

»Man har funnit Runestams lik på ett litet hotell i staden mellan broarna», sade Leo Carring sedan vi tagit plats i den eftertelefonerade bilen. »Närmare underrättelser saknar jag ännu. Men jag misstänker, att det inte är en slump att vi återfinna honom död.»

»Menar ni att Asta Durs mördare skulle ha varit framme också här?»

»Ni minns vad jag sade för en stund sedan. Runestam var inte säker för sitt liv.»

»Det ser ut som om ni vore sannspådd, herr advokat», svarade jag. »Men jag tror ändå att ni betydligt överskattar mördarens både skurkaktighet och prestationsförmåga.»

»Vi få väl se», mumlade privatdetektiven.

»Ja, vi få se», svarade jag. »Men ni har ännu inte nämnt de nya indicierna mot fru Bolls».

»De äro rätt graverande. Först ha vi motivet, som så att säga är att ta på, nämligen en hämndeakt framkallad av svartsjuka. Kommissarien har ju redan påpekat detta».

»Det är ingenting nytt», invände jag otåligt.

»Det har nu kommit i dagen», fortfor privatdetektiven lugnt,» att fru Bolls haft gott om tid att utföra mordet. Hennes uppgift att klockan slog tre, när hon kom ut på Strandvägen, har visat sig alldeles felaktig. I själva verket gick hon ut minst en halvtimme tidigare, vilket intygas både av en herre, som såg henne på gatan, och av hennes kammarjungfru, som vaknade, då hon gick i tamburdörren».

»Är detta allt?» sade jag. »Det var då inga svåra indicier. Fru Bolls kan i sin upphetsning mycket väl ha irrat omkring på gatorna en god stund innan hon kom fram till huset vid Regeringsgatan.»

»Mycket möjligt», svarade Carring torrt. »Men det har hon inte påstått. Och jag tror det icke. Det är för resten värre saker än detta, som kommit i dagen. Jungfrun, som väcktes, då fru Bolls gick ut, smög sig yrvaken in i våningen för att se vad som stod på. Hon såg då, att en av lådorna i ingenjörens skrivbord var utdragen, en nyckel satt i låset.

Nyfiken som alla tjänsteflickor tittade hon i lådan, och hon kan gå ed på att det icke låg någon pistol i den. Jag behöver inte säga er, doktor att jag nu talar om den låda, där ni i morse fann den begagnade browningen. Nyckeln, som satt i låset, hör till matsalsbuffén, det har Grimmer konstaterat.»

»Det där är inga indicier mot fru Bolls», invände jag. »Fabian hade naturligtvis tagit pistolen med sig, då han gick ut, och glömt att stänga lådan».

»Så lätt går det inte att bortförklara saken», sade Leo Carring. »Varför skulle ingenjör Bolls ha använt en annan nyckel än sin egen?»

»Jungfruns uppgifter äro osanna!» utbrast jag. »Där har ni förklaringen. För övrigt har jag inte hört talas om att polisen fann någon browning hos fru Bolls, då hon anhölls i går natt.»

»Nej, där har ni just en av polisens oförlåtliga blunder. *Man glömde att undersöka henne*. Om det nu berodde på att ni uppträdde och bedyrade hennes oskuld eller att kommissarien koncentrerade hela sin uppmärksamhet på hennes man – alltnog, fru Bolls släpptes utan någon slags visitation och kan alltså helt lugnt ha tagit med sig pistolen hem igen, utan att någon visste av det.

Vad jungfrun beträffar förefaller hon att vara sin matmor mycket tillgiven, och det var med stora svårigheter överkonstapel Grimmer fick henne att tala om vad jag nu berättat. Han måste lova att inte nämna ett ord till kommissarien.»

»Och det har han inte gjort?»

»Nej. Sanderson vet ännu ingenting.»

Jag drog en lättnadens suck.

»Gud ske lov för det!» sade jag. »Laga då så att han inte får veta det. Åtminstone inte ännu på en tid. Ni skall få se att alla de där indicierna snart komma att peka på någon annan än fru Bolls».

Jag kunde i den skumma bilen inte se uttrycket i Leo Carrings ansikte. Men hans röst lät sorgsen då han svarade.

»Ni har ännu inte hört allt», sade han. »På de bitar av den söndriga morteln, som hittades hemma hos Bolls, har man funnit fingeravtryck, som vid analys visade sig vara av blod.»

»Vems fingeravtryck?» frågade jag andlöst. »Fabians?»

»Nej, *hans hustrus!»*

Jag är rädd att jag bar mig litet dumt åt, när jag hörde denna förbluffande nyhet. Jag svor en ganska kraftig ed.

»Tig!» skrek jag. »Ni ljuger! Ni ljuger!»

»Vad går åt er, doktor? sade Leo Carring skarpt. »Mår ni inte riktigt bra?»

»Nej, det gör jag visst inte. Man kan bli sjuk för mindre än att höra era vansinniga påståenden.»

»Ni misstar er fullkomligt. Jag påstår ingenting. Jag bara relaterar fakta, som för övrigt få tala för sig själva. Slutsatserna komma väl fram så småningom. Märk väl att jag ännu icke dragit några slutsatser beträffande fru Bolls. Det enda jag nu vill säga är att dessa upptäckter, som peka på henne, kommit helt och hållet överraskande för mig och trasslat till härvan på ett betänkligt sätt.»

»Vill ni säga mig en sak, herr advokat», sade jag. »Vad är er personliga uppfattning om fru Bolls? Anser ni det tänkbart att hon kan vara en mörderska?»

»Som ni kanske märkt, har jag redan från början bestämt förklarat ingenjör Bolls oskyldig till mordet», sade Leo Carring. »Men jag har icke varit lika säker beträffande hans hustru. Hennes tilltag att mitt i natten rusa iväg till en obekant demimondedam för att fordra upprättelse eller ställa till en scen tyder på en sådan grad av upphetsning eller rättare sagt brist på självbehärskning, att hon måste ha varit i stånd till vad som helst. Jag anser det mycket möjligt att en kvinna i dylik sinnesstämning kan begå ett mord».

»Ni känner inte Nina Bolls så bra som jag», invände jag. »Hon skulle aldrig kunna göra det».

Privatdetektiven teg.

»Har fru Bolls en aning om att nya misstankar riktats mot henne?» frågade jag.

»Nej. Hon anar ingenting.»

Nu stannade bilen, och vi stego ur.

Vid dörren till Runestams rum möttes vi av konstapel Roland och hotellföreståndarskan, en äldre kvinna, som beskärmade sig över att dödsfallet dragit detektiver till hennes välrenommerade hotell. Av det förhör Leo Carring genast började med henne framgick, att den döde tidigt i går morse kommit till hotellet. Strax efter kl. nio på morgonen hade han fått besök av en rödhårig herre, som stannat i ungefär tio minuter. Då

den rödhårige gick, hade han sagt till städerskan att Runestam var dålig och måste vila, varför han inte fick störas.

Först ganska sent på kvällen hade städerskan gått in i rummet. Runestam låg då i sängen vänd mot väggen och tycktes sova. Hon väckte honom inte.

För en halvtimme sedan kom konstapel Roland dit och frågade efter en man med Runestams signalement. Nattvakten erinrade sig då den sjuke, och man följdes åt till dennes rum.

Till sin överraskning fann Roland mannen död. Han underrättade genast kommissarien Sanderson, men även privatdetektiven, som han visste befann sig hos mig. Någon undersökning av rummet eller den döde hade Roland icke gjort.

Detta var alla upplysningar vi kunde få. Och Leo Carring tycktes vara ganska belåten med dem.

»Här ha vi den rödhårige igen», sade han. »Mannen som snappade åt sig brevet, som Max skulle haft. I det brevet fanns utan tvivel Runestams adress, och den där gynnaren har inte dröjt en minut med att göra finnen ett besök. Jag önskar jag visste vad som avhandlats mellan dem».

Min undersökning av liket gav icke vid handen att något mord förelåg. Inga tecken till yttre våld syntes och inte heller något spår av gift. Jag erinrade Leo Carring om gamla Charlottas påstående att Runestam skulle lida av hjärtfel.

»Det kan möjligen vara dödsorsaken», sade jag. »Endast en obduktion kan avgöra det.»

»Är ni så säker på att en obduktion är avgörande?» frågade privatdetektiven, som höll på att undersöka innehållet i Runestams kappsäck.

»En egendomlig fråga», sade jag. »Vad syftar ni på?»

»Jag tänker mig möjligheten av att en obduktion fastslår t. ex. att döden förorsakats av hjärtfel, och att likväl den verkliga dödsorsaken kan vara något gift, som inte lämnar spår efter sig.»

»En förgiftning kan alltid konstateras».

»Hur är det med vissa digitalispreparat, doktor? Jag vill minnas att tillräckligt starka doser kunna medföra döden under symptom av hjärtförlamning, och att en analys av liket efter en viss tid bara ger negativt resultat. Är det icke så?»

»Jo», svarade jag litet överraskad. »Ni har bra reda på er. Jag kom verkligen inte att tänka på det.»

Leo Carring hade nu kommit till bottnen av kappsäcken och tog upp ett litet silverskrin, som han visade mig.

»Känner ni igen det här skrinet, doktor?» frågade han.

Jag nickade. Skrinet var Asta Durs.

Det hade blivit uppbänt med något verktyg, som delvis brutit sönder locket och förstört låset. Men det var icke tomt. En hel liten samling av skuldförbindelser, reverser och växlar fanns i det.

»Se så där, ja», sade jag med en suck av lättnad. »Nu ha vi då åtminstone Runestams inbrott bevisat».

»Kanske det», sade Leo Carring. »Åtminstone ha vi här ett motiv för hans *andra* besök på natten hos den

mördade».

»Nu kan ni väl avgöra frågan om fingeravtrycken?» sade jag.

»Ögonblickligen» svarade Carring, som var sysselsatt med att undersöka silverskrinets innehåll.

»Inte en enda av de här skuldförbindelserna har haft något värde för Runestam», sade privatdetektiven, när han slutat. »De äro allesammans ställda på Asta Dur personligen och icke på innehavaren. Men den falska växeln, Runestams egen accept, finns här inte.»

»Han har väl bränt upp den», sade jag.

Leo Carring öppnade kakelugnsluckorna, och jag hörde honom mumla något för sig själv.

»Här har verkligen bränts upp papper», sade han. »Men jag kan icke få några hemligheter ur askan».

Leo Carring var misslynt. Med rynkad panna och mumlande något för sig själv, gick han fram till den döde och började undersöka hans händer, som voro ovanligt stora. Vänstra handens långfinger saknades.

Vid jämförelse med fotografiet av fingeravtrycken på Asta Durs arm syntes genast att dessa fingeravtryck gjorts av Runestam.

»Där ser ni», sade jag, som nyfiket följde privatdetektivens undersökning. »Nu ha vi alltså fullt bevis för att Runestam varit i fröken Durs kök inbrottsnatten. »

»Det är sant, men vad jag aldrig kommer att få veta är den exakta tidpunkten, det verkliga klockslaget, då han var där. Det sannolikaste tyckes mig emellertid vara, att han och fru Bolls stötte tillsammans där uppe i våningen. Detta förnekas visserligen av henne, men allt tyder på att så måste varit fallet.»

»Fru Bolls säger icke en osanning», sade jag.

»Fru Bolls har visat att hon kan ljuga i handling, då hon hjälpte er att göra ren pistolen», sade Leo Carring. »Då måste man förutsätta att hon kan ljuga även i ord. Hennes tidsuppgifter ha för övrigt, som jag nyss nämnde, visat sig oriktiga, och jag är ganska säker på att det inte beror uteslutande på glömska. Jag har mina skäl att tro att fru Bolls är en ovanligt listig och beräknande kvinna, som döljer sin raffinerade slughet bakom ett älskligt och oskyldigt yttre.»

»Ni borde blygas!» utbrast jag alldeles utom mig. Mot en värnlös kvinna, som inte är i tillfälle att ens med ord försvara sig, utslungar ni sådana tillvitelser – rena anklagelser!»

Leo Carring svarade inte. Han fördjupade sig i stället i undersökning av Runestams fickor. I plånboken fanns en del papper, men inga sedlar. Finnen tycktes ha haft ganska stor brist på kontanter.

Utan ett spår av intresse följde jag privatdetektivens åtgöranden. Mina tankar voro på annat håll, hos henne, som med varje stund tycktes bli allt mera misstänkt i hans ögon. Hur det sjöd inom mig, då han helt kallblodigt och hjärtlöst kom med sina beskyllningar.

Och nu, då jag skriver detta, darrar jag av harm och ängslan vid tanken på att Leo Carring verkliden på allvar *kan* misstänka Nina. Han är farlig, den där mannen. Med sin talangfulla advokatyr, sin enastående förmåga att i ett korsförhör snärja en stackare och sin mästerliga slutledningskonst kan han förvandla svart till vitt och till och med få en oskyldig att bekänna.

När jag stod bredvid honom under det han letade igenom Runestams plånbok kände jag en nära nog

obetvinglig lust att krossa hans huvud med min tunga käpp. Då skulle allt sedan gå sin gilla gång utan hans störande ingripande. Fabian Bolls skulle bli överbevisad om mordet och dömd, om så behövdes mot sitt nekande. Och på Nina skulle inte skymten av en misstanke falla.

Som om han anat mina mordiska tankar, vände Leo Carring sig hastigt om mot mig och såg mig i ögonen.

»Ni är inte vidare vänligt stämd mot mig, doktor Smirno, för de graverande indicier, som jag drar fram mot fru Bolls. Ni beundrar henne mycket och tror henne bara om gott –?»

»Ja», svarade jag impulsivt och utan att tänka på vilken betydelse han kunde ge åt mina ord. »Jag beundrar henne! Jag sätter henne högre än någon annan kvinna!»

»Det där är mycket sagt av en – förlovad karl», sade privatdetektiven gäckande. »Vad skulle er fästmö säga, om hon hörde er?»

Det låg uppenbart hån i hans ord. Anade han att mina känslor för Helena Sundhagen inte äro de mest glödande? Den tanken kom ett ögonblick på mig, att han möjligen öppnat de igenklistrade sidorna i denna dagbok och där sett det ingen bör se.

Så snart jag kom hem, såg jag därför efter. Sidorna äro fortfarande hopklistrade. Ingen tycks ha rört dem.

Var fick han då sin hånfulla ton ifrån? Gissade han sig bara till att jag ämnar göra ett resonemangsparti? Vem vet? Något särskilt låg bakom hans ord.

»Min fästmö», svarade jag. »Ja, henne tycks ni ju också ha blandat in i det här. Eller är det kanske fru Bolls som gjort det?»

På detta fick jag inte något svar av den orsaken att Leo Carring i det samma ur en av Runestams fickor drog fram ett hopskrynklat papper.

»Se här!» utbrast han. »Här ha vi äntligen hans falska växel. Och namnen överstrukna med bläck. Det har han ändå haft tid till –.»

Här avbröts detektiven av kommissarien Sanderson, som kom in. Han var i allt annat än behagligt humör över att ha blivit väckt mitt i natten.

»Fördömd historia, den här Asta Dur-affären!» muttrade han. »Det är nu andra natten jag inte får sova för den.»

Därpå såg han retligt från den ena till den andra av oss.

»Och ni äro redan i farten, kan jag se», fortsatte han. »Jag skall förstås komma efter som 'Traska- Patrullo'. Nå, vad är det nu som har hänt här? Är mannen mördad?»

»Ingenting tyder på det», svarade jag. »Något yttre våld finns det icke spår av.»

Leo Carring redogjorde nu för vad han upptäckt, att det verkligen var Runestam som lämnat de blodiga fingeravtrycken på den mördade kvinnans arm, att det stulna silverskrinet hittats här och även den falska växeln.

»Jo, jo», sade kommissarien. »Det var nog en ganska ful fisk den här gossen. Har ni hittat fröken Durs ring?»

»Jag har inte undersökt västfickorna än, sade privatdetektiven.

Kommissarien gjorde det och fann genast ringen jämte en pennkniv och en liten blyertspenna.

»Se så där, ja», sade han. »Nu tror jag vi få vara belåtna. Har ni ändrat era åsikter, herr advokat, beträffande vilken roll finnen spelat i morddramat?»

»Som ni vet har jag aldrig påstått att han är mördaren», svarade Carring. »Jag har bara ansett honom vara misstänkt. Men denna hans plötsliga död tar bort varje misstanke från honom.»

»Det var en egendomlig slutsats?» utbrast kommissarien. »Förklara er.»

»Jag kan inte förklara mig närmare. Men jag har upptäckt en annan sak som jag i min ordning skulle vilja ha förklaring på.

»Vad då?»

»Doktor Smirno har inför mig erkänt att han i går morse i fru Bolls närvaro och rörd av hennes tårar gjort ren ingenjör Bolls pistol, som helt nyligen – säkerligen natten förut – varit använd, och i vars magasin fattades två patroner.»

»Å tusan!» sade kommissarien häpen. »Det hade jag inte en aning om. Nå *då* är han då så fast han kan bli, den gode Bolls. *Två skott!* Det är ju precis efter er teori. Gratulerar!»

»Han är nog inte så fast han kan bli», svarade Carring. »Det är inte *han,* som skjutit av de skotten. Men det kommer jag åter till sedan.

Ingenjör Bolls' browning blev emellertid rengjord i går och loppet draget, icke med vaselin, utan med vapenoljan »ballistol», som ingenjörn alltid använder.»

»Det är väl ingenting märkvärdigt», inföll jag förvånad.

»Jag har jämfört Runestams pistol, som kommissarien fann i vedlåren, med ingenjör Bolls'. Den Runestamska pistolen är nyligen rengjord, och även den med ballistol».

»Det är då inte så konstigt», sade kommissarien. »Det har inte skjutits med det Runestamska vapnet, och finnen gjorde väl rent det strax innan han stoppade det på sig, alltså på lördag afton.»

»Jag har talat med värdinnan, där Runestam bodde», sade Leo Carring. »Och hon försäkrar att pistolen inte blivit rengjord på mycket länge. Den hängde dammig och smutsig på väggen där hemma. Vidare har det konstaterats att Runestam inte har annat vapenfett hemma än *vaselin*. Ballistol finnes icke i huset.

Lägg märke till att Runestam hade varit ute hela kvällen, kom hem vid elvatiden i dåligt humör och inte fullt nykter. I stor hast klädde han om sig, tog på sig smoking och stoppade den dammiga browningen i byxfickan. Och så gav han sig i väg ut igen.

Förklara mig då, att vi återfinna hans pistol, nyligen rengjord och anoljad med ballistol.»

»Ställer ni denna fråga till mig?» sade kommissarien och såg smått generad ut. »Att så här mitt i natten lösa gåtor vill jag inte alls åta mig.»

»Inte jag heller», sade privatdetektiven. »I synnerhet som den här gåtan verkligen är ganska svårförklarlig. Men jag tror att vi här ha kärnan i hela historien.»

»Hur kan ni tro en sådan sak? Mordgåtan i sin helhet är ju redan löst», sade kommissarien. »De indicier vi

ha mot ingenjör Bolls äro nog för att fälla honom. Upptäckten att med hans pistol skjutits just två skott torde helt enkelt vara avgörande.»

»I morgon eftermiddag skall ni ändra åsikt, herr kommissarie», sade Leo Carring lugnt. »Vill ni göra mig ett besök vid sextiden skall jag öppet framlägga mina teorier och även *bevisa* dem. För ögonblicket är det nog att säga er att, då jag i går natt gjorde min första undersökning av Asta Durs kök, alltså några timmar efter mordet, *fanns icke någon pistol i vedlåren.* Jag lyfte på vartenda vedträd. Den pistol ni fann där – låtom oss kalla den Runestams – *har blivit ditlagd senare*.»

»Det är omöjligt», sade kommissarien tvärsäkert», alldeles omöjligt. Våningen har ju varit låst.»

»Det är emellertid som jag säger», svarade privatdetektiven. »Någon har lagt dit pistolen. Kanske rent av någon som var i vårt sällskap vid sista undersökningen i afton, då vi funno den.»

»Vem tusan syftar ni nu på?» sade kommissarien. »Det kan väl inte vara fru Bolls?»

»På detta kan jag inte svara nu», sade Leo Carring torrt. »I morgon skall ni få veta det. Men tag då med er kortet där jag skrivit mördarens namn. Det kan ju vara möjligt att jag den här gången har misstagit mig.»

»Apropos fröken Durs våning», sade kommissarien, » så har det varit ett förskräckligt liv där i natt, sedan vi gick.

Gamla Charlotta blev i farstun överfallen av någon mystisk individ – man eller kvinna är ännu outrett – som höll på att ta livet av gumman. Charlotta påstod att våldsverkaren tog sin tillflykt in i våningen, men när man sent om sider brutit upp dörren och kom in, fanns det inte en katt där inne.

Att det inte varit bara inbillning av Charlotta bevisas emellertid därav att man sedan fann konstapeln, som blivit ställd att vakta porten, avsvimmad och ganska illa tilltygad. Hans berättelse är litet virrig, men så mycket har jag fått klart för mig att en besynnerlig kvinna kommit ut ur porten, tilltalat honom och passat på att ge honom ett dråpslag i huvudet.»

»En kvinna?» sade Leo Carring undrande. »Har ni fått hennes signalement?»

»Nej», svarade Sanderson. »Konstapeln är inte riktigt redig än, och hans uppgifter äro mycket virriga. Men han tror att det var en förklädd karl».

KAP. XVII.

Brytningen.

Måndag middag.

Mitt förnuft säger mig att jag begått den dåraktigaste, dummaste handlingen i mitt liv. Men mitt hjärta säger – ingenting.

Det är slut mellan Helena och mig. Framför mig på skrivbordet ligger den förlovningsring jag en gång gav henne. I ett anfall av vredesmod har hon i dag givit mig den tillbaka. Och jag, minst lika ursinnig, upphetsad och nervös som jag var, jag svarade på samma sätt.

Brytningen är nu så fullständig den kan bli. Ingenting kan sannolikt göra det gott igen mellan oss. Vi eggade

upp oss båda två, hårda ord växlades, och jag slutade med att förklara att jag föraktade henne.

Men så ljög hon mig ju också mitt upp i ansiktet. Och med den lugnaste, fräckaste min i världen.

Vilken besynnerlig människa är jag inte. Hur har jag inte alltsedan mordet ansträngt mig att få tag i det gamla kärleksbrevet Asta Dur behållit. Hur har jag inte plågats och ängslats vid tanken på att detta fördömda brev skulle kunna komma i Helenas händer. Jag skulle varit i stånd till vad som helst för att hindra det.

Hela min energi har jag ju haft inriktad på att återfinna detta brev och få förstöra det. Offrande nattro och lugn och driven av en gnagande ångest vid tanken på att en inbillad fiende skulle få tag i brevet, har jag kastat mig in i detta äventyr med risk att bli tagen som inbrottstjuv.

Allt detta för att hindra en brytning mellan Helena och mig.

Och nu, när jag lyckats, när det farliga papperet äntligen är förintat – då ställer jag själv till med en scen med henne, ett uppträde som har till följd en brytning kanske för alltid.

Är det någon som kan bli klok på mig? Jag kan det inte.

Ställer jag nu till mig själv frågan om jag ångrar mig, måste jag svara med ett bestämt ja. Jag skulle ge vad som helst om denna brytning varit ogjord. Det är ohyggligt svårt för mig att släppa hoppet om den stora rikedom jag skulle fått med Helena. Jag är skapad för ett liv i överflöd. Fattigdomen skrämmer mig. Att vända på slanten, spara i stort och smått kommer jag aldrig att kunna. –

Men jag vill skriva ned hur brytningen gick till.

Jag var inte i den gladaste sinnesstämning, då jag i morse gick ned till Centralen för att möta Helena. Förgäves hade jag grubblat på hennes besynnerliga uppträdande i natt. Det var och förblev oförklarligt.

Faktum kvarstod emellertid, att hon skyndat ifrån mig, och detta naturligtvis bara därför att hon inte ville visa sig. Hon ville försöka inbilla mig att det det inte var hon.

I konsekvens härmed skulle hon naturligtvis också försöka inbilla mig att hon kom med morgontåget i dag. Och det skulle inte bli så svårt. Hon kunde ju ha tagit en bil till Liljeholmen och stigit på tåget där.

Men det var också något annat än tanken på Helena, som gjorde mig nedstämd och dyster denna morgon. Jag tänkte på henne, som börjat ådraga sig detektivernas misstankar.

I mina öron hörde jag ännu de beskyllningar Leo Carring kom fram med i natt, de rent av fällande indicier han hopade mot Nina Bolls.

För henne såg det nu långt mera hotande ut än för Fabian. Det var ju ohyggliga upptäckter man gjort, och dessutom absolut oförklarliga.

Jag är rädd att jag visade ett ganska dystert ansikte, då jag tog emot Helena vid stationen. Det betydliga nattvaket hade nog också lämnat spår efter sig.

»Vad du ser förstörd ut, Valter», sade hon. »Är du sjuk?»

»Nej», sade jag. »Men det är ledsamma saker som hänt. Du känner ju också till vilket slag, som drabbat Nina Bolls.»

»Jag? Nej, hur skulle jag göra det? Är hon sjuk?»

»Du har ju träffat henne senare än jag», sade jag. »Du har ju reda på hur det hänger ihop.»

»Jag har inte sett Nina på två månader. Det vet du väl, käre Valter.»

»Nej. Jag trodde det var i går afton och – i natt.»

»Du pratar så besynnerligt, min vän», sade hon. »Jag känner inte igen dig. I går afton – i natt? Vad menar du?»

En sådan lögnerska, tänkte jag. Hur bra förställer hon sig inte! Och hon skall fordra fullkomlig uppriktighet av en annan. Men vad kunde hon ha för skäl att ljuga för mig?

Då jag inte genast svarade, upprepade Helena sin fråga. »Vad menar du med det här pratet, Valter?» sade hon otåligt. »Har du blivit tokig?»

En impertinent fråga, just i Helenas stil. Hon visste ju fullkomligt, vad jag menade.

»Nej inte än, gud ske lov», sade jag. Ännu har jag mina sinnen i behåll, och därför *vet* jag också att du träffat fru Bolls i natt. Vill du förneka det?»

Helena svarade inte. Hon nöjde sig med en axelryckning och en blick, som jag inte gjorde mig besvär att försöka tolka.

Det började jäsa inom mig. Jag upprepade min fråga. »Vill du förneka det?» sade jag än en gång.

»I natt har jag rest på tåg», sade hon högdraget. »Det borde inte vara dig obekant. Och Nina har inte gjort mig sällskap, så vitt jag vet. Ditt skämt är malplacerat, lille Valter.»

»Jag tål inte att du kallar mig 'lille' Valter!» brusade jag ut.

Det finnes ingenting jag avskyr så som att kallas för »lille» Valter. Att jag är relativt liten till växten för att vara karl har alltid varit en ömtålig sak för mig. Redan under min skoltid var det för kamraterna säkraste sättet för att få mig riktigt ursinnig att alludera på detta.

Helena kände mycket väl till min lilla svaghet. Och det var bara för att reta mig hon nu kallade mig lille Valter. Hon *kunde* retas när hon var vid det humöret. Och nu tycktes hon ha satt sig i sinnet att göra det.

»Min lille vän», sade hon långsamt och såg på mig med en blick av obeskrivlig nedlåtenhet – hon var i själva verket obetydligt längre än jag. »Inte rår väl du för att du är litet kort i rocken. Värre är att du tycks vara kort om huvudet också.»

Jag är säker på att jag bleknade. Det gör jag alltid, när jag blir riktigt ond.

»Tala inte om huvud, Helena», sade jag. »Det måste vara ett ganska främmande begrepp för dig. Du har ju aldrig haft något.»

Helena teg och sväljde. Jag hade träffat hennes sårbara punkt. Hon inbillade sig nämligen vara mycket intelligent.

Vi ha grälat rätt många gånger, Helena och jag. Och jag visste att när hon inte genast gav svar på tal, så var det bara lugnet före stormen. För ögonblicket voro vi emellertid inte ensamma, så hon *måste* behärska sig.

»Du uppträder som, som –», sade hon. Lyckligtvis var hon så ond att hon saknade ord. »Skall det här vara ett skämt, så är –.»

»Jag skämtar inte alls», avbröt jag.

»Så mycket värre för dig. Jag tar nu en bil och åker hem till Nina Bolls. Hon kanske kan förklara vad det är som flugit i dig.»

»Hör nu ett förnuftigt ord, Helena», sade jag. »Låt det vara slut på det här uppträdet. Du vet ju vad som hänt både Nina Bolls och hennes man.»

»Jag vet ingenting. Vad är det du pratar om?»

»Jag syftar på mordet. De äro ju inblandade i det båda två.»

»Mordet! Vad i herrans namn säger du?»

Vi hade nu kommit igenom spärren och stannat på andra sidan. De flesta passagerarna hade redan gått. Det fanns ingen som lyssnade till oss.

»Jag talar om mordet på varietédamen Asta Dur. Hon som bodde Regeringsgatan 67. Det där måtte väl du känna till.»

»Jag känna till?» utbrast Helena med väl spelad häpnad. Hon visade sig verkligen vara en ypperlig skådespelerska. »Vad skall jag känna till om ett mord? Jag har inte hört talas om det förr än nu.»

»Jag såg dig ju där i natt.»

»Du såg mig – var? Och när?»

»Jag såg dig komma ut från huset, där mordet begåtts. Det var efter midnatt.»

»Det är inte sant!»

»Du förnekar det, fastän jag såg dig med mina egna ögon. Jag ropade ju på dig, och du hörde mig alldeles säkert, för du vände på huvudet. Men i stället för att komma till mig sprang du din väg, som om du varit rädd för mig?»

»Sprang jag?»

»Ja, så fort du kunde.»

»Det här är väl starkt, lille Valter.» Hon lade tonvikt på »lille», och det förde mig med ens till kokpunkten. »Du yrar. Du har drömt hela historien. Jag kom med tåget nyss. Det har du ju själv sett.»

»Visserligen» sade jag. »Men det hindrar inte att jag har rätt. Du kan ha kommit från närmaste station. Den bluffen går inte i mig. Tala i stället nu om alltsammans, Helena. Varför narras du? Du, som ger dig ut för att vara en sanningsälskare.»

Nu var Helena blek. Jag märkte att ett utbrott var i antågande. Men jag var själv så uppretad, så ursinnig över hennes halsstarrighet, att ingenting nu skulle kunnat hindra mig att säga min mening rent ut.

Då Helena teg, fortsatte jag.

»Varför kom du i verkligheten hit i går, Helena?» frågade jag. »Du telegraferade för att lura mig. Du sökte i hemlighet upp fru Bolls i går afton, och med henne och detektiverna gjorde du i natt ett besök på mordplatsen. Varför vill du dölja det för mig? Varför ljuger du? Jag *måste* ha ett svar».

»Du skall få det», sade hon med skälvande röst. »Du skall få svar, fastän dina frågor visa att du måste vara tokig. Jag kom med tåget *nu* och har rest direkt hemifrån. Alltså har jag *inte* kunnat vara i Stockholm i natt. Om något mord har jag inte hört talas förr än av dig. Tror du mig inte?»

»Nej».

»Tror du att jag ljuger?»

»Uppriktigt sagt, ja. Jag inte bara tror det, för resten. Jag *vet* det. Jag såg dig ju med mina egna ögon.»

Hon vände mig ryggen och sysslade med något utan att svara.

»Helena», sade jag. »Varför vill du föra mig bakom ljuset?»

Hastigt vände hon sitt bleka ansikte mot mig. Nu var hon vildkattan, färdig att klösas. Ögonen gnistrade och näsvingarna skälvde som i hennes mest obehärskade ögonblick. Hade inte några stationskarlar gått förbi, hade det säkert resulterat i ett ytterst våldsamt uppträde.

Hon räckte fram handen mot mig.

»Se här», sade hon. »Tag den!»

I nästa ögonblick låg hennes förlovningsring i min hand.

»Ringen!» sade jag häpen.

»Du har förolämpat mig. Du har påstått att jag ljuger», sade hon med darrande röst. »För att tro den man säger sig älska om en medveten lögn, måste aktningen vara borta. Och utan ömsesidig aktning är ett samliv omöjligt.»

»Du har rätt», sade jag. »Men med lögner –.»

»Tig!» utbrast hon. »Ge mig tillbaka min ring, och låt det gå fort! Jag vill inte höra en ny förolämpning.»

»Som du behagar», sade jag och drog av mig ringen. »Jag inser att jag aldrig skulle kunna lita på en kvinna, som ljuger med en sådan virtuositet som du. Jag skulle förakta henne».

Därmed vände vi varandra ryggen och gingo åt var sitt håll.

När jag kommit så här långt i dagboken beslöt jag mig för att ringa upp fru Bolls. Hon hade inte gjort verklighet av sin plan att flytta hem till föräldrarna, utan på kommissarien Sandersons inrådan stannat kvar.

Naturligtvis var Helena hos henne. Uppträdet mellan oss och förlovningens uppslagning hade väl dryftats av de båda väninnorna. Jag var nyfiken att få veta vad fru Bolls tänkte om saken. Jag ville höra hennes råd. Kunde någon ställa det tillrätta igen, så var det hon.

Men, till min oerhörda ledsnad fick jag inte tala med henne. Jungfrun, som svarade i telefonen, förklarade att frun var dålig, hon hade nyss somnat och fick inte störas av någon.

Vad skall jag nu ta mig till?

Jag måste ut och få luft.

Att sitta här längre med mina grubblande, dystra tankar är omöjligt.

Senare samma dag.

Jag är förföljd av ödet.

I hörnet av Norrmalmstorg och Hamngatan mötte jag helt oväntat Helena. Men hon var inte ensam. Vid hennes sida och hållande henne i handen gick – lilla Vera.

Min och Astas flicka tillsammans med Helena Sundhagen!

Jag stod som fastnaglad och stirrade på dem båda.

Med ett jubelrop sträckte Vera armarna mot mig, och jag tog henne helt impulsivt i min famn.

»Jaså», sade Helena med tydlig förvåning. »Ni känna varandra? Jag trodde inte du ville kännas vid –.»

Här avbröt jag henne.

»Det var bra att jag träffade dig, Helena», sade jag. »Har du tid att prata några ord med mig?»

»Jag vet inte att vi ha något mer att säga varandra», svarade hon trumpet. »I synnerhet nu, då jag fått reda på alltsammans.»

Hon gjorde en menande gest åt Vera.

Jag kände att jag rodnade.

»Jag tänkte just fråga dig», sade jag. »Hur har du fått tag i detta barn?»

»Genom Nina. Man sökte någon som kunde ta hand om den lilla varelsen och svara för hennes uppfostran. Och det har jag åtagit mig.»

»Du har gott hjärta, Helena!» utbrast jag. »Jag ångrar min häftighet i morse. Kanske jag när allt kommer omkring tagit fel. Kanske det inte var dig jag såg i natt »

»Den möjligheten förkastade du i morse», sade hon stelt. »Men jag skulle nog inte fästa mig så mycket vid det. Här ha ju hänt förskräckliga saker, som till och med kunna få en man ur jämvikt. Du var nog inte dig själv, när vi sist talades vid.»

»Tack, Helena!» utbrast jag.

»Nej, tacka mig inte. Det kan *aldrig* bli gott mellan oss mer. *Du* har beskyllt mig för lögn, du, som själv ljugit för mig.»

»Jag?»

»Ja, just du.» Hon tog fram ett kuvert och räckte mig. »Tag det här», sade hon. »Det har i dag skickats till mig på posten. Från vem vet jag inte. Men om du läser det, skall du förstå vad jag menar. Beskyll aldrig mer någon annan för lögn, Valter!»

Jag öppnade kuvertet och i min hand hade jag – *brevet till Asta Dur,* det fördömda brev, som jag med egna händer bränt upp i natt!

»Du kan behålla den där episteln», hörde jag Helenas röst. »Jag vill inte ta i den mer.»

När jag tittade upp, hade hon redan vänt mig ryggen och gick sin väg med lilla Vera vid handen.

Nu sitter jag här och har brevet framför mig. Det går runt i mitt huvud. Det är otvivelaktigt det brev jag själv skrivit. Just det brev jag ansträngt mig så oerhört att få tag i. Jag läste det ju i natt, rad för rad detsamma. Till och med den lilla bläckplumpen i kanten känner jag igen. Och jag såg det brinna upp. Jag gick inte därifrån förrän alltsammans var förtärt av lågorna.

Och nu ligger det faktiskt framför mig igen!

Driva då onda andar sitt spel här?

Nej. Detta måste vara människoverk. Vem tror väl på övernaturliga makter? Åtminstone inte jag.

Något djävulskt skurkstreck av människor är det. Ett listigt bedrägeri.

Det här brevet är det jag verkligen skrivit. Jag kan gå ed på det.

Men då måste det jag i hastigheten brände upp i natt ha varit en skicklig efterapning.

Har Asta Dur låtit göra den förfalskningen för att ha brevet i dubbla upplagor? Eller är det någon annan?

När skall jag få veta det?

KAP. XVIII.

Vem var det?

Måndag afton.

Nu har det skett.

Kuvertet är öppnat. Och vi ha läst namnet på mördaren. Det namn Leo Carring skrivit.

Och nu måste jag tillstå något, som jag förut aldrig trott vara möjligt: Jag beundrar Carring! Han är mästaren.

Men han är en ohygglig människa, denne privatdetektiv. En tankemaskin utan hjärta. En man som kallblodigt spelar sitt spännande spel med förbrytaren – ofta om liv och död – och som alltid vinner.

Från nära nog första ögonblicket han fick hand om mordaffären Asta Dur, denna mordaffär, som av de andra detektiverna kallades svårlöst, mystisk, en trasslig härva och allt möjligt annat i den vanliga stilen, genomskådade han hela »mysteriet» och löste gåtan lika enkelt som han bevisade att jag varit på maskeraden mordnatten.

Men – eftersom jag nu återigen sitter med pennan i handen – vill jag beskriva vad som hänt i afton.

Just då jag strax före klockan sex, stod i begrepp att ge mig av till privatdetektiven, ringde han upp mig. Fru Bolls hade hastigt insjuknat och kunde inte lämna sitt hem. Och som hennes närvaro var nödvändig, måste platsen för den lilla sammankomsten ändras till ingenjör Bolls våning.

»Jag är redan där», slutade han. »Vill ni vara med då minan springer, så kom genast.»

Då minan springer! En knalleffekt således i hans vanliga stil. En helt och hållet överraskande vändning på det hela. – Men detta måste väl ändå betyda detsamma som att han upptäckt någonting alldeles nytt, och att Nina Bolls i hans ögon inte längre var skyldig.

Men – varför skulle då hennes närvaro vara nödvändig? Naturligtvis som vittne. Han måste ha släppt sin vansinniga idé att hon var brottslig. Han *måste* –

Jag var i en feberaktig spänning när jag kom till Strandvägen. Jungfrun som öppnade kände jag igen från mitt besök i går morse. En mörkögd, ganska nätt flicka, vars täcka ansikte bar spår av tårar.

»Är advokaten Carring här?» frågade jag.

»Ja», svarade hon viskande. »Och poliskommissarien är också här och den där förskräcklige överkonstapel Grimmer. Jag tror de komma ta livet av frun, om de få fortsätta.»

Jag kvävde en ed.

»Hur är det med fru Bolls?» frågade jag. »Väl inte något allvarligt?»

Nu trängde tårarna fram i flickans ögon. »Jag vet inte», svarade hon. »Fru Bolls ligger och är så matt att hon knappast kan tala. Och ändå har advokaten Carring plågat henne med tusen frågor.»

»Har någon läkare varit här?»

»Ja, vid middagstiden. Och han ordinerade någon medicin. Nu är fröken Sundhagen inne hos frun –»

Fröken Sundhagen! Ja, jag borde då ha väntat att Helena vid ett sådant tillfälle skulle vara hos sin väninna.

»Hon har varit här ganska länge», fortsatte flickan. »Och hon hade med sig en äldre kvinna och ett litet barn, den vackraste lilla flicka man kan se.»

Jag hade inte gjort mig någon brådska med att ta av mig ytterplaggen. Innan jag gick in, ville jag veta litet mer av jungfrun, som såg öppen och ärlig ut.

»Vad är det för barn?» frågade jag.

»De kalla henne Vera, mer vet jag inte.»

»Jaså», sade jag. »Och den där äldre kvinnan, ser hon ut som en trotjänarinna?»

»Ja, jag tycker det. Jag hörde dem kalla henne Charlotta.»

Se så där ja! Charlotta här också. Det fattades bara att Fabian Bolls också kom hit, så skulle hela samlingen vara fullständig. Och detta hos en sjuk, som efter alla själsskakningar hon fått utstå, bäst av allt behövde lugn och ro.

Han hade styrt till det bra, den där privatdetektiven. –

»Vill ni vara god och anmäla mig», sade jag kort.

I detsamma jungfrun skulle gå, hejdade jag henne.

»Det är väl inte ni, som uppträtt mot fru Bolls?» sade jag.

Flickan visade ett förskrämt ansikte.

»Jag förstår inte –», sade hon.

»Är det ni, som kommit med uppgiften om den öppnade skrivbordslådan och allt det där, som gjort fru Bolls misstänkt?»

Nu brast flickan ut i häftig gråt.

»Jag – jag måste ju säga sanningen», klagade hon. »Han pressade mig så nedrigt, den där överkonstapeln, lurade orden ur mig, innan jag hann tänka mig för. Inte hade jag en aning om att jag kunde skada frun med vad jag sa. Stackars fru Bolls. Det är förfärligt ledsamt!»

Flickan verkade onekligen trovärdig. Och hon tycktes verkligen, som Leo Carring sagt, vara sin matmor tillgiven. Skulle vad hon berättat för Grimmer vara sant? Det hela föreföll mig ännu mer obegripligt.

»Är ni fullkomligt säker på att ni inte misstagit er?» frågade jag. »Skulle ni inför domstol kunna ta era uppgifter på ed?»

»Jag har bara talat sanning», utbrast hon under en ström av tårar. »O, jag önskar att jag aldrig blivit född!»

»Se så, lugna er», sade jag. »Alltsammans kommer nog att till slut låta förklara sig. Inte tror väl ni er matmor vara i stånd att döda en människa?»

»Fru Bolls? Nej, aldrig i livet!»

Och hon fortsatte att gråta.

Jag lämnade henne och gick in.

I Fabians rum fann jag Leo Carring och kommissarien samspråkande. På en stol vid bortre dörren satt överkonstapel Grimmer och såg ut som om han var nära att somna.

»Välkommen doktor», sade kommissarien. »Advokaten Carring har lovat oss en intressant stund. Affären Asta Dur skall vara uppklarad innan vi gå härifrån. Vi ha bara väntat på er. Nu kan föreläsningen börja.»

Leo Carring förändrade inte en min vid de ironiska orden. Med en gest bjöd han mig sitta ned.

»Jag trodde att den här mordaffären redan var uppklarad», sade jag vänd mot kommissarien. »Har ingenjör Bolls inte bekänt?»

»Nej, inte ännu. Men det förefaller som om han börjat mjukna upp litet. Jag blir mer och mer övertygad om, att han är mördaren. Ni skall få se att jag får rätt i detta fall liksom jag fått det beträffande Runestam. Till och med advokaten Carring är nu övertygad om att Runestam inte har något med mordet att skaffa.»

»Ni har således inte ändrat åsikt, herr kommissarie?» sade jag.

»Nej», sade Sanderson. »Den mest komprometterade är fortfarande ingenjör Bolls. Och jag är ganska säker på att det är hans namn vi ha här.»

Med dessa ord tog han fram det lilla kuvertet med Leo Carrings visitkort.

»Det är ju nu vi skola öppna det», sade han. »Jag måste bekänna att jag är nyfiken.»

Leo Carring hejdade honom.

»Nej, öppna det inte än», sade han. »Jag har litet att säga först.»

Därpå vände sig privatdetektiven till mig.

»Då vi senast träffades», sade han, »det är förresten inte så många timmar sedan, nämnde jag för er, doktor, i vilken ny riktning de senaste upptäckterna fört mig personligen.»

Nu hade vi således kommit dit. Nu skulle »minan springa», Nina Bolls chavottera som mörderska. Han var i stånd att få henne fälld – om han ostört fick hålla på –

»Jaså», sade kommissarien Sanderson. »Är det någonting nytt, någonting som jag inte har reda på?»

»På sätt och vis är det nytt», svarade Leo Carring.

Här tystnade han, och hans kalla stålgrå ögon sågo på mig med ett uttryck som kom mig att rysa.

»Doktor Smirno vet vem jag syftar på», fortsatte han. »De indicier jag nu skall framlägga peka icke på ingenjör Bolls, utan på – *hans hustru*.»

»Är ni där nu igen?» utbrast jag. »Jag trodde det var slut på det där vanvettet!»

»Fru Bolls!» inföll kommissarien häpen. »Det var ju min första tanke. Ett mord av svartsjuka – en ganska vanlig företeelse. Men det antagandet måste jag ju sedan överge, inte minst därför att alla indicier tycktes peka på hennes man.»

»Jag förstår,» sade privatdetektiven. »Det var väl också därför ni underlät att visitera fru Bolls, då hon fördes till er efter mordet?»

»Hur så? Varför skulle jag visitera henne?»

»En kvinna, som anhålles som misstänkt för mord, borde alltid visiteras innan hon släppes. *Jag* skulle aldrig underlåta det, i synnerhet om hon tages nära nog på själva mordplatsen som i detta fall.»

Kommissarien såg generad ut.

»Jag förstår inte vad en visitation skulle tjäna till», sade han. »Jag hade inget skäl att anta att någonting var stulet.»

»Så mycket värre för er», sade Leo Carring kallt. »Hade ni gjort det, skulle ni hos henne ha funnit både mordvapnet och bitarna av den sönderskjutna stenmorteln.»

Jag hade suttit som på nålar. Nu kunde jag inte hålla mig längre.

»Fantasier!» utbrast jag. »Vansinniga fantasier! Ni kan inte bevisa ett ord av vad ni säger.»

Kommissarien teg.

»Jag skall gå i ordning med frågorna», sade Leo Carring, oberörd av mitt infall. »För doktor Smirno har jag redan logiskt bevisat min teori om hur detta mord tillgått. Och ni har ju inte kunnat invända något, eller hur?»

»Nej», muttrade jag. »Det må vara. Men beträffande vem som gjort det har ni inte bevisat någonting alls. En ensam kvinna kan aldrig ha utfört detta.»

»Det dödande skottet har hon varit ensam om», sade privatdetektiven. »Men sedan har hon haft hjälp med att sopa igen spåren efter sig. Innan jag emellertid fortsätter med att bevisa mina påståenden, vill jag också

för kommissarien framlägga min teori om hur mördaren gått till väga. Vi måste nämligen ha detta som utgångspunkt för att kunna gå vidare.»

Därpå genomgick Leo Carring än en gång detsamma som han relaterat för mig, hur de båda skotten skjutits, det första dödande och det andra i avsikt att stanna klockan, vars visare på förhand blivit ställda för att åstadkomma ett alibi. Han klargjorde hur mördaren velat konstruera fram ett indicium mot ingenjör Bolls genom att placera cigarrettfodralet bredvid liket – inte bara för att skydda sig själv, utan av hämnd: Vem hade skäl att hämnas på Bolls, om inte just hans hustru?

Kommissarien Sanderson hade ingenting att invända mot detta. Han gav tvärtom sitt erkännande åt Leo Carrings skarpsinniga och logiska bevisföring.

»Och ni inbillar er verkligen att en kvinna, som fru Bolls skulle kunnat göra allt det där?» inföll jag. »Det är ju otänkbart.»

»Jag har aldrig påstått något sådant», sade privatdetektiven. »I stället antydde jag nyss att hon haft hjälp med att sopa igen spåren efter sig.»

»Förklara er», sade kommissarien, som var mycket intresserad.

»Fru Bolls har påträffat sin gynnade rival i köket», sade Leo Carring »och sannolikt genast gått till attack, det vill säga frågat om Fabian varit där i natt. Fröken Durs svar har väl ännu mer retat upp henne, och slutligen har hon skjutit.

Då hon fick se liket vid sina fötter har självbehärskningen svikit henne och hon har svimmat. Detta har hänt omkring klockan halv tre på natten.»

»Nå, vidare», sade kommissarien. »Det där låter inte alls osannolikt.»

»Så kommer Runestam dit för andra gången – han vill kanske ha igen sin pistol eller också har han nyktrat till och vill göra ett nytt försök att komma åt sin växel. Han finner de båda kvinnorna på köksgolvet och ser genast hur det hänger ihop.

I första häpenheten griper han tag i Asta Durs arm och sätter utan att märka det dit sina fingeravtryck. Så kommer tanken att dra nytta av situationen. Han rycker loss ringen från den mördades finger – det var ju av honom hon fått den. Därpå letar han rätt på nyckeln till kassaskåpet, tar fram silverskrinet, bryter upp det och finner sin falska accept.

Under tiden har fru Bolls vaknat upp ur sin svimning och de båda stöta ihop, hon, mörderskan och han, förfalskaren och inbrottstjuven. Vad är då naturligare än att dessa två hjälpas åt att sopa igen spåren efter sig?

Nu först ställes klockan om, dominon rives sönder, biten hänges över urtavlan, det andra skottet stannar urverket och slutligen införas blodspår i skottöppningen. Det är Runestam, som hjälper henne med allt det där. Fru Bolls stoppar slutligen i sin handväska, som hon av gammal vana tagit med sig, ned bitarna av den sönderskjutna morteln, browningen gömmes i en vid innerficka i hennes pälskappa – och de äro färdiga att ge sig av.

Men – de våga inte gå båda på en gång. Runestam fordrar att få gå först. Fru Bolls måste falla till föga. Hon lovar att vänta däruppe i fem minuter.

Dessa fem minuter måste för henne ha varit ohyggliga. Hennes upphetsning ökas med varje sekund. Hennes irrande tankar komma åter och åter tillbaka till mordet hon utfört. Är det något hon glömt? Har Runestam

förbisett någon liten småsak, som kan leda detektiverna på hennes spår? Hennes tankar arbeta intensivt, rastlöst.

Ja, visst är det en sak hon glömt. Runestams pistol, som han lämnat kvar. Den måste finnas någonstans, han har ju själv talat om för henne att han glömt den och nu inte kunnat hitta den.

Om man finner den oanvänd – då måste man förstå att det varit en annan browning som dödat. Forskningarna skulle föra dem till henne. Fabians pistol skulle bli undersökt – och sedan –

I sin upphetsning kan hon inte tänka klart. I sin inbillning ser hon allting vanställt, förvridet. Tystnaden omkring henne jagar upp hennes fantasi. Hittar hon inte Runestams pistol är hon förlorad.

Hon söker överallt med feberaktig iver och glömmer att tiden går, och att hon kommer närmare och närmare det framkonstruerade klockslaget. Slutligen ger hon sig ut i köket igen. Och här finner hon äntligen pistolen i vedlåren och stoppar den i pälsfickan tillsammans med den andra.

Men hon har inte kunnat lämna köket utan att kasta en sista blick på sitt offer. Och detta blev för mycket för hennes redan till ytterlighet ansträngda nerver. Tystnaden, ensamheten med den döda, vars brustna ögon stirra emot henne, allt detta gör att hon helt och hållet förlorar herraväldet över sig själv.

Och i vild skräck rusar hon ut för att på gatan bli hejdad av nattvakten och slutligen förd till polisstationen.»

Här gjorde Leo Carring ett uppehåll. Och det var en liten stund så tyst i rummet att jag kunde höra mitt eget hjärtas slag. Under det omedelbara intrycket av hans levande, gripande framställning kom sig ingen av oss för att yttra ett ord.

Kommissarien, som naturligtvis varit beredd att – av gammal vana – säga emot och bestrida varje Leo Carrings påstående, som inte stämde med hans egen teori, tycktes helt och hållet omvänd. Han stirrade på privatdetektiven med en min av häpnad, som så småningom övergick till oförställd beundran.

»Ni har rätt!» utbrast han slutligen. »Ni har otvivelaktigt rätt. Det måste ha gått till på detta sätt. Men kan ni också åstadkomma bevis?»

»Jag tror ni skall bli nöjd», sade Leo Carring lika lugnt som om det rört sig om den enklaste lilla fickstöld. »Jag har hela beviskedjan klar. För övrigt tror jag mig om en liten stund kunna skaffa fru Bolls egen bekännelse.»

Därpå vände han sig till överkonstapeln.

»Säg till Gerda att komma in», sade han.

Det var kammarjungfrun, som öppnat för mig. Flickan såg nu verkligt förskrämd ut, och hennes bönfallande blickar gingo från Leo Carring till kommissarien.

»Skall det bli ännu mer?» sade hon. »Låt mig slippa! Låt mig slippa!»

»Lugna er», sade Leo Carring. »Vi skola inte plåga er mer än ett par minuter. Vill ni nu inför oss upprepa vad ni redan talat om för överkonstapeln. Jag menar vad som hände er i lördags natt. Ni väcktes ju av telefonen?»

»Ja. Jag hörde flera ringningar efter varandra. Yrvaken rusade jag upp och gläntade på dörren där. Och då såg jag frun sitta vid skrivbordet med telefonluren vid örat. Hon upprepade flera gånger hallå! hallå!, men ingen tycktes svara. Slutligen hörde jag henne mumla: »Min gud, det var ändå han!»

»Vad var klockan då?»

»När jag gick tillbaka in till mig kastade jag en blick på salsklockan. Den var en kvart över två.»

»Fru Bolls märkte er inte?»

»Nej. Jag ville inte störa henne och gick så tyst jag kunde.»

»Vad hände sedan?»

»Jag kunde inte somna, utan låg och funderade på vad frun gjorde uppe så här sent. Då ungefär tio minuter hade gått, hörde jag tamburdörren öppnas och stängas. Någon gick nedför trapporna. »Det kan väl inte vara frun, tänkte jag, som går ensam ut mitt i natten? Jag tyckte hon såg så märkvärdigt upprörd ut, då hon satt vid telefonen. Någonting måste bestämt vara på tok – jag smög mig in hit igen, och då såg jag –»

Här tystnade Gerda.

»Se så, tala ut. Allt vad ni sagt är redan antecknat. Ni såg – vad?»

»Den vänstra skrivbordslådan var till hälften utdragen», fortsatte flickan. »Och i den satt en annan nyckel än den vanliga.»

»Var det den här?»

Leo Carring visade fram en nyckel med en liten vidhängande silverplåt, på vilken det stod: »Buffén».

»Ja, det var det.»

Privatdetektiven stack nyckeln i låset och öppnade lådan.

»Den går verkligen hit», sade han. »Nå, ni tittade ju i lådan, eller hur?»

»Ja – jag har ju redan talat om det för överkonstapeln.»

»Jag förstår. Litet nyfiken. Låg det någon pistol i lådan?»

»Nej. Den var nästan tom. Bara några papper på bottnen.»

»Men ni, doktor Smirno, fann ju i går morse ingenjör Bolls' nyligen använda browning i just denna låda? Åtminstone har fru Bolls sagt det.»

»Ja», sade jag mellan mina sammanbitna tänder. »Det är sant.»

Nästa fråga ställdes till jungfrun.

»Vem kan ha öppnat lådan? Lämnade möjligen ingenjörn den efter sig så, när han gick ut?»

»Vem som öppnat den vet jag inte. Men sedan ingenjörn gått, det var vid sextiden på eftermiddagen städade jag skrivbordet, och då var alla lådor stängda. Ingen nyckel satt i.»

»Jag lämnar åt er, mina herrar att själva dra slutsatserna», sade Leo Carring. »Vem öppnade lådan och behövde därtill en falsk nyckel? Vem tog med sig en laddad pistol mitt i natten? Och i vad avsikt?»

»Saken är enkel som addition!» utbrast kommissarien. »Det är naturligtvis *hon*. Det måste vara hon.»

»Nej», sade jag bestämt och reste mig upp. »Det är inte möjligt. Ni måste ha misstagit er, Gerda. Lådan

hade stått öppen sedan ingenjörn gick, eller hur? Är det inte så?»

»Jag önskar det vore så!» snyftade flickan. »Men jag – jag kan ju – inte – ljuga –»

»Det är alltså klart», fortsatte Leo Carring obevekligt, »att fru Bolls gick ut ungefär fem minuter före halv tre och beväpnad med sin mans laddade browning. Tiden bestyrkes av ett annat vittne, som sett henne på gatan. – Jag vill emellertid gå vidare.»

Han visade jungfrun en handväska, som låg på skrivbordet.

»Är denna er matmors?» frågade han.

»Ja» svarade hon med en min av förvåning. »Ni bad mig ju för en stund sedan hämta in den från tamburen.»

»Jag gjorde det», svarade Leo Carring, »därför att jag först helt nyligen fick veta att fru Bolls haft den med sig mordnatten. Vi skola se vad den innehåller.»

På ett vitt pappersark tömde han ut väskans innehåll, ett par visitkort, en liten börs och några nycklar. Dessutom följde med ett stoff som av grågrön sand och några stenflisor med samma färg.

»Flisor från den sönderskjutna morteln, så sant jag lever!» utbrast kommissarien.

»Ja. Fru Bolls har, som jag nyss sade, i sin handväska burit hit bitarna av den mördades mortel. Men hon har inte tänkt på att de kunde lämna spår efter sig. – För resten har jag ytterligare ett bevis, kanske ännu mer graverande. På en av stenbitarna, som kommissarien lämnade mig till undersökning fanns ett par fingeravtryck. Jag har undersökt dem. De ha satts dit av fingrar, som doppats i *blod* – och de äro – fru Bolls'.»

Jag hade hållit mig tyst. I andlös spänning hade jag tegat. Jag visste att han med varje ord skulle dra nätet allt trängre kring den arma Nina. Lugnt och säkert gick han mot sitt mål, steg för steg kom han det närmare. Fick han fortsätta var Nina Bolls förlorad.

Jag måste ingripa, sak samma hur.

»Det där är lögn!» skrek jag besinningslöst. »Lögn alltsammans! Fru Bolls har aldrig tagit i de där bitarna.»

»Vad går åt er, doktor?» inföll kommissarien. »Hur kan ni yttra er om det?»

Leo Carring hade ur en ask tagit fram en bit av den fördömda morteln. Han visade mig två ganska svaga märken av fingrar på den samt ett par tydligare fingeravtryck på ett vitt papper.

»Ni kan själv jämföra», sade han. »Ett mera avgörande indicium har väl aldrig existerat.»

Det fanns verkligen intet tvivel om att de gjorts av samma fingrar. Mitt förstånd stod stilla.

Som i fjärran tyckte jag mig höra Leo Carrings röst igen.

»Fru Bolls har alltså burit hit den sönderslagna morteln», sade han. »Och detta inte bara för att dölja det ena skottet – hon kunde i så fall ha kastat bitarna i Nybroviken – utan för att konstruera fram ett nytt indicium mot sin man. Cigarrettetuiet var inte nog. Hon ville utkräva en grundlig hämnd.»

»Galning!» utbrast jag. »Ni vet inte vad ni säger. Tror ni verkligen att fru Bolls är så listigt beräknande, så raffinerad och genomelak att –»

»Jag tror det inte», sade Leo Carring. »Jag *vet* det. Hennes manipulation med mannens browning i går morse – det vapen varmed hon själv mördat – då hon under sken av sorg och förtvivlan hjälpte er, doktor, att göra ren den, är inte det det listigaste man kan tänka sig? Hon kan spela teater, den kvinnan.»

Jag hindrades från att svara genom att dörren öppnades och Charlotta kom in med ett fullskrivet pappersark i handen. Hon såg sig skyggt omkring och räckte det till Grimmer utan att säga ett ord.

»Har hon skrivit under?» frågade Leo Carring med synbar iver.

»Ja. Och vi ha bevittnat, både fröken Sundhagen och jag», sade gumman nigande.

»Det är bra», sade privatdetektiven och tog papperet, vars underskrifter han granskade.

»Då förstår jag hur det hänger ihop med Runestams browning», sade kommissarien. »I upphetsningen på natten efter mordet och under tryck av en inbillad fara tog fru Bolls pistolen med sig hem. Men sedan, när hon förstod att ingenjörns använda pistol blev ett indicium mot *honom,* och inte mot henne, insåg hon att den andra måste återfinnas på sin plats. Och så passar hon på att i natt smussla ned den i vedlåren igen.»

»Ja visst. Ni minns hur angelägen hon var att få följa med oss till Regeringsgatan. Jag förstod att det låg något bakom hennes iver. Och sedan hjälpte hon oss att söka. Har ni någonsin träffat en listigare förbryterska?»

»Knappast», sade Sanderson. »Men nu är hon också fast. Från motivet och ända till denna trick med browningen är beviskedjan fullständig. Hade Runestam levat, skulle vi fått veta alla detaljer.»

»Dem få vi veta ändå», sade privatdetektiven lugnt och räckte fram papperet Charlotta nyss lämnat. »Här har jag fru Bolls' bekännelse, nedskriven av mig i överensstämmelse med den relation jag nu givit er och vederbörligen undertecknad av henne sedan hon hört den uppläsas. Hon kommer säkert att villigt komplettera detaljerna.»

»Hon är inte tillräkneliga utbrast jag och försökte förgäves rycka åt mig papperet. »Hon visste inte vad hon gjorde, då hon skrev under det där. Hon är sjuk. Som läkare protesterar jag mot detta.»

Kommissarien såg förebrående på mig.

»Så ni hugger i, doktor!» sade han. »Den här bekännelsen är inte alls nödvändig. Så vitt jag kan se ha vi full bevisning.»

»Ja», sade Leo Carring och vek långsamt ihop papperet. »Hon skulle otvivelaktigt bli dömd även mot sitt nekande.»

Jag var i detta ögonblick i ett tillstånd som jag inte kan beskriva. Ju längre denna debatt hade pågått, dess mera uppskakad hade jag blivit. Varje ord privatdetektiven uttalat var en skymf mot den enda kvinna jag någonsin älskat. Ett vanmäktigt raseri grep mig, då jag hörde hur Nina av denne fördömde detektiv långsamt drogs allt djupare ned i smutsen. Jag tyckte mig se henne inför en hånskrattande pöbel släpas fram till skampålen.

»Håll upp!» skrek jag. »Hon är oskyldig!»

Jag hade ofrivilligt gått Leo Carring in på livet, så att han tog ett steg tillbaka.

»Hon har ju redan bekänt,» sade han.

»I ett anfall av sinnesförvirring, ja. Det är enda förklaringen. Ni hör ju att jag säger att hon är oskyldig.»

»Nonsens», utbrast kommissarien. »Jag skall genast skaffa en häktningsorder. Vad vet ni för resten om det här, doktor Smirno?»

Min röst var hes, och orden stockade sig i halsen på mig, när jag svarade.

»Jo», sade jag. »Jag – vet det – för *det var jag, som mördade Asta Dur.*»

Det blev alldeles tyst. Både Sanderson och Carring sågo på mig i stum häpnad, och överkonstapeln vid dörren kom några steg närmare. Slutligen vände sig privatdetektiven bort med en medlidsam axelryckning.

»Ni!» utbrast kommissarien. »Nej, det är då för galet!»

»Han vill offra sig själv för att rädda henne», sade Leo Carring och skakade på huvudet.

»Nej», sade jag ivrigt. »Jag har dödat Asta. Tro mig! Hon förtjänade det för resten. Jag vill bekänna allt. Det var jag som ringde upp fru Bolls i lördags natt och talade om var Fabian höll hus. Sedan smög jag mig upp i Astas kök och väntade. Det var jag, som hindrade henne att gå in, då Fabian svarade i telefon och sedan smög sig bort. Jag hade hittat Runestams pistol där ute. Med den sköt jag henne.»

»Jag har väl aldrig hört på maken!» sade kommissarien och satte sig ned. »Vill ni verkligen ta på er en annans brott? Jag skall säga er att rättvisan inte tillåter något sådant.»

»Ingen kommer att tro er», sade Leo Carring. »Ni kan inte bevisa –»

»Doktorn har ju för resten sitt alibi den natten», inföll kommissarien. »Kontroversen med konstapeln och sedan polisstationen.»

»Det var *efteråt»,* sade jag. »Jag dödade henne så fort ingenjör Bolls hade gått. Klockan var sjutton minuter över två. Sedan ställde jag om klockan, vred fram visarna femtio minuter, innan jag med min andra kula stannade urverket. Advokaten Carring har ju redan påpekat detta. Mitt alibi är falskt.»

»Det förefaller mig onödigt att fortsätta det här resonemanget», sade privatdetektiven otåligt. »Det är en ädel handling ni vill utföra, doktor. Men ni kan inte rädda mörderskan.»

»Bevis!» utbrast jag. »Vad vill ni då ha för bevis? Jag sköt henne med Runestams pistol – inte med Fabians. Det var Runestams pistol jag gjorde ren i fru Bolls närvaro. Jag hade den med mig, då jag gick dit. Utbytet var lätt, då hon ett ögonblick vände ryggen till. Jag hade också med mig bitarna av morteln, och jag lade dem i den öppna spiseln, då jag blev lämnad ensam ett tag.»

»Runestams pistol hittades ju hos fröken Dur i natt?» sade Carring tvivlande. »Den enda som kunnat smussla dit den är fru Bolls.»

»Nej. Det var jag, som lade dit den. Jag var också där i natt, fastän ingen vetat av det. Ni kan läsa det i min dagbok. Jag råkade ju snava i vindstrappan och slå omkull gamla Charlotta –»

»Den dar förklädda kvinnan, som kom ut ur porten och var nära att spräcka skallen på konstapeln – skulle det ha varit ni?» utbrast kommissarien.

»Det var jag. Förklädnaden slängde jag sedan in i en portgång på Lästmakaregatan – det var visst i n:r 11. Där kan man hitta den.»

»Det stämmer», sade överkonstapel Grimmer. »Man har funnit alltsammans där.»

»Det kan väl hända», inföll nu Leo Carring. »Ni gick i hemlighet till Regeringsgatan för att söka ert brev. Men det är långt mellan det och ett mord.»

»Vad vill ni då ha för bevis?» skrek jag alldeles utom mig. »Fru Bolls är oskyldig. Hon får icke fällas för detta!»

Leo Carring hade nu helt och hållet ändrat sätt. Med ett uttryck av spänning i sitt ansikte kom han fram till mig.

»Den där rödhårige, som hann till Runestam före polisen, var det –?»

»Det var också jag!» utbrast jag. »En gammal peruk, som jag en gång haft på en amatörföreställning, och ett par blå glasögon. – Jag har det där hemma hos mig. I dokumentskåpet i min sängkammare ligger det. Och där har jag också brevet till Max och sidenbiten jag rev av dominon och de båda tomma patronhylsorna. Här har ni nyckeln –»

Leo Carring drog en djup suck.

»Det är nog», sade han. Och därpå tillade han mera för sig själv: »Nu är det gjort!»

»Vad säger ni? Vad är gjort?» frågade Sanderson förvånad.

»Ni har ju glömt att öppna kuvertet med mördarens namn», sade Carring och tände helt lugnt en cigarrett. »Gör det, så skall ni förstå.»

Kommissarien slet upp kuvertet.

»Vad – vad är det här?» mumlade han överraskad.

»Läs det högt», sade Leo Carring.

Kommissarien läste:

»Doktor Valter Smirno.»

Det gick runt i mitt huvud. Mitt namn!

»Ni har då anat det –?» sade jag.

»Nej. Jag har *vetat* det hela tiden. Men jag har inte kunnat bevisa det. Nu har ni emellertid hjälpt mig, doktor. Tack!»

»Än fru Bolls då? Fingeravtrycken och jungfruns vittnesmål?» inföll kommissarien. »Den skriftliga bekännelse –?»

»Komedi alltsammans», sade Leo Carring. »Fingeravtrycken äro inte alls fru Bolls'. Jag har låtit sätta dit dem. Gerda är ingen kammarjungfru, utan en av mina kvinnliga medhjälpare, en detektiv således. Hon skötte sig bra, eller hur? Och den s. k. bekännelsen har ju ingen av er läst. Den –»

Mera hörde jag inte.

Lurad! Lockad i en fälla alltså.

Jag tror jag skrek högt. Jag vet inte vad jag tog mig till. Då jag kom till besinning låg jag på golvet, fasthållen av dem alla tre.

KAP. XIX.

Bekännelsen.

***Tisdag*.**

Schack och matt!

Nu är spelet slut för mig. Dithän skulle det alltså gå. –

För sista gången sitter jag nu med dagboken framför mig. Jag vet att det som väntar mig är döden. Och jag skall inte försöka slippa undan. Tvärtom. –

Men nu vill jag skriva – min bekännelse. –

Genom Leo Carrings list har jag alltså lurats att sträcka vapen och ge mig. –

Sedan reaktionen kommit efter den ohyggliga spänningen, förefaller mig alltsammans som en fasansfull dröm. Det har gått så förunderligt fort. I lördags natt gav jag Asta det dödande skottet, och innan det hade gått två dygn var jag fast. –

Jag hade trott mig vara långt starkare än jag är. Efter tjugufyra timmar voro mina nerver alldeles upprivna. Och i går afton, då jag visste att den stora kraftmätningen skulle ske, och att jag framför allt måste vara kall och lugn, då var jag inte det minsta herre över mig själv, utan lät dupera mig som ett barn.

»En kallblodig skurk, som kan döda med ett leende på läpparna», var Leo Carrings omdöme om mig. Och jag trodde att han – åtminstone beträffande min kallblodighet hade rätt. Några samvetskval har jag aldrig känt, och inte heller någon ånger över något annat än att jag till slut lät fånga mig i en så simpelt utlagd snara.

Men jag har inte alls varit så kallblodig som Leo Carring inbillade sig. Jag förmådde inte stålsätta mig mot en egendomligt gnagande oro, som smög sig över mig i samma ögonblick jag fick en bestämd förnimmelse av att den store detektiven började gissa sig till hur mordet utförts.

Men han vände sig inte mot mig med framläggandet av de indicier han samlat. Han visste att han med sin bristfälliga beviskedja skulle komma till korta inför min förmåga av förställning, min sällsynta skicklighet som debattör och mitt mångsidiga förutseende.

Han har själv sagt att mördaren visade en enastående förmåga i att reparera begångna misstag. Tacka för det! Han lät mig ju se i sina kort. Vartenda fel jag gjort demonstrerades ju för mig.

Nu förstår jag att den leken roade honom. Han ville ge mig tillfälle att fortsätta mina operationer så att säga inför ögonen på honom. Han ville studera mig under olika faser av detta spel – på liv och död.

Hade Leo Carring endast visat att han misstänkte mig, hade säkert allt gått bra. Jag skulle mött varje hans anfall, väl förberedd i min säkra position.

Men han riktade sin stöt mot min enda sårbara punkt, mot den kvinna han visste att jag älskade. Ty han *visste* det. Han har erkänt att han – utan att öppna de hopklistrade sidorna i dagboken – mot den elektriska lampans skarpa sken kunde läsa den korta bekännelsen om min kärlek till Nina.

Han läste det och förstod, att här skulle jag anfallas för att tvingas att sträcka vapen. Och med sällsynt list förstod han att hopa indicierna, sanna eller lögnaktiga, allt eftersom det gagnade hans plan, mot henne, som han visste att jag skulle ge mitt liv för att skydda.

Vad genomgick jag icke under de timmar, då jag förstod att nätet drog ihop sig kring henne, obevekligt och hotfullt. Behärskade jag också alla jordens språk skulle jag inte finna ord att skildra det.

Ängslan, oron för henne sög sig fast i mig och växte till en förlamande ångest, som slutligen övergick i vildaste skräck. – Sådana ögonblick kommer jag aldrig mer att uppleva – och vill det inte heller, om jag så därmed kunde köpa mitt liv.

Nu är jag lugn. Men jag är ohyggligt trött. Och ändå kan jag inte låta bli att skriva dessa rader – de sista.

Det är av fri vilja jag skriver. Jag har *bett* om det. Allt sedan det ögonblick, då jag märkte att spelet var förlorat för mig, har jag känt ett oemotståndligt behov att fylla de sista sidorna i min dagbok. Man skickade efter boken åt mig. Och nu skriver jag ärligt och sant min bekännelse.

Jag vill att man skall förstå mig. Sedan må man döma. –

Leo Carring har rätt i att det jag förut skrivit i dagboken alltsedan mordet inte är fullt sant. Leo Carring har alltid rätt.

Men jag har inte direkt ljugit. Jag har bara hållit tyst med sådant som kunde göra mig misstänkt. För övrigt måste jag erkänna, att jag skrivit dessa dagboksanteckningar inte bara för min egen del, utan för att de – åtminstone delvis – skulle läsas av någon av spårhundarna. Jag hade tänkt placera boken så att den måste komma i händerna på den, som i hemlighet gjorde en påhälsning hemma hos mig. Ty det väntade jag mig att man skulle göra.

Sedan jag överraskat den store detektiven vid studiet av boken och litet lugnat mig efter min första förtrytelse, jublade det inom mig: »Han går i fällan! Han låter lura sig!»

Men han lät inte lura sig. Han läste inte bara vad jag skrivit. Han läste också mellan raderna – den oskrivna, nakna sanningen. Och han läste dessutom om det förflutna och om mitt hjärtas stora hemlighet.

Jag dåre, som inte rev ut dessa sidor och brände upp dem, i stället för att klistra ihop dem!

Nu vill jag skriva sanningen, fullständigare och klarare än detektivens skarpsinne kunnat konstruera fram den. Åtminstone tror jag inte att Leo Carring genomskådat mig i allt.

För rätt länge sedan hade jag beslutat att döda Asta Dur. Och det beslutet hade jag fattat efter lugnt och moget övervägande – inte alls i uppbrusning eller hastigt mod. Det var enda sättet för mig att få leva ostört och lyckligt. Ty så länge Asta levde, skulle hennes snikenhet vara ett ständigt hot mot mig.

För resten tror jag, att hon hatade mig. I det fallet sympatiserade hon med Fabian Bolls. Hon avskydde mig, fastän jag aldrig gjort henne något ont. Till och med sedan jag upptäckt att hon bedrog mig, hade jag varit oerhört frikostig mot både henne och barnet. Trettiotusen kronor betalade jag inalles för att bli fullkomligt fri.

Det var då tanken att lura mig kom på henne. Hon har själv sagt det. I uppgörelsen ingick återlämnandet av alla brev, och hon förstod att *det* var det viktigaste för mig. Jag var ju då ännu förmögen, och en utpressning skulle sannolikt bli ganska givande.

Därför smusslade hon undan det farligaste och mest komprometterande brevet, det brev vari jag erkände

mig vara far till lilla Vera, och vari jag förband mig – så juridiskt det kan vara möjligt – att göra Asta till min hustru. Detta brev behöll hon för att använda det när ett tillfälle kom, då jag var sårbarare för ett angrepp än vanligt.

Och tillfället kom.

Så snart min förlovning med Helena Sundhagen eklaterats, lät Asta höra av sig. Hon fordrade *en halv miljon* för att lämna ifrån sig brevet. När jag skulle gifta mig till en förmögenhet på nära tre miljoner, var det inte för mycket att jag betalade en halv för att bli fri från henne. Med otrolig fräckhet och av girighet tindrande ögon, som läto mig ana att jag aldrig skulle bli kvitt henne, sade hon mig detta.

Därför måste hon bort. Jag hade intet val.

De sista veckorna före den ödesdigra kvällen hade jag träffat Asta flera gånger. Jag besökte henne i hemlighet sent om kvällarna. Inte ens gamla Charlotta visste att det var för mig supéerna dukades fram.

Asta var under dessa sammankomster på tu man hand älskvärdheten själv. Jag var ju den fågel hon skulle plocka. –

Inte ett ögonblick hade jag för avsikt att göra upp med henne i godo. Hela tiden tänkte jag bara på hur jag säkrast skulle kunna befria mig från henne, det vill säga döda henne utan att några misstankar skulle falla på mig.

Min plan hade jag gjort upp i minsta detalj. Ah, jag skulle inte begå någon oförsiktighet, inte lämna ett enda spår efter mig. –

Men slumpen ingrep och lät det hela ske mycket förr än jag beräknat. Min väl genomtänkta plan kom aldrig till utförande. Hennes undanrödjande blev i stället en helt impulsiv handling, framkallad av den tillfälliga situationen, för ögonblicket så tillspetsad, att katastrofen *måste* inträffa.

Det var för *mig* supén stod framdukad hos henne i lördags natt. Den natten hade hon lovat att ta emot mig igen. Mitt låtsade anbud hade börjat närma sig den siffra hon begärde, och hon trodde väl att hon skulle kunna förmå mig att till slut gå in på hennes fordringar. Vid midnattstid skulle jag komma, och vi skulle börja förhandlingarna med att äta vår vanliga lilla supé.

Hon hade tänkt gå hem från maskeraden. Men, när hon träffade Bolls, glömde hon totalt bort både mig och den möjliga uppgörelsen. Till slut övertalade hon i stället Fabian att följa med och dela den nattliga supén. Och detta hörde jag.

Då fick jag idén att arrangera ett litet avbrott i deras tête à tête. Jag ringde upp fru Bolls från en telefonkiosk och förställde rösten. Helt ofrivilligt kom jag att härma finnens dialekt, som jag samma kväll hört.

Sedan jag alltså lagt ut minan, det vill säga väckt Ninas svartsjuka, hade jag bara att avvakta resultatet, som jag trodde skulle stanna vid en telefonering för att få visshet. Aldrig kunde jag ana att Nina Bolls skulle gå dit mitt i natten – alldeles ensam.

Jag smög mig sedan upp till Asta köksvägen. Nyckeln satt inte i på innersidan, och jag öppnade med min huvudnyckel. Den kvällen voro lyckligtvis alla gårdsportar olåsta.

I köket stannade jag och väntade. Därifrån hörde jag tydligt allt vad de sade inne i salen, deras glam och skämt, Fabians äckliga kurtis och hennes frivola kvickheter.

Så kom Runestams oväntade intrång och uppträdet med honom. När Asta kom ut i köket med hans pistol,

som hon stoppade ned i vedlåren, hade jag nätt och jämnt hunnit smyga mig in i den tomma jungfrukammaren.

Genom dörrspringan såg jag var hon gömde vapnet, och så snart hon gått in, var jag ute igen och tog browningen. Den var laddad.

En vink av ödet således. –

Efter en stund kom Asta helt oväntat ut i köket för andra gången. Hon gick så tyst att jag blev helt och hållet överraskad. Eljest hade jag naturligtvis också denna gång gömt mig.

När hon fick se mig, blev hon så häpen att hon till en början inte kom sig för att säga ett ord. Jag såg, hur hon bleknade. – Och säkert skulle hon ha ställt till ett uppträde och kallat Bolls till hjälp, om jag inte helt resolut ställt mig mellan henne och dörren och riktat pistolen mot hennes bröst.

I första ögonblicket blev hon rädd, men sedan skrattade hon och frågade, vilka vägar jag kommit och vad jag ville.

»Vi ha också en liten affär att göra upp, du och jag», sade jag. »Men jag låter inte avspisa mig så lätt som den druckne finnen. Ge mig igen brevet du stulit!»

»Du använder så starka uttryck», sade hon hånande. »Inte imponerar du på mig genom att komma hit och spela teater på det där sättet.»

Och helt nonchalant vände hon ryggen åt mig och började syssla med gasköket och kaffekokaren, som om jag inte funnits.

»Ge mig igen brevet!» upprepade jag doft.

»Du får det på de villkor jag sagt. Inte ett öre billigare!» sade hon. »Kom ihåg att det är mitt sista ord.»

I detta ögonblick ringde det i telefonen, och Asta Dur gjorde min av att vilja gå in. Men jag stod där med browningen obevekligt riktad mot henne.

»Du kommer inte härifrån», viskade jag.

Först då tror jag att hon riktigt fattade, att jag menade allvar, och att det var fara å färde. Med av skräck uppspärrade ögon stirrade hon på mig, som om hon sett ett spöke. Och steg för steg gick hon baklänges till dess hon stötte emot köksskåpet. Här stod hon fullkomligt orörlig.

Ingen av oss yttrade ett ord.

Vi hade båda hört vad Bolls sagt i telefonen. Vi uppfattade också mycket riktigt hans obegripliga och brådstörtade flykt, hur han rusade utför trapporna, och hur han smällde i porten.

Då kände jag att stunden var kommen, den stund då det *måste* ske.

»Ge mig tillbaka brevet», sade jag. »Ge mig tillbaka det utan ett öres ersättning. Det gäller ditt liv.»

Jag lade märke till att min röst var lika lugn och stadig som handen med pistolen.

»Aldrig!» väste hon och gjorde en ansats till att rusa på mig.

Då sköt jag, och hon föll ögonblickligen.

Det hade alltså skett, det oundvikliga. Jag stod där med pistolen i min hand och stirrade på den livlösa gestalten, utan att egentligen tänka något annat än att den samvetslösa utpresserskan nu fått sitt straff. Fullkomligt lugn och oberörd var jag. Min hjärna arbetade kallt och klart.

Det första jag gjorde var att söka rätt på den tomma patronhylsan. Därpå samlade jag ihop bitarna av den söndriga stenmorteln och stoppade dem i rockfickan. Och slutligen letade jag rätt på kulan som fallit från hyllan ned på golvet.

Jag vågar påstå att jag sedan gick fullkomligt metodiskt tillväga, då jag sopade igen spåren efter mig. Ingenting skulle jag försumma, inte glömma en enda liten detalj. Och jag tyckte att jag gjorde alltsammans så klokt, så omtänksamt, med den kallblodigaste, skarpaste beräkning.

Som jag inte hade en tanke på att fru Bolls skulle våga sig hit, räknade jag bara med att två män skulle kunna bli misstänkta för detta mord, nämligen Fabian Bolls och den berusade finnen. Och jag konstruerade på själva mordplatsen fram indicier mot dem båda, då jag lade Fabians cigarrettetui bredvid liket och placerade finnens kvarglömda galoscher på ett annat ställe i köket. Galoscherna hade jag funnit i tamburen.

Så kom turen till kassaskåpet. De få minuter jag kunde offra på att där söka efter mitt brev skall jag aldrig glömma. Då fick jag första känningen av vad en hetsande nervspänning vill säga.

Varje sekund var dyrbar. Jag måste ju hinna att skaffa mig ett alibi. – Genomsvettig och darrande av oro sökte jag igenom kassaskåpet, vände upp och ned på alltsammans, men fann ingenting. Det lilla silverskrinet bröt jag upp, men lämnade det kvar, när jag såg att det bara innehöll hennes växlar.

Brevet hittade jag icke. –

Slutligen måste jag ge mig i väg, om jag inte skulle riskera att bli fast. Och jag var som bedövad, när jag gick därifrån. Jag tror att jag raglade som en drucken, när jag kom ut på gatan.

Den frågan ställde jag oupphörligt till mig själv: Vad har du vunnit genom att skjuta henne? Brevet fanns ju fortfarande kvar någonstans och kunde när som helst komma i en ny utpressares händer. Ändamålet med mordet var alltså totalt förfelat.

Jag vill inte tala om i vilken sinnesstämning jag var, när jag lämnade Astas våning. Jag tyckte jag i mina öron hörde en hånskrattande röst – Fabians – som väste: »Du har misslyckats!»

Då rann på mig idén att göra Fabian Bolls än mera misstänkt för mordet. Det var inte bara för att söka efter brevet som jag dagen därpå gjorde visit hemma hos honom. Det var också för att på lämpligt ställe placera de komprometterande bitarna av morteln. Knepet med pistolrengöringen hade jag då ännu inte tänkt på.

När jag kom ut på gatan började jag bli herre över mig själv. Klockan var då nära halv tre. Således hade alltsammans passerat med en nästan otrolig hast.

Det gällde nu att skaffa mig ett alibi. Jag hade turen att i hörnet av Smålandsgatan få tag i en bil och åkte hem till mig, där jag tills vidare låste in pistolen och resterna av stenmorteln.

Slumpen förde konstapeln n:r 317 i min väg, när jag sedan gav mig ut igen. Jag tror jag kom fram till honom tio minuter efter det jag lämnat huset vid Regeringsgatan. Att konstapeln i sin iver att göra största möjliga affär av uppträdet mellan oss påstod att jag börjat bråka med honom redan tjugu minuter över två är ganska förklarligt. Det må förlåtas mig att jag inte korrigerade hans uppgift.

Från det ögonblick jag på lördag natt stötte ihop med konstapeln och till dess jag på söndag morgon tillsammans med detektiverna och Fabian Bolls lämnade huset, där mordet ägt rum, har jag i dagboken

beskrivit allt precis som det verkligen hände. Men sedan har jag verkligen hoppat över några små detaljer, som jag tyckte det var säkrast att inte anförtro åt papperet.

Innan jag gick till fru Bolls på söndag morgon, hann jag verkligen – tack vare den rikliga tillgången på bilar överallt – att först åka hem till mig, stoppa på mig mortelbitarna och pistolen, göra mig oigenkännlig med den röda peruken och ett par blå glasögon och göra en titt hemma hos Runestam.

Hur den rödhårige – alltså jag själv – snappade åt sig brevet till Max, genom det fick veta finnens tillfälliga adress och inte dröjde med att besöka honom är redan berättat. Vad jag däremot inte talat om är att jag till min oerhörda överraskning och, jag måste säga det, även lättnad fann Runestam *död* när jag kom till hotellet. Han låg i sin säng så som Leo Carring sedan fann honom, och så vitt jag kunde se var hans död naturlig. Spritmissbruket och den uppskakande händelse han fått bevittna blev väl för mycket för hans sjuka hjärta.

Med Runestams död har jag alltså inte det minsta att skaffa. Därvid vill jag dock inte säga, att jag ett enda ögonblick skulle ha tvekat att göra mig av med mannen, om det varit nödvändigt.

Mitt nästa åtgörande, sedan jag lämnat Runestam, var att utan förklädnad besöka fru Bolls. Här lyckades jag, medan Nina lämnade mig ensam i Fabians rum, placera bitarna av stenmorteln i den öppna spiseln. Och sedan gjorde jag mitt för hennes näsa min finaste taskspelarkonst, då jag bytte ut Fabians oanvända browning mot Runestams, som låg i min ficka. Det var sålunda det verkliga mordvapnet, som blev undersökt och rengjort, och vars magasin fylldes.

Jag kom, tack vare min fingerfärdighet, också åt att dra Fabians pistol och anolja den, så att den såg nyrengjord ut. Att Bolls och Runestam inte hade samma slags vapenolja, och att detta kunde upptäckas, föll mig aldrig in. Ett nytt förbiseende. –

Nu trodde jag mig alltså ha åstadkommit oerhört svåra indicier mot den man, som – fastän oskyldig till detta – dock i mina ögon var värd att fällas. Och jag skulle säkert också på något fint sätt ha fäst spårhundarnas uppmärksamhet på dem, om inte fru Bolls genom sitt hysteriska uppträdande gent emot kommissarien förekommit mig. Jag behövde inte göra någonting.

Och då Leo Carring läst min dagbok, trodde jag mig säker om att ta hem spelet.

Men det lyckades inte. Leo Carring var mig för slug. Mot honom kan ingen strida.

Med en underbar skicklighet, som helt och hållet duperade mig, vände han alla indicier mot den kvinna han – genom de gamla sidorna i dagboken – visste att jag fortfarande älskade. Och innan han lät minan springa hade han förmått göra mig mjuk som vax, dödstrött och led vid det hela genom brytningen med Helena och det infernaliska knepet med mitt brev.

Jag förebrår inte Leo Carring för hans bedrägerier. Hade jag varit i hans ställe, hade inte heller jag skytt några medel. Det var ju för resten ett ytterst intressant experiment han utförde. I det psykologiska moment, då han hånfullt förkastade min bekännelse såsom offer för att rädda Nina, tvingade han mig att frivilligt lägga fram de indicier mot mig själv, vilka han inte kunde skaffa, och som voro absolut fällande.

Då han skenbart uppträdde som min försvarsadvokat, måste jag ju bli både angivare och åklagare mot mig själv,

Nu är hasardspelet slut, och jag är trött, fruktansvärt trött. Jag har biktat mig, och jag har ingenting mer att säga.

Döden väntar mig – eller kanske livstids straffarbete efter ändlösa, pinsamma och onödiga rättegångsförhandlingar, som äro långt värre än själva straffet. Men man skall inte få sensationen av en rannsakning med mig. –

Om jag skulle bli fri igen efter tio år, vad hade jag då att leva för? Ingenting. Vera, min egen dotter, skulle inte vilja kännas vid mig, om hon fick veta, att jag var hennes far. Och Nina har ju redan nu försonats med Fabian i glädjen över att han inte hade något med mordet att göra.

Nej, livet har inte längre något värde för mig. Och därför tar jag det själv.

När man kommer in hit om en stund, skall man finna doktor Smirno död. Men inte ens Leo Carring skall kunna lista ut, hur jag dött. – – –

KAP. XX.

Leo Carrings postskriptum.

Fallet Smirno är i vissa avseenden det intressantaste jag hittills haft i min praktik. Men som problem betraktat är det ganska enkelt.

Redan då doktorn efter likbesiktningen på den mördade, kategoriskt förklarade, att hon blivit skjuten tidigast klockan tre, började jag ana, att inte allt stod rätt till. När mördarens knep med klockan blivit klart för mig, var min första tanke: Vad gjorde doktor Smirno vid detta fingerade klockslag? Kan han framvisa ett alibi?

När han så gjorde detta och visade det säkraste alibi någon kan ha, nämligen att vara omhändertagen av polisen, började min aning övergå till visshet. Och när jag slutligen fick veta att han var far till den mördades barn, och att det var av oerhört stor vikt för honom att få igen sitt gamla kärleksbrev, som Asta Dur så lömskt behållit, då var jag säker.

Jag erkänner att jag sedan gentemot honom använde metoder, som jag förut aldrig tillgripit, och som jag helst velat slippa. Knep som kanske av en och annan skulle kunna klandras. Men jag hade intet val.

Mina försök att skaffa bevis mot honom misslyckades. Ett ögonblick trodde jag mig visserligen kunna få ett avgörande indicium. Och det var när kommissarien visade fram de bitar av stenmorteln han hittat i förstugan. Jag förstod att dessa bitar måste ha dragits upp med en näsduk eller dylikt.

Det borde alltså finnas några spår, några små flisor kvar av de söndertrasade bitarna i den ficka, där de legat. Jag gick genast ut i tamburen och undersökte doktor Smirnos rockfickor, men fann – intet.

Han hade varit mig för slug.

I varje punkt jag sedan sökte komma åt honom gjorde han sig osårbar. Och han gjorde det på det listigast tänkbara sätt, nämligen genom att hopa nya indicier mot ingenjör Bolls.

Så upptäckte jag hans hemliga kärlek till fru Bolls. Det var här han skulle anfallas. Jag skulle tvinga honom att bekänna.

Jag började genom att mera i förtroende tala om för honom de indicier – verkligt fällande om de varit sanna – som Grimmer skulle ha samlat mot fru Bolls. Detta gav hans redan överansträngda nervsystem en fruktansvärd stöt.

Men, innan avgörandet skulle äga rum, ville jag ge honom ännu ett slag genom att krossa hans förhoppningar på den stora rikedomen. Av en slump kunde jag förbereda detta – brytningen med fästmön – på ett sätt, som ytterligare uppjagade mördarens sjukliga fantasi och gjorde honom än mera orolig och misstänksam.

Jag hade upptäckt att en av mina kvinnliga detektiver hade en profil, som var mycket lik fröken Sundhagens. Denna likhet upphjälpte jag ytterligare med litet smink och annat, så att till och med fru Bolls höll på att ta fel.

Den falska fröken Sundhagen följde sista gången med oss till den mördades våning. Jag väntade att doktorn denna natt skulle göra ännu ett försök att komma över sitt brev. Därför lade jag det av mig förfalskade brevet – jag vågar smickra mig med att förfalskningen var väl utförd – så att han borde finna det.

Jag fick per telefon rapport om när han gick hemifrån, och då han kom fram och stannade på gatan, bestört över att se ljus i våningen, då började komedien med fästmöns dubbelgångare.

Som jag beräknat blev han osams med fröken Sundhagen morgonen därpå. Men att en uppslagning av förlovningen redan då skulle bli resultatet hade jag inte väntat. Därför skickade jag också till henne det komprometterande brevet, som gjorde brytningen ännu säkrare och bragte brottslingen totalt ur jämvikt, så att mitt sista arbete med honom blev relativt lätt.

Under dessa dagar har jag studerat doktor Smirno, och studiet har varit intressant – inte minst ur psykologisk synpunkt. Han var i vissa fall en mycket egendomlig människa. Det blev ganska snart tydligt för mig att han var en psykopatisk företeelse. Alltså på gränsen till det abnorma.

Av några läkare som kände honom närmare, fick jag veta, att han själv berättat att han ibland, utan någon förklarlig orsak, hade långa stunder av djup melankoli, som kunde övergå till en tryckande, neurastenisk ängslan. Han hade haft det redan som pojke, och det hade inte blivit bättre med åren.

Så småningom hade han blivit övertygad om att han var en av ödet hemsökt man, och han inbillade sig att han hade dödsfiender, som förföljde honom och ville hans undergång. Det var en ganska tydlig tendens till förföljelsemani.

Den värsta av hans förföljare var i hans uppjagade inbillning hans gamle vän ingenjör Bolls, som – efter vad han själv påstod – redan två gånger korsat hans väg.

Den skildring han i dagboken ger av Bolls, med alla tänkbara moraliska lyten och fel är rätt betecknande för hans tillstånd. Han *trodde* själv att vad han skrivit var sant. Han var övertygad om att Fabian Bolls var en lågsinnad, usel skurk.

Ingenting är emellertid oriktigare än detta. Ingenjör Bolls är i grund och botten en snäll och god människa, fastän litet tanklös och lättsinnig. När han fastnade i Asta Durs garn hade han inte en aning om att han gick i vägen för sin gamla vän Smirno. Och lika litet anade han att Smirno några år senare var dödligt förälskad i just den kvinna han tänkte göra till sin hustru.

När slutligen doktorns egen förlovning eklaterades, och han fick en verklig förföljerska i sin f. d. älskarinna, såg han även här ingenjör Bolls bakom det hela.

Spöken på ljusa dagen helt enkelt.

Hans överdrivna ängslan, hans intensiva, barnsliga rädsla, som så småningom övergick till förfärlig ångest, koncentrerade sig slutligen kring det gamla kärleksbrevet, som i hans inbillning blivit till en fara av jättelika

dimensioner.

Asta Dur visste detta och tänkte slå mynt av det. Hon trodde honom inte i stånd till en våldshandling.

För mordet på en samvetslös utpresserska vill jag inte döma honom allt för hårt. Men hans försök att göra en oskyldig misstänkt, att få sin inbillade dödsfiende dömd som mördare var en långt större förbrytelse.

Med sitt smygande mullvadsarbete bakom vår rygg, sin av sjuklig misstänksamhet skärpta list och sin förmåga av förställning var doktor Smirno en av de vidrigaste förbrytare jag någonsin haft att göra med. Därför hade jag ingen misskund med honom. Jag skulle ha tillgripit vilka medel som helst för att få honom fast.

____

Digitaliserad av Litteraturbanken.

Konverterad av Arkivkopia och publicerad på
https://arkivkopia.se/sak/littbank-DuseSA_DoktorSmirnosDagbok.

Filen skapad 2018-12-13 18:21:09.141484